

หนังสือตีพิมพ์ที่ ๖๖

หนังสือในร้อย : ท่าน ว.วชิรเมธี

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ๔๐๐๐ เล่ม : ตุลาคม ๒๕๕๑

เพื่อแจกเป็นธรรมทานในงานแสดงธรรม-ปฏิบัติธรรม

ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ บพิตรพิมุข มหาเมฆ

วันอาทิตย์ ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ภาพปก และภาพประกอบ : ศิลปิน วิสูตร ทรัพย์ภิญโญ

รูปเล่ม : วัชรพล วงษ์อนุศาสน์

จัดพิมพ์เป็นธรรมทานโดย : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

๖๕/๖๐-๖๒ ถ.ชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี)

เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๒-๔๒๒-๙๐๐๐, ๐๒-๙๒๒-๑๐๑๐

โทรสาร ๐๒-๔๓๓-๒๗๔๒, ๐๒-๔๓๔-๑๓๙๕

เผยแพร่เป็นพุทธบูชาโดย : ชมรมกัลยาณธรรม

๑๐๐ ถ.ประโคนชัย ต.ปากน้ำ

อ.เมือง จ.สมุทรปราการ ๑๐๒๗๐

โทรศัพท์ ๐๒-๗๐๒-๗๓๕๓, ๐๒-๗๐๒-๙๖๒๔

โทรสาร ๐๒-๗๐๒-๗๓๕๓

สัพพทานัง ธัมมทานัง ชินาติ
การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง
www.kanlayanatam.com

คำนำ

ในโอกาสที่ชมรมกัลยาณธรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ บพิตรพิมุข มหาเมฆ ได้ร่วมกันจัดงานแสดงธรรมปฏิบัติธรรม เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันอาทิตย์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ซึ่ง พระอาจารย์มหาวุฒิชัย วชิรเมธี ได้เมตตามาเป็นองค์บรรยายในงานแสดงธรรมดังกล่าว และได้มอบบทประพันธ์ ๒ เรื่อง ให้จัดพิมพ์แจกเป็นธรรมทานในชื่อเรื่อง 'หนึ่งในร้อย' ที่อยู่ในมือท่านนี้

ชมรมกัลยาณธรรมขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาของท่านพระอาจารย์เป็นอย่างสูง และขอขอบคุณบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ที่ได้เอื้อเฟื้อกระดาษ และจัดพิมพ์ถวายเป็นพุทธบูชา ขอขอบคุณ คุณวิสูตร หารักษ์ภิญโญ ที่กรุณาวาดรูปอันทรงคุณค่าทางพุทธศิลป์ให้ตลอดมา ขออานิสงส์แห่งธรรมทานนี้ จงยังสรรพสัตว์ทั้งปวง ให้พบวิถีแห่งความกตัญญู อันเป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้เจริญในธรรมทุกท่าน เทอญ

คณะผู้จัดทำ

ชมรมกัลยาณธรรม

โมทนาธิยพจน์

สังคมไทยในยุค “โลกาภิวัตน์” (ประชาชนตกเป็นทาสของความโลภ) เต็มไปด้วยความขัดแย้ง แดกสามัคคี ประชาชนทั่วทุกภาคแบ่งกันออกเป็นสามฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งเลือกข้างรัฐบาล ฝ่ายหนึ่งเลือกข้างพันธมิตร อีกฝ่ายหนึ่งไม่เลือกข้างไหนได้แต่เก็บตัวเป็นพลังเงียบด้วยความเบื่อหน่ายต่อความเป็นไปของการเมืองที่มองไม่เห็นท่าที จุดสิ้นสุดยุคนี้จะอยู่ตรงไหน ท่ามกลางความขัดแย้งแตกแยกนี้เอง มีการเรียกหา “คนดี” ให้เข้ามาเป็นอัครวิญญูมาช่วยเพื่อเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์ “การเมืองใหม่” ดังกึกก้องไปทั่วทุกหัวระแหง แต่ยิ่งเรียกหาคนดี ก็ดูเหมือนว่า คนดีในเมืองไทยในยามนี้จะหายากเสียเหลือเกิน เพราะเมื่อมีฝ่ายใดก็ตามเสนอ “คนดี” ของตนขึ้นมา ให้เป็นตัวเลือก ก็มักถูกอีกฝ่ายหนึ่งตีให้ตกไปด้วยการให้เหตุผลว่า คนดีที่ว่านั้นเป็นคนดีที่ไม่มีความเป็นกลาง

ในทางโลกีย์วิสัย การหาคนดีที่มีมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ในทางธรรมวิสัย การหาคนดีไม่ใช่เรื่องยากแต่อย่างใด ด้วยในพุทธศาสนา นั้น ท่านมีหลักการวัดคนดีเอาไว้อย่างชัดเจนผ่านพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า

“นิमितฺตํ สาธุรูปานํ กตญญุกตเวทิตา”

“ความกตัญญูกตเวทิตา เป็นเครื่องหมายของคนดี”

คนดีตามนัยทางพุทธศาสนา ท่านนิยามสั้นๆว่าคือ คนที่มี “ความกตัญญูกตเวทิตา” ใครมีคุณสมบัติข้อนี้เพียงข้อเดียว ก็นับเป็นคนดีที่ประเสริฐเลิศล้ำ

จริงอยู่ แม้ความเป็นคนกตัญญูกตเวทิตา จะเป็นคุณสมบัติพื้นฐานสำหรับประชาชนทั่วไป แต่หากนำมาใช้ในทางบ้านเมือง ความกตัญญูกตเวทิตา ก็สามารถนำพาเมืองไทยให้ก้าวพ้นวิกฤติได้เหมือนกัน เนื่องจากคนที่มี “ความกตัญญูกตเวทิตา” นั้นไม่มีทางเลยที่เขาจะเป็นคนเลวที่มุ่งแต่การทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง ตรงกันข้าม คนกตัญญูกตเวทิตา จะเป็นคนที่พิทักษ์รักษาทรัพย์สมบัติของแผ่นดินเอาไว้ด้วยชีวิตเสียด้วยซ้ำ

หนังสือชื่อ “หนึ่งในร้อย” ที่จัดพิมพ์โดย “กลุ่มกัลยาณธรรม” ซึ่งนำโดย พันตแพทย์หญิงอัจฉรา กลิ่นสุวรรณ และกัลยาณมิตรเล่มนี้ เกิดขึ้นจากการถอดเทปบันทึกเสียงของผู้บรรยายสองเรื่องด้วยกัน กล่าวคือ

(๑) มารตามหาบุรุษ

(๒) ร้อยความดี ความกตัญญูมาเป็นหนึ่ง

สาระสำคัญว่า ด้วยความหมาย ความสำคัญ ของความกตัญญูในแง่มุมต่างๆ อย่างกว้างขวาง หวังว่า ทุกถ้อยกระหังความในผลงานเล่มนี้ คงจะเป็นประทีปธรรม นำทางให้คนไทยได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความกตัญญูกตเวทิตาเพิ่มขึ้นเป็นปกติ และหากจะมีคนกตัญญูกตเวทิตาเพิ่มขึ้นมาอีกมากมายหลังจากได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว คณะผู้จัดทำทุกคนก็คงจะมีความสุขในหัวใจเป็นอย่างยิ่ง

ว.วชิรเมธี

๖ ตุลาคม ๒๕๕๑

สารบัญ

❁ ร้อยความดี ความกตัญญูมาเป็นทีหนึ่ง.....	๘
น้ำทุกหยดมีต้นน้ำ.....	๑๖
กตัญญูต่อโลก.....	๒๑
กตัญญูต่อสถาบันหลัก.....	๓๐
กตัญญูต่อชาติ.....	๓๑
กตัญญูต่อศาสนา.....	๔๓
กตัญญูต่อสถาบันกษัตริย์.....	๕๔
กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ.....	๖๒
พระธรรมเสนาบดีสารีบุตร.....	๖๖
กตัญญูต่อบิดามารดา.....	๗๑
รักที่มั่นคงของพ่อแม่.....	๗๖
เปรียบเทียบกับตัวเราบ้าง.....	๗๙
ก่อนจะสายเกินไป.....	๘๑
คิดถึงโยมแม่.....	๘๔
วิธีตอบแทนพ่อแม่ที่ดีที่สุด.....	๘๘

สารบัญ

❁ มารดามหาบุรุษ.....	๙๑
แรงบันดาลใจคือที่มา.....	๙๔
ความทรงจำยากำลึงใจ.....	๙๙
อย่าลืมอิฐก้อนแรก.....	๑๐๓
มหาปณิธานของพระพุทธรามารดา	๑๐๔
ทรงทดแทนคุณพระมารดา.....	๑๐๖
พระน่านางถวายผ้าจีวร	๑๑๐
ข้อดีของการถวายสังฆทาน.....	๑๑๒
พระนางปชาบดีทูลขอ.....	๑๑๔
ห่างกันแค่ฝาอกันห้อง.....	๑๒๒
มารดาของพระสารีบุตร.....	๑๒๔
พระสารีบุตรโปรดมารดา.....	๑๒๘
ข้อคิดเตือนใจลูก	๑๓๕
โยมมารดาของท่านพุทธทาส	๑๓๖
มหाराชายอดกตัญญู	๑๓๘
อย่าลืมพระอรหันต์ในบ้าน.....	๑๔๓
ประวัติผู้เขียน	๑๕๐

ร้อยความดี
ความกตัญญูมาเป็นทีหนึ่ง

ขอเจริญพร คุณโยมเจ้าภาพ และผู้สนใจใฝ่ธรรมทุกๆ
ท่าน

วันนี้อาตมามาที่นี่เป็นงานที่สาม พูดจนเสียงซักจะไม่มี
แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม อาตมารับประกันกันกันเทศน์ทุกงาน
ตั้งใจจะเทศน์ให้ดีที่สุดทุกครั้ง ชีวิตเราไม่แน่นอน ฉะนั้น ทำ
อะไรก็ตาม ตั้งใจจะทำให้ดีที่สุด แต่ไม่ต้องห่วงอาตมา พูด
ไปๆ เดี่ยวเครื่องร้อนแล้วดีเอง

ตอนเช้าตรู่วันนี้มีญาติโยมมาหาเป็นคณะแรก หมดไป
หนึ่งครั้ง หนึ่งงาน จากนั้นอาตมาก็ไปที่ศูนย์การประชุมแห่ง

ชาติสิริกิติ์ เพื่อเสวนาธรรมเรื่อง “โลกเย็นเมื่อเห็นธรรม”
อาตมาพยายามจะพูดเพื่อให้โลกเย็นขึ้น ไม่รู้ว่าจะเย็นทันนอก
ทันใจหรือเปล่า เพราะนั่งอ่านหนังสือพิมพ์แล้ว โหระ คมช. ก็
ฟันธงว่า ไม่เกินพฤษภาคมจะมีรัฐประหารอีกแล้ว

อาตมาภาพนั่งอ่านแล้วก็นึกว่าน่าเป็นห่วง บ้านเรา
เมืองเราถึงเดือนเมษายนที่ไรอากาศมันร้อนนะ พอโหระออก
มาพูด อย่างน้อยสื่อก็ต้องขยายผลอีกสักอาทิตย์หนึ่ง แล้ว
พอบอกว่าจะปฏิวัติรัฐประหาร รับรองหุ่นตกกันระเนระนาด

เมื่อวานอาตมาได้พบผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง เป็นอดีตนายกร
รัฐมนตรี ท่านสนทนากับอาตมาว่าพอมีข่าวจะปฏิวัติ ต่าง
ประเทศก็ให้เครดิตประเทศไทยลบทันที ส่งคนไปประชุมเขา
ยังบอกว่าเข้าห้องประชุมไม่ได้ เขาให้ไปนั่งชั้นสาม เป็นผู้
สังเกตการณ์ นี่คือเครดิตประเทศไทย

เพราะฉะนั้นพอโหระมาฟันธงว่าเดี๋ยวมีปฏิวัติ ไม่ต้อง
รอนาน ไม่เกินพฤษภาคม ครั้งนี้จะฆ่ากันด้วย อาตมาก็ต้อง
ไปพูดเรื่อง “โลกเย็นเมื่อเห็นธรรม” พูดแล้วรู้สึกว่าจะร้อน
ขึ้นมาก จากนั้นก็มาที่นี้ เป็นงานที่สามในรอบวัน

วันนั้นไปบันทึกรายการโทรทัศน์ “ห้องรับแขก” พบกับท่านเจ้าคุณอาจารย์..... ท่านถือโอกาสว่าโยมประสงค์จะนิมนต์ อาตมาก็จัดให้ วันนี้เราจึงได้พบกันเป็นครั้งที่สาม หลังจากที่พบกันมาแล้วสองครั้ง กิติใจที่แต่ละครั้งญาติโยมให้ความสนใจ เวลาพระมาแสดงธรรมไม่ได้ต้องการอะไรมาก กัณฑ์เทศน์จะมีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ขอแค่ให้มีเวลา

สำหรับอาตมาตอนนี้อยากได้อะไรแค่ป่นดั่งๆ เดี่ยวโยมก็จัดให้ ตอนนี่ที่ต้องการมากที่สุดคือเวลา อยากมีเวลาว่างมากๆ จะได้กลับมาั่งเขียนหนังสือเหมือนเดิม จากนั้นก็จะได้พักผ่อนด้วย ฉะนั้น ตอนนี้อาตมาไม่ได้ต้องการเงิน ไม่ได้ต้องการกัณฑ์เทศน์ ต้องการอะไร ต้องการเพียงเวลาเพื่อจะได้มานั่งศึกษาค้นคว้า เขียนหนังสือเพื่อคลายร้อนสำหรับเมืองไทย

อาตมาตอนนี้ก็ชื่นใจ ได้พูดคุยกับคุณโยมเจ้าของสถานที่ ท่านว่าปีนี้ก็เด็กขึ้นมาอีกปีหนึ่งแค่ ๖๙ ปี ท่านเจ้าคุณอาจารย์ท่านบอกว่า หลวงปู่สุภา.....ท่านอายุตั้ง ๑๑๔ ปี ฉะนั้นเมื่อไปเทียบกับหลวงปู่ นับว่ายังเด็กมาก แค่ ๖๐ กว่าเอง

อายุไม่เป็นปัญหาถ้าเรามีธรรมะ อายุมากจะได้ทำประโยชน์ให้โลกมาก แต่ถ้าไม่มีธรรมแม้อายุมากก็เป็นอันตรายต่อบ้านเมืองมาก เพราะฉะนั้น ถ้าเราอายุมากขอให้อายุของเรามาก พร้อมๆ กับประโยชน์ที่เราได้ทำให้กับโลกมากๆ แต่ถ้ามีอายุมากแล้วมีประโยชน์น้อยลงๆ อย่างนั้นก็ไม่ควรจะอายุมาก แต่อายุมากแล้วเปิดบริษัทให้เป็นธรรมสถาน่าจะดี วันนี้ท่านเจ้าคุณอาจารย์ท่านใช้คำว่าโรงธรรมเทศน์ อันนี้แหละ เป็นการมีอายุมากที่มีคุณค่า

พูดถึงเรื่องอายุมากก็จะโยงเข้ามาสู่เรื่องที่เราจะพูดกันในวันนี้ เพราะว่าเดือนนี้เป็นเดือนแห่งความกตัญญู วันที่ ๑๓ เมษายนนี้เป็นวันครอบครัว เป็นวันกตัญญูของประเทศ แต่มีก็คนที่จะตระหนักรู้เรื่องนี้ ฉะนั้น เมื่อถึงปีใหม่ไทย ใครต่อใครหลายคนก็จะนึกถึงวันหยุดยาว ปีนี้รัฐบาลให้หยุดตั้ง ๕ วัน ท่านให้เราหยุดยาวทำไม คุณโยมรู้ไหม หลายคนบอกไอ้โฮ หยุดยาวแบบ non-stop อย่างนี้สุดยอด จองโรงแรมที่หัวหิน ที่พัทยา ไปมาเค้า เกาะมัลดีฟส์ บินไปหลบร้อนที่บอสตัน อเมริกา หรือไม่ก็ไปชอปปิ้งที่ปารีส

วันหยุดยาวแบบนี้หลายคนคิดแต่จะชอปปิ้ง คิดแต่จะพักร้อน ทั่วๆ ทีนี้ยสำคัญที่สุดของวันสงกรานต์แบบล้านนาก็คือ กตัญญู ท่านให้เราหยุดวันสงกรานต์เพื่อให้เรากลับไปหาคนที่ มีพระคุณล้นเกล้าล้นเกล้าของเรา ฉะนั้นความหมายโดยเนื้อหาที่ชัดเจนที่สุดของวันสงกรานต์ก็คือ ความกตัญญู แต่จะมีสักกี่คนที่จะนึกถึงวันสงกรานต์ในมิติของความกตัญญู โดยมากเมื่อเรานึกถึงวันสงกรานต์ เราก็นึกถึงการเล่นน้ำ

ถ้าสงกรานต์ที่กรุงเทพฯ ก็นึกถึงการสาดน้ำที่ถนนข้าวสาร สาดน้ำไปได้แต่ฮังสาวรุ่นไป อ๊วย อะไรจะสุขไปกว่านี้ อาตมภาพได้แต่ดูข่าว แต่พระจะไปแถวนั้นต้องนุ่งสบงห่มจีวรหนาๆ เพราะว่าสบง จีวรบางรุ่นไม่ดี พอเปียกน้ำเดินผ่านแดดแล้วมันจะบาง ญาติโยมที่จะถวายจีวรพระเดือนเมษายนี่ขอให้คิดให้ดีๆ จะถวายจีวรท่านเจ้าคุณอาจารย์เลือกเอาผืนหนาๆ หน้อย เพื่อโยมสร้งน้ำ

เพราะฉะนั้นมีกี่คนที่เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์จะนึกว่าเขาให้กลับบ้าน สาระสำคัญของวันสงกรานต์อยู่ตรงนี่คือให้คนทุกคนกลับไปหารากเหง้าของตนเอง แล้วไปรดน้ำดำหัวผู้มีพระคุณของเรา

อัตตมภาพเขียนไว้ในหนังสือเล่มหนึ่ง เรื่อง “ธรรมะติดปีก” มีบทหนึ่งตั้งชื่อว่า “น้ำทุกหยดมีต้นน้ำ คนทุกคนล้วนมีที่มา” แปลเป็นภาษาธรรมก็คือความกตัญญูนั่นเอง ฉะนั้นผู้ที่นั่งอยู่ในห้องนี้ เราก็เป็นน้ำหยดหนึ่ง น้ำหยดนี้ไหลมาจากไหน ท่านเจ้าคุณอาจารย์มาจากเมืองน่าน ตาน้ำท่านอยู่ที่เมืองน่าน ไหลเลาะล่องมา ตอนนี่ก็มาเป็นตาน้ำผุดอยู่ที่กรุงเทพฯ ให้ความชุ่มเย็นแก่ลูกศิษย์ลูกหาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้บริการทางปัญญาแก่คนทั้งโลก ตาน้ำของอาตมาก็ไหลจากขุนเขาที่เชิงรอย ตอนนี่ก็มาเป็นตาน้ำผุดพรายอยู่ที่วัดเบญจมบพิตรฯ กรุงเทพมหานคร

ทุกท่านทุกคนที่นั่งอยู่ในห้องนี้ต่างคนก็มีตาน้ำ และกว่าร้อยละ ๙๐ ตาน้ำล้วนอยู่ที่ต่างจังหวัด เราเป็นตาน้ำแต่ละหยดๆ ไหลจากต้นน้ำของเรา แล้วก็ไปเจริญเติบโต แพร่หลาย ให้ความชุ่มชื้นแก่ผืนดิน ผืนป่า แมกไม้ไพรพง อยู่คนละจุดๆ แต่ตาน้ำแต่ละตาน้ำเคยคิดถึงต้นน้ำของตนเองหรือไม่ บูรพาจารย์ของเราท่านฉลาดมาก ท่านจึงจัดให้มีเทศกาลสงกรานต์ เพื่อที่ว่า *อยากจะให้หยดน้ำทุกหยดนั้น ได้หวนคิดถึงต้นน้ำของตนเอง*

✻ น้ำทุกหยดมีต้นน้ำ ✻

ฉะนั้น น้ำทุกหยดมีต้นน้ำคือคนทุกคนล้วนมีที่มา ในโลกนี้มีคนอยู่เป็นจำนวนมากที่รู้จักตนเองแต่ในปัจจุบันขณะ แต่หลงลืมตัวเองซึ่งเชื่อมโยงอยู่กับรากฐานที่มาจากเราเป็นมนุษย์ซึ่งเหมือนกับต้นไม้บางชนิดที่ปลูกในห้องทดลองของนักวิทยาศาสตร์ คือรากไม่แตะกับดิน เดียวนี้นักวิทยาศาสตร์สามารถสร้างห้องวิจัยขึ้นมาทดลองปลูกพืชบางชนิดที่รากหย่อนลงไปใ้อากาศ แต่กิ่ง ใบ ก็สามารถเจริญเติบโตได้ เรียกว่า พันธุ์ไม้ที่ใช้รากอากาศ รากไม่แตะกับพื้นดิน แต่ก็สามารถเจริญเติบโตได้

คนเราก็เหมือนกัน มีคนจำนวนมากเป็นหยดน้ำที่ไหลจากต้นน้ำที่ต่างจังหวัด พอมาอยู่กรุงเทพฯ แล้ว รากของตัวเองก็ขาดลอยจากบรรพบุรุษที่ต่างจังหวัด เติบโตอยู่โดยไม่เชื่อมโยงอะไรกับคุณพ่อคุณแม่ ปู่ ย่า ตายายที่ต่างจังหวัด กลายเป็นต้นไม้พันธุ์ที่เพาะปลูกในเรือนเพาะชำของนักวิทยาศาสตร์ รากลอยขาดจากผืนดิน คนอย่างนี้ภาษาพระเรียกว่า **คนอกตัญญู**

ฉะนั้นหากเราเป็นต้นไม้ เราจะต้องเป็นต้นไม้ที่มีราก
แก้วหยิ่งลึก ซอนไชลงไปได้ผืนดิน ถ้าเราอยากเป็นต้นไม้
ใหญ่ไพรระหงที่มีความเจริญเติบโตองงาม ให้ร่มให้เงาทั้ง
แก่ตนเอง และแก่สรรพชีพ สรรพสัตว์ เราจะต้องเป็นต้นไม้
ที่มีรากแก้ว เราจะต้องเป็นน้ำทุกหยดที่ไม่ลืมน้ำเราจะ
ต้องไม่เป็นบุคคลประเภทพันธุ์ไม้ที่เพาะอยู่ในเรือนเพาะชำ
ของนักวิทยาศาสตร์ เติบโตได้ โดยรากไม่แตะพื้นดิน

ทุกวันนี้ที่สังคมไทยของเรายุ่งเหยิง ก็เพราะมีคน
ออกัตัญญอยู่จำนวนมากที่เมื่อเจริญเติบโตแล้ว มีความมั่งมีศรี
สุขแล้วก็ตัดขาดจากรากเหง้าของตัวเองอย่างสิ้นเชิง คน
จำนวนมากเกิด เติบโต เรียนหนังสือที่ต่างจังหวัด มาจบที่
กรุงเทพฯ ทำมาค้าขายอยู่ที่กรุงเทพฯ แล้วก็ลืมหืมต่างจังหวัด
บางคนก็เปลี่ยนชื่อเปลี่ยนเสียง เปลี่ยนนามสกุลของตัวเอง
หมด ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยเปอร์เซ็นต์
ไม่เคยกลับไปเยี่ยมบ้านเกิดเป็น ๑๐ ปีก็มี

ถ้าทำด้วยมีเหตุผลว่าต้องทำมาหากิน มันเป็นความ
จำเป็น อันนั้นก็เป็นเรื่องที่เราทำได้ แต่บางคนทำเพราะตั้งใจ
จะลืมหืมกำเนิดจริงๆ ไม่อยากให้ใครรู้ว่าตนเป็นคนต่างจังหวัด
ถ้าแบบนั้น ภาษาพระเรียกว่าคนออกัตัญญ แต่ถ้าเราย้าย

ถ้าเราอยากเป็นต้นไม้ใหญ่ไพรระหงที่มีความเจริญเติบโต
งอกงาม ให้ร่มให้เงาทั้งแก่ตนเอง และแก่สรรพชีพ สรรพสัตว์
เราจะต้องเป็นต้นไม้ที่มีรากแก้ว เราจะต้อง
เป็นน้ำตกหยดที่ไม่ลืมน้ำ

ถิ่นฐานมาอยู่กรุงเทพฯ เพราะมีความจำเป็นในเรื่องของการ
ทำมาหากิน ไม่ใช่เหตุผลของการลี้ภัย อันนี้พุทธศาสนา
ก็ไม่ว่าอะไร

ดังนั้น เมื่อถึงวันสงกรานต์ ที่โบราณจารย์ท่านให้เรา
หยุดยาวอย่างนี้ รัฐบาลให้เราหยุดยาวอย่างนี้ก็เพราะ
ต้องการให้เราทุกคนได้มาทบทวนรากเหง้าของเรา ว่าเราทุก
คนเป็นหยดน้ำที่ไหลมาจากต้นน้ำที่ไหน เมื่อทบทวนได้แล้ว
เราจะได้หวนกลับไปดูแลต้นน้ำของเราคือใคร แผ่นดินถิ่น
เกิดของเรา พ่อแม่ของเรา ปู่ ย่า ตา ยายของเรา อัฐิบรรพ
บุรุษของเราอยู่ตรงไหน เรายังจำที่ที่บรรพอัฐิของคุณพ่อ คุณ
แม่ คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยายของเราได้ไหม กลับไปสร้ง
น้ำดำเกล้าท่านอยู่ไหม

นี่คือความหมายที่แท้จริงของเทศกาลสงกรานต์ กล่าว
ให้สั้นที่สุด เทศกาลสงกรานต์คือเทศกาลแห่งความกตัญญู
รู้คุณ คำว่า กตัญญู ไม่ได้มาโดดๆ ในทางพุทธศาสนาเมื่อ
พูดถึงคำนี้ จะมีคำหนึ่งพ่วงมาด้วยเสมอคือคำว่า กตเวที
กตัญญู แปลว่า รู้คุณท่าน อัญญู นี้แปลว่า ผู้รู้ กิจจัง ซึ่งกิจ
กตัง อันบุคคลอื่นกระทำแล้ว เม ต่อเรา นี้วิเคราะห์แยก
ศัพท์ให้เห็นชัดๆ ตามหลักภาษาบาลี กตัญญูแปลตามตัว

อักษรคือ ผู้รู้ซึ่งกิจ หรือ ผู้รู้ซึ่งคุณูปการอันบุคคลคนอื่น
กระทำแล้วต่อเรา

ถ้าเอาแค่นี้ใครๆ ก็รู้ ใครก็ตามที่ไม่เป็นโรคอัลไซเมอร์
รู้หมด ใครทำคุณูปการต่อเรา เรารู้หมด แต่แค่นี้ยังไม่พอ
พระพุทธรเจ้าไม่ได้ตรัสแค่นี้ ท่านพูดต่อไปว่า กตัญญูแล้วต้อง
กตเวทีด้วย กตเวที แปลว่าอะไร เเวที แปลว่า รู้แจ้ง หรือ
ประกาศ แปลเอาความหมายก็คือ ตอบแทน กิจจัง หรือ
คุณัง ซึ่งคุณ กตัง อันบุคคลอื่นกระทำแล้ว เม ต่อเรา
กตเวที ก็คือ รู้ หรือ ประกาศซึ่งคุณูปการที่คนอื่นกระทำไว้
แล้วต่อเรา

สองวลีนี้มาต่อกันเป็น กตัญญู กตเวที แปลว่า “รู้ซึ่ง
คุณที่คนอื่นทำแล้วต่อเรา แล้วตอบแทนพระคุณซึ่งคนอื่นทำ
แล้วต่อเรา” แปลง่ายๆ แบบไทยแท้ๆ ก็คือ กตัญญูรู้คุณ
ท่าน หรือรู้คุณท่าน แล้วตอบแทนพระคุณท่าน นี่คือความ
หมายของ กตัญญู กตเวที ในโลกนี้มีผู้ที่ทำให้คุณต่อเรา
มากมาย ไม่ใช่เฉพาะคน เราเกิดมาในโลก ดำรงชีวิตอยู่ใน
โลก เราก็เป็นหนีโลก ฉะนั้นเราก็ต้องกตัญญูต่อโลก

✕ กตัญญูต่อโลก ✕

เราจะกตัญญูต่อโลกที่เราอาศัยอยู่อย่างไรเล่า ก็ต้องมองโลกให้เป็น แล้วมีท่าทีต่อโลกให้เป็น

มนุษย์ทุกวันนี้จำนวนมากพากันอกตัญญูต่อโลก โลกก็เลยได้รับอุบัติเหตุ อุบัติเหตุ จากการกระทำซ้ำเราของลูกที่ชื่อว่ามนุษยชาติ จนก่อเกิดปัญหาภาวะโลกร้อน เพราะว่ามีมนุษย์ไปคิดว่า มนุษย์เป็นผู้ที่เกิดมาแล้วมีศักดิ์และสิทธิในการฉกชิง ปล้นสดมภ์ เอาทรัพยากรจากโลกอย่างไม่ปราณีปราศรัย

นี่เป็นแนวคิดที่เก่าแก่มาก ซึ่งเป็นแนวคิดที่ผิดพลาดที่เกิดขึ้นในยุโรปตะวันตก บรรจู้ไว้ในพระคัมภีร์ด้วยซ้ำไป ข้อความนั้นระบุว่า มนุษย์เป็นนายของโลกและสิ่งแวดล้อม ฉะนั้น เมื่อมนุษย์เกิดมาแล้ว มนุษย์จะฉกชิงเอาทรัพยากรจากโลกมาใช้เมื่อไรก็ได้ พอเราไปตั้งป้อมว่าเราเป็นนายของโลก เราจะเอาทรัพยากรมาใช้ให้พอแก่ความต้องการเท่าไรก็ได้ เราก็ก็นิสืบดิน สืบฟ้า เอามาจากโลกแบบไม่ปราณีปราศรัย

กว่าฟอสซิลจะสะสมกันมาเป็นน้ำมันก็ใช้เวลาหลายหมื่นปี มนุษย์ก็ไปขุดค้น สืบขึ้นมาใช้อย่างไม่ปราณีปราศรัย จนตอนนี้ น้ำมันจากใต้ผืนดินทำท่าจะหมด แทนที่มนุษย์จะตระหนักรู้ว่าเรากำลังทำร้ายพ่อแม่ของตัวเอง คือโลกนี้มากเกินไปแล้ว มนุษย์ไม่ได้ตระหนักรู้ กลับคิดว่า เมื่อน้ำมันใต้โลกหมดก็เอาน้ำมันบนดินทดแทน ด้วยการปลูกพืช ปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ มากล้นเป็นน้ำมันทางเลือก ซึ่งเราเรียกว่าเอทานอลก็ได้ แก๊สโซฮอลล์ก็ได้

เห็นไหมว่าแทนที่เราจะปราณีปราศรัย เรากลับบอกว่าไม่เป็นไร เราสร้างน้ำมันสำรองขึ้นมาได้ พอเราสร้างน้ำมันสำรองขึ้นมา ทุกครั้งที่เราใช้น้ำมันก็เกิดการเผาผลาญ ทำให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ขึ้นไปตีบตันอยู่บนชั้นบรรยากาศ เมื่อตีบตันมากเข้าก็ก่อให้เกิดความหนาแน่นของชั้นบรรยากาศ แสงอาทิตย์สาดส่องลงมาแล้วระเหยขึ้นไปไม่ได้ ก่อเกิดภาวะเรือนกระจก ของเสียก็ไม่มีโอกาสได้ถ่ายเทวนไปวนมา สุดท้ายกลายเป็นอากาศเสียหรือมลพิษ

จากนั้นสิ่งต่างๆ ที่เคยถ่ายเทได้ตามปกติ พอลอยขึ้นไปๆ เจอภาวะเรือนกระจก มันถ่ายเทไม่ได้ บวกกับแสงอาทิตย์ซึ่งส่องลงมาทุกวันๆ อัดกัน ก็ก่อให้เกิดภาวะโลก

ร้อน Global warming พอร้อนไม่มีทางระบาย น้ำแข็งขั้วโลกก็ละลาย น้ำทะเลก็เพิ่มขึ้น เมื่อน้ำทะเลเพิ่ม ฝนตกนอกฤดูกาล น้ำทะเลเจอน้ำฝนก็เกิดน้ำท่วม

พอน้ำท่วมจะทำท่วมก็มีการเตือนกันว่าน้ำจะท่วมโลก แทนที่มนุษย์จะหันมามองวิปฏิสัมพันธ์ต่อโลกใหม่ กลับพากันหนีขึ้นเหนือ ไปเชียงราย ไปเชียงใหม่ ซี่งที่สูงๆ อยู่ จะได้ไม่มีโอกาสเจอน้ำท่วม ดาราเอยคนดังเอย พวกกันไปซื้อตอสนี้ที่ที่เชียงรายแพงราวกับทอง เพราะคิดว่าน้ำจะไม่ท่วม

มนุษย์เคยมองไหมว่าตัวเองเป็นตัวปัญหา ไม่มองหรือ กลับมองว่าคนอื่นสิ่งอื่นสร้างปัญหาทั้งนั้น พอเกิดปัญหาขึ้นมาเมื่อจวนตัวก็หนีไปอยู่ที่อื่น แสดงว่าพวกนี้ไม่เคยดูหนัง The Day After Tomorrow ว่า เวล่าน้ำท่วมโลก พวกเศรษฐี พวกนักการเมือง พวกซูเปอร์สตาร์ก็จะไปซื้อที่เนิน ที่ภูเขาอยู่ สร้างบ้านอย่างดีราคา ๑๐ ล้าน ๑๐๐ ล้าน ๑๐๐๐ ล้านอยู่กันอย่างมีความสุข แล้วก็มองดูคนอื่นหนีน้ำท่วมโลก

คุณไม่รู้อะไร คนอื่นเขาหนีจากพื้นที่ราบ ในที่สุดเขาก็หนีไปอยู่กับบมหาเศรษฐี สุดท้ายก็ไปทุบบ้านเศรษฐี แล้วก็ออกันอยู่ตรงนั้น

เศรษฐีคิดว่าตัวเองจะรอด แล้วยังไง คุณหนีได้ เขาก็หนีได้ แต่เขาไม่มีปัญญาสร้างบ้านอย่างคุณ เขาไปออกันมากมาย เขาก็ทุบกระจกบ้านคุณแล้วก็เข้าไปอัดกันอยู่ในนั้น สุดท้ายก็ตายเหมือนกัน

เห็นไหมว่ามนุษย์กระทำชั่วเราทรพยากรซึ่งในแง่หนึ่งก็คือโลกอย่างไม่ปราณีปราศรัย ภาษาพระเรียกว่า โอกาสโลก โลกคือดาวนพเคราะห์ของเรา พอเกิดปัญหาเป็นภาวะโลกร้อนก็ดี มลพิษในโลกก็ดี แทนที่จะมองว่าตนเองปฏิสัมพันธ์ต่อโลกด้วยท่าทีที่แสนก้าวร้าว มนุษย์ไม่ได้มองเช่นนั้น กลับมองว่าปัญหานี้คนอื่นเป็นผู้ทำ ไม่ใช่ตัวเองทำ

นี่แหละ เราเรียกว่าท่าทีอกตัญญูต่อโลก ทีนี้พอเราอกตัญญูต่อโลก กระทำชั่วเราต่อโลกเกินที่โลกจะรับไหว แผ่นดินก็ไหว แกนโลกก็เคลื่อน สีนามิกก็โถมทับประชาชน พลเมือง ฤดูกาลวิปริต พืชพันธุ์ธัญญาหารผลิตดอกออกผลไม่ตรงฤดูกาล พอไม่ตรงฤดูเราก็ไปเร่ง เดียวนี้มีลำไยให้กินได้ ทุกเดือน ทุเรียนมีให้กินได้ทุกเดือน

มนุษย์ก็ภูมิใจว่านี่ไง ไม่ต้องรอฤดูหรอก เราจัดให้ได้ นอกฤดูการก็ได้ พออากาศเสียก็เอาอากาศดีมาอัดกระป๋อง

ชายบอกว่าเป็นนวัตกรรม ใครหายใจด้วยอากาศกระป๋อง โมเดิร์น ทันสมัย บ้าบอใหญ่แล้ว หายใจด้วยจมูกของเรานี้แหละดีที่สุดแล้ว มันจะไปเท่หืออะไรกันมากมาย

นี่คือมนุษย์ สร้างปัญหาแล้วพอเกิดปัญหาก็ก่ไม่ได้ย้อนกลับมามองที่ตนเอง แต่คิดว่าปัญหาเป็นเรื่องของคนอื่น ในเวลานี้มนุษย์ของเราอกตัญญูต่อโลกจนโลกเดือดร้อน พอเดือดร้อนมากๆ เราก็ตีฆ้องร้องป่าวว่ามาช่วยกันแก้วิกฤตโลกร้อน จัดคอนเสิร์ตที่ลอนดอน มีดาราชื่อดังจากฮอลลีวูด บินมาร่วมงานอย่างคับคั่ง พอคอนเสิร์ตจบ ปรากฏว่างานนั้นใช้พลังงานมากกว่าที่ใช้กันมาทั้งปี ทั้งที่นี่เป็นคอนเสิร์ตกู้โลกร้อน

เมืองไทยก็จัดที่เขาใหญ่เหมือนกัน จัดเสร็จแล้วร้อนหนักขึ้นไปอีก บางแห่งจัดแรลลี่แก้โลกร้อน ก็ใช้น้ำมันหนักเข้าไปอีก แท้ที่จริงแทนที่เราจะมาบอกกันว่าเราจะไปแก้ภาวะโลกร้อนจากภายนอก ขอให้แก้จากภายในได้ไหม ด้วยการเปลี่ยนทัศนคติของมนุษย์ต่อโลกเสียใหม่ว่า มนุษย์ไม่ใช่เจ้านายของโลก มนุษย์แค่เป็นส่วนหนึ่งของโลก เราไม่ได้มีสิทธิช่วงใช้โลกตามแต่ใจ แต่เราควรจะใช้โลกตามความจำเป็น เพราะถ้าเรายังใช้ ทรัพยากรยิ่งหมด

มหาตมะ คานธี เคยพูดไว้ว่าทรัพยากรในโลกมีเพียงพอสำหรับคนทั้งโลก แต่ไม่เพียงพอสำหรับคนจอมละโมภเพียงคนเดียว จริงหรือไม่จริงว่าทรัพยากรเท่าที่เรามีอยู่ในประเทศไทยของเรา เราจะอยู่กันไปอีกหมื่นปีได้สบาย

เมืองไทยเป็นเมืองที่มีผลไม้ทุกฤดูกาล มีอาหารหลากหลายที่สุดในโลก ความหลากหลายทางชีวภาพ ติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของโลก ความอุดมสมบูรณ์ของอาหารติด ๑ ใน ๑๐ ของโลก ทั้งใต้ดิน ในน้ำ อากาศ มีของที่คนไทยกินได้อยู่มากมายเต็มไปหมด ถ้าเราแบ่งกันกินแบ่งกันใช้ เราก็จะอยู่กันไปเป็นหมื่นปี

ทื่ออเมริกามีตึกใหญ่ๆ เมืองไทยก็มี ทื่ออเมริกามีทะเลสวยๆ เมืองไทยก็มี อเมริกามีภูเขา เมืองไทยก็มี แต่ทื่ออเมริกาไม่มีคือคอร์รัปชัน เรากลับมี อันนี้คือปัญหา นักการเมืองทื่ออเมริกาไม่ตีกัน แต่เราดันตีกัน อันนี้คือปัญหา

เพราะฉะนั้นความมั่งคั่งที่เรามีอยู่นี้ถ้าเราอยู่กันไปแบบปราณีปราศรัย แบบฉันทิฉันทน้อง แบบฉันทมิตรต่อธรรมชาติ เมืองไทยจะไม่เกิดกลียุค แต่ถ้าเรามีโลกทัศน์ที่ผิดต่อทรัพยากร เราแย่งกันกิน แย่งกันใช้ แบบไม่

ปรานีปราศรัย สุดท้ายจะเกิดกลียุคขึ้นในบ้านเมืองที่ได้ชื่อว่า
อุดมสมบูรณ์ที่สุด

ฉะนั้นมนุษย์ควรจะเปลี่ยนแปลงท่าทีในการมองโลก
จากที่เรามองว่าเราเป็นนายของโลก จะฉกชิงอะไรจากโลก
ก็ได้ ก็ควรจะเปลี่ยนเสียใหม่ที่เราเป็นแค่ส่วนหนึ่งซึ่งเป็น
ส่วนเล็กๆ ของโลก ไม่ใช่ นาย ไม่ใช่ผู้ถืออำนาสิทธิเหนือ
โลกใบนี้ เราเป็นแค่อย่างเล็กๆ ของโลก และในการบริโภค
ทรัพยากรของโลก เราจะต้องตระหนักว่าทรัพยากรมีอยู่
อย่างจำกัด แต่ต้นทุนของเราไม่จำกัด ถ้าเราวิ่งตามต้นทุน
โลกจะพังทลายก่อนที่เราจะตายเสียด้วยซ้ำ

ฉะนั้นเมื่อทรัพยากรมีจำกัด เราก็ควรจะจำกัดความ
อยากของตัวเอง ใช้ชีวิตด้วยความจำเป็น อย่าไปใช้ชีวิตด้วย
ความอยาก ถ้าทำได้แค่นี้เราก็จะอยู่ในโลกเหมือนเป็น
กัลยาณมิตรกับโลก คือมองโลกว่าเป็นผู้มีพระคุณต่อเรา
ไม่ใช่มองโลกว่าเป็นสิ่งซึ่งเราควรจะมาช่วงชิงเอา

ทุกวันนี้เรามองโลกในฐานะที่โลกเป็นทาส เรามอง
โลกว่าเป็นอียิปต์ เป็นนางทาส เราจิกหัวใช้โลก จนโลกทนไม่
ไหว ก่อให้เกิดปัญหาภาวะโลกร้อนขึ้นมา

จากนี้ไปเราต้องมองโลกว่าเป็นเจ้าบุญนายคุณของเรา เราจะได้เคารพโลก เราจะได้ปฏิบัติพัตวิโลก และในแง่ของการบริโภค แทนที่เราจะบริโภคตามตัณหา เราก็บริโภคตามความจำเป็น เราจะได้กินจะได้ใช้ให้น้อยลง เพื่อโลกจะได้มีอายุยั่งยืนอยู่กับเราไปนานๆ

คนโบราณนั้นมีภูมิปัญญาที่น่ายกย่องมาก นายกย่องอย่างไร ท่านเคารพโลก บนฟ้า คนโบราณก็บอกว่ามีเทพอย่างพระอาทิตย์เราก็เรียกว่าสุริยเทพ ผน เราก็เรียกว่าพระพิรุณเทพ ผืนดิน ก็มีพระแม่ธรณี ในป่าเราก็มีเทพารักษ์ ผืนน้ำเราก็มีเทพที่ดูแลน้ำ ทุกปีต้องมีประเพณีลอยกระทง ฉะนั้น โลกทัศน์ของคนโบราณจึงเป็นโลกทัศน์ของคนกตัญญู รู้คุณต่อผืนดิน ผืนฟ้า ผืนน้ำ ต่อป่า ต่อเขา ต่อห้วย หนอง คลอง บึง ต่ออากาศ ต่อนก หนู หู ปีกทั้งหมด

โลกทัศน์ของคนโบราณซึ่งดูเหมือนจะล้าสมัย เอาเข้าจริงกลับเป็นโลกทัศน์ที่จะทำให้เราอยู่ร่วมกับโลกอย่างร่มเย็นเป็นสุข ดังนั้น ถ้าเรารับฟังทัศนะของคนโบราณ เราจะอยู่ในโลกด้วยท่าทีกตัญญูรู้คุณ แต่ถ้าเราฟังทัศนะของนักวิทยาศาสตร์ปัจจุบันนี้เราจะอยู่ในโลกแบบผู้ที่เนรคุณต่อโลก

สิ่งที่เราควรกตัญญูเป็นอันดับแรกคือกตัญญูต่อโลก

ด้วยเหตุนี้เอง สิ่งที่เราควรกตัญญูเป็นอันดับแรกคือ กตัญญูต่อโลก ซึ่งเป็นถิ่นเกิดกำเนิดกาย และให้ชีวิตของเรา ด้วยการมองโลกว่าเป็นเจ้าบุญนายคุณของเรา

ด้วยการมองว่าเราเป็นส่วนหนึ่งของโลก ไม่ใช่ผู้ถือ อาญาสิทธิ์เหนือโลก และด้วยการเปลี่ยนท่าทีในการบริโภค ทรัพย์สินเสียใหม่เป็นการบริโภคตามความจำเป็น ไม่ใช่การ บริโภคตามความอยาก นี่ก็คือโลกที่เราควรกตัญญู เป็นเรื่อง ที่หนึ่ง

✧ กตัญญูต่อสถาบันหลัก ✧

จากนั้น เราควรกตัญญูต่อสถาบันหลักของเราใน เมืองไทย คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เรากตัญญู ต่อชาติด้วยการไม่ขายชาติ เรากตัญญูต่อศาสนาด้วยการ ถวายความอุปถัมภ์บำรุงพระสงฆ์ให้ท่านได้อยู่อย่างมีความสุข ท่านจะได้เป็นกำลังสำคัญในการนำธรรมะมาเผยแผ่ให้ เรา เรากตัญญูต่อพระมหากษัตริย์ด้วยการถวายความจงรัก ภักดีต่อสถาบันกษัตริย์

✕ กตัญญูต่อชาติ ✕

การกตัญญูต่อชาตินั้นทำได้ด้วยการไม่แตกสามัคคี แต่
ในเวลานี้ คนไทยกำลังอกตัญญูต่อชาติไทย พวกเราแตก
สามัคคีกันเป็นเสี่ยงๆ ไปกันคนละทิศคนละทาง

ผู้รู้บอกว่าสงครามที่เราทำกับเพื่อนบ้านของเรา คือ
พม่า ทุกครั้งที่พม่ายกทัพมา เราจะเห็นก่อนว่าข้าศึกมาจาก
ทางไหน เราก็จะบริหารจัดการสงครามได้ทุกครั้ง แต่
สงครามที่คนไทยกำลังทำต่อกันเองนั้น เวลานี้เรากลับมอง
ไม่เห็นว่ใครคือศัตรูของเรา เพราะศัตรูไม่ได้ยกมาจากทาง
น้ำ มาเข้าที่ปากอ่าวไทย ไม่ได้ยกมาประชิดชายแดนที่
จังหวัดตาก หรือที่ด่านเจดีย์สามองค์ หรือไม่ได้มาจากบนฟ้า
โดยอเมริกา แต่ศัตรูของเรามาจากคนไทยด้วยกันเอง ซึ่ง
เป็นคนไทยกลุ่มไหนก็ไม่รู้

เมื่อเราไม่กตัญญูต่อชาติด้วยการแตกสามัคคีแบบนี้
ชาติที่เต็มไปด้วยความมั่งคั่ง เต็มไปด้วยอารยธรรม เต็มไป
ด้วยภูมิปัญญาที่สามารถจะเป็นทางออกให้กับโลกได้
มากมาย จะพังเอาสักวันหนึ่ง

การกตัญญูต่อชาตินั้นทำได้ด้วยการไม่แตกสามัคคี

ในหลวงทรงใช้คำว่าเมืองไทยวิกฤตที่สุดในโลก ตั้งแต่เสวยราชย์มาทรงใช้คำแรงที่สุดก็ครั้งนี้ พระองค์ตรัสถึงขนาดนี้เราก็ยังไม่ตระหนักรู้ เราก็ออกตัวยุทธต่อชาติด้วยการแตกสามัคคีกันต่อไป อะไรทำให้เราแตกสามัคคี **ผลประโยชน์** คำเดียวเท่านั้น

ก่อนที่อาตมาภาพจะไปสร้างวัดป่าอยู่ที่จังหวัดเชียงราย เหมือนอย่างทุกวันนี้ เคยเดินสายปฏิบัติธรรมหลายหนหลายแห่ง วันหนึ่งไปปฏิบัติธรรมอยู่แถวเขาใหญ่ เมื่อฉันเสร็จแล้วมีข้าวเหลือ อาตมาก็เดินออกมาหยิบข้าวโปรยให้นกให้กา กินที่สำนักปฏิบัติธรรมแห่งนั้นมีกามาอยู่จำนวนมาก บางทีเวลาเราเดินออกจากกุฏิมีกาบินตามหลังเรา จึงมีสำนวนไทยว่า สันดานกาๆ คือหน้าไม่อาย พระอุ้มบาตรนี้มันบินตามหลังเลย โฉบได้มันโฉบ นี่คือสันดานกา

วันนั้นฉันเสร็จอาตมาก็เอาข้าวในบาตรที่เหลือมาโปรยให้กา แทนที่มันจะจิกข้าว กลายเป็นจิกกันเอง

อาตมานึกขึ้นมาในใจว่านี่ไง สันดานกา ปกติมันไม่จิกกันเอง แต่พอเห็นข้าวมันทิ้งข้าวแล้วจิกกันหัวร้างข้างแตก เป็นร้อยตัวนะคุณโยม อาตมาภาพยืนดูกาเหล่านั้นจิกกันเพื่อ

แย่งข้าว ก็ निकออกกว่านี้ สันดานกาเป็นอย่างนี้ อยู่ด้วยกัน
เฉยๆ ไม่จิกกัน แต่พอเห็นข้าวอยู่ตรงนั้นแล้วจิกกันเพื่อจะ
แย่งข้าว

บรรยากาศศากาจิกกันเพราะแย่งข้าวด้วยความหน้าไม่
อาย คือบรรยากาศที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยในเวลานี้

ข้าวที่เราแย่งกันทุกวันนี้มีชื่อว่า**ผลประโยชน์** เราชักผล
ประโยชน์มากกว่ารักชาติ ต้องให้คนเล็กคนน้อยตายอีก
เท่าไรเราจึงจะสำนึกว่าผลประโยชน์ที่เราแย่งชิงแท้ที่จริงเป็น
สิ่งสมมติ เงินที่เราแย่งกันเป็นเพียงตัวเลขในธนาคารเท่านั้น
หุ่นนับล้านๆ หุ่น ที่มันขึ้นมันลงทุกวันนี้ก็เป็นแค่สิ่งสมมติ

มนุษย์สมมติขึ้นมาแล้วเราก็กินแย่งกัน แต่เพราะผล
ของการแย่งชิงเงินทองข้าวของซึ่งเราเรียกมันว่าผลประโยชน์
ก่อให้เกิดการฆ่ากันระหว่างคนไทย

เงินเป็นสิ่งสมมติ แต่คนไทยที่ตายลงที่สนามหลวง ที่
ในธรรมศาสตร์ ที่ถนนราชดำเนิน คือคนจริงๆ คนจริงๆ มา
ตายเพราะแย่งสิ่งสมมติ สิ่งสมมติทำให้คนตาย นี่คือความ
ฉลาดหรือไม่ เพราะฉะนั้นคนไทยจำนวนหนึ่งมีสันดานกา

ในวันนี้ประเทศชาติบ้านเมืองจึงหาयนะ **เราออกตัณญูต่อชาติ**
เพราะเรารักผลประโยชน์มากกว่ารักชาติ

เมื่อไรก็ตามที่เรารักชาติมากกว่ารักผลประโยชน์ เรา
จะเลิกทะเลาะกัน หากเราอยากกตัญญูต่อชาติ เราต้องเดิน
ข้ามผลประโยชน์ไปให้ได้

มีอยู่วันหนึ่งพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมให้พระสงฆ์ฟัง
ไพบราเพราะพริ้งมาก ท่านเรียกพระสงฆ์มาชุมนุมกัน แล้ว
ชี้ให้ดูแมงกูดจีๆ มันจะไปเอาชีวีวมาปั้นเป็นก้อนๆ แล้วเข็นชีวีว
วัวไปกองรวมกันไว้ มันมีหัวทางธุรกิจ รู้จักสะสมทรัพย์ากร
ปั้นชีวีวเป็นก้อนๆ เสร็จแล้วบางตัวมันก็จะเข็นก้อนชีวีวเอาไป
อวดเพื่อนมัน ดูชีวีวของมันเถิด แมงกูดจีตัวไหนมีก้อนชีวีว
มากที่สุด แสดงว่าแมงกูดจีตัวนั้นรวย

พระพุทธเจ้าทรงเรียกพระภิกษุมาดูว่าเห็นไหม แมงกูด
จีมันไปรวบรวมเอาชีวีวมากองเป็นก้อนๆ แล้วมันก็ภูมิใจว่า
มันเป็นผู้ที่ร่ำรวยเหนือแมงกูดจีตัวอื่นๆ

มันหารู้ไม่ว่าที่มันครอบครองนั้น แท้ที่จริงคือชีวีว ไม่
ได้มีสาระอะไรเลย แมงกูดจีไปหลงสมมติ สมมติว่าชีวีวเป็น

สมบัติ ไม่ได้มองชี้วัดตามความเป็นจริง ก็เลยเสียเวลาทั้งชีวิตไปสะสมชี้วัด แล้วบอกกันว่าเป็นสมบัติและภาคภูมิใจว่าสะสมสมบัติมากกว่าคนอื่น

มนุษย์เราก็เป็นอย่างนั้น สู้สุดส่ำให้ใช้เวลาทั้งชีวิตไปสะสมสิ่งที่แทบจะไม่ใช่แก่นสาร เพราะมันเป็นสิ่งสมมติ แล้วเราก็ทะเลาะกันเพราะสิ่งนั้น

บรรดาของที่มีค่ามากที่สุดในโลกนี้ไม่ใช่ทรัพย์สมบัติ แต่คือชีวิต

ครั้งหนึ่งพระญาติวงศ์ของพระพุทธเจ้าจะห้าห้าประหัดประหารกันถึงขั้นยกกองทัพมาเผชิญหน้ากัน เพราะแย่งน้ำทำนา พระพุทธองค์ทรงพระดำเนินไปยืนอยู่ตรงกลาง ทรงเรียกแม่ทัพนายกองมาตรัสถามว่าจะทำอะไร เขาตอบว่าจะรบกัน รบกันทำไม เพื่อแย่งน้ำ

พระองค์ตรัสถามว่าระหว่างน้ำกับคน สิ่งใดมีค่ากว่ากัน พระญาติตอบว่าคนมีค่ามากกว่าน้ำ ทรงตรัสว่าแล้วจะฆ่ากันเพื่อแย่งน้ำคุ่มใหม่ พระญาติว่าไม่คุ่ม ตรัสเสร็จแค่นี้พระพุทธเจ้าทรงพระดำเนินกลับ สงครามยุติ

พระองค์ตรัสถามว่าระหว่างน้ำกับคน สิ่งใดมีค่ากว่ากัน
พระญาติตอบว่าคนมีค่ามากกว่าน้ำ ทรงตรัสว่า
แล้วจะฆ่ากันเพื่อแย่งน้ำดื่มไหม พระญาติว่าไม่ดื่ม

เห็นไหมตอนนี้คนไทยจะรบกัน คำถามคือพระรูปไหน จะเดินไปบอก ถ้าเดินไปบอกก็เตรียมหาที่จำพรรษาไว้ คุณ จะรบกันเพื่อแย่งสิ่งที่มีค่าสู้ชีวิตคนยังไม่ได้เลย อาการอย่าง นี้แหละ เรียกว่าเรากำลังอกตัญญูต่อชาติของเรา

เมื่อไรก็ตามที่คนไทยสามารถมองได้ว่ามีบางอย่างที่มี ค่าสูงกว่าเงิน บางสิ่งบางอย่างสูงกว่าผลประโยชน์แล้ว เรา จะไม่เอาคนไทยทั้งประเทศไปตายเพื่อผลประโยชน์ ไปตาย เพื่อทรัพย์สมบัติ

เพราะในบรรดาสิ่งสูงค่าที่สุดในโลกนี้ไม่มีอะไรสูงค่า ยิ่งไปกว่าคน

คน คือ สิ่งที่สูงค่าที่สุดในโลก ทรัพย์สมบัติเป็นเพียง แค่ของสมมติ เป็นของใช้ชั่วคราว อาตมาขอใช้คำว่าสมบัติ เป็นของใช้ ไม่ใช่ของฉัน เมื่อเป็นแค่ของใช้ ใช้เสร็จแล้วก็วาง ไม่ใช่ของฉัน อย่าไปยึดติด ให้แบ่งกันกิน แบ่งกันใช้

ภาษาพระเรียกว่า *สาธารณโภคี* มีของดีให้แบ่งกันกิน ให้แบ่งกันใช้ นี่พอเราคิดว่ามีของดี ฉันจะกินคนเดียว ฉันจะ ใช้คนเดียว คนอื่นเขาไม่ได้กินด้วย เขาก็ต้องแย่ง พอแย่งก็ เกิดสงคราม

มันน่าเศร้าที่สุดก็ตรงที่เป็นสงครามกลางเมือง พม่าไม่ต้องทำอะไร ลาวไม่ต้องทำอะไร มาเลเซียไม่ต้องทำอะไร จีนไม่ต้องทำอะไร อินโดนีเซีย สิงคโปร์ไม่ต้องทำอะไร อเมริกาไม่ต้องทำอะไร นั่งบนภูผาคนไทยกัดกัน แล้วคอยซื้อซื้อทรัพย์สินสมบัติของแผ่นดินซึ่งถูกขายเลหลัง

ธนาคารของประเทศไทยทุกวันนี้ ร้อยละ ๗๐ -๘๐ ผู้บริหารคือต่างชาติ เรารู้หรือยังว่าทรัพย์สินสมบัติหลักๆ ของประเทศอยู่ในมือของใคร เราเอาแต่ทะเลาะกัน แล้วเขาก็รอดูเสื่อลำบาก เสื่อลำบากไปไหนไม่รอดก็อยากได้เงิน พอร้อนเงินก็ขายของดีๆ ให้เขา ให้ต่างชาติดูๆ เขาก็ซื้อซื้อเอาได้ของดีราคาถูกสบายๆ

มีใครเคยคิดถึงประเด็นเหล่านี้บ้างไหม ว่าผลของการทะเลาะกันเองนั้นเป็นอย่างไร เมื่อไรก็ตาม ที่คนไทยกันเองก้าวข้ามผลประโยชน์ หรือรู้เท่าทันพิษของผลประโยชน์ได้ เราจะหันกลับมารักกัน เพราะเราได้ตระหนกอย่างถ่องแท้แล้วว่า แท้ที่จริงสิ่งสำคัญที่สุดคือชีวิตของคน ไม่ใช่ผลประโยชน์

พระพุทธเจ้าเคยตรัสเล่าถึงความฝันของพระองค์ว่า ก่อนจะตรัสรู้ มีอยู่คืนหนึ่งทรงพระสุบิน (ฝัน) ว่า เสด็จดำเนินไปบนภูเขาแต่ละลูกล้วนสูงใหญ่ น่าแปลกมากที่ภูเขาเหล่านั้นเป็นภูเขาที่แปดเปื้อนไปด้วยอุจจาระ ปัสสาวะ พระองค์ทรงเสด็จดำเนินไปบนภูเขาที่แปดเปื้อนนั้น เมื่อยกพระบาทขึ้นมาดู พระบาทของพระองค์ไม่แปดเปื้อนไปด้วยอุจจาระเลย

ครั้นเสด็จตื่นบรรทม พระองค์ก็ทรงทำนายฝันว่าภูเขาอุจจาระ ปัสสาวะก็คือก้อนแห่งลาภสักการที่ญาติโยมนำมาถวายหลังจากทรงตรัสรู้แล้ว ซึ่งก็เป็นความจริง

หลังตรัสรู้ ผู้คนก็แห่เอาข้าวของไปกระเคน พระพุทธเจ้า ครั้นพระพุทธองค์ดับขันธปรินิพพาน ลูกศิษย์ของพระองค์บวชเป็นพระ มีผู้คนศรัทธา แห่เอาข้าวของเอาอะไรมาถวายมากมายเต็มไปหมด พระบางรูปไม่มีที่เก็บญาติโยมบางคนเอารถมาถวาย เอาโฉนดที่ดินมาถวาย เอาปัจจัยมาถวาย เอายศช้างขุนนางพระมาถวาย เอาชื่อเสียงมาถวาย บางรายก็เอาลูกสาวมาถวาย

สำหรับพระพุทธเจ้าแล้ว พระองค์เสด็จดำเนินผ่านไป โดยไม่เบียดพระบาท ทรงทำนายว่าเมื่อเราตรัสรู้แล้วจะมีผล ประโยชน์เกิดขึ้นมากมาย เพราะผู้คนศรัทธา เราตถาคตจะไม่ยึดติด แต่ ถ้าไม่รู้เท่าทัน สาวกของพระองค์ก็จะไปยึดติด กับผลประโยชน์แล้วก้าวไปไหนไม่ได้ โยมเอาของมาถวายก็ ดิดของ เอาสังฆทานมาถวายก็เก็บสังฆทานไว้เต็มกุฏิ บ้าง เก็บไว้มากมาย จนบางที่กุฏิทรุด

ที่ภาคใต้เมื่อสองปีที่แล้วมีข่าวขึ้นหน้าหนึ่ง ช่วงที่มี ระเบิดภาคใต้บ่อยๆ วันหนึ่งกุฏิพระรูปหนึ่งเกิดระเบิด ตำรวจก็รีบเข้าไปตรวจสอบ ปรากฏว่าที่ระเบิดนั้นเป็นปลา กระป๋องระเบิด เนื่องจาก ปลากระป๋องหมดอายุ เพราะอัด กันอยู่ในกุฏิเป็น ๕-๖ ปี พระท่านฉันไม่ทัน

ข่าวของต่างๆ ที่ญาติโยมนำมาถวาย พระมีหน้าที่ใช้ ไม่ได้มีหน้าที่เก็บเอาไว้เป็นทรัพย์สมบัติส่วนตัวมากมาย กาย กองขนาดนั้น แต่แล้วทั้งพระทั้งโยมก็มาหลงอยู่ในดงของผล ประโยชน์

เราไม่สามารถก้าวข้ามกองแห่งผลประโยชน์ สุดท้าย
ไม่เพียงแต่จะไม่ก้าวข้าม เราหลงกอดผลประโยชน์เอาไว้ ไป
กว่านั้นเอาผลประโยชน์มาไว้บนटकของตัวเองให้มากที่สุด

พอมันมาอยู่ที่เรา คนอื่นเขาก็ขัดสน เขาอยากได้ก็มา
แย่งชิงที่เรา เกิดเป็นสงครามแย่งชิงทรัพยากร กลายเป็น
แย่งอาหารกันกิน แย่งถิ่นกันอยู่ แย่งคู่กันพิศواس แย่ง
อำนาจกันเป็นใหญ่ สังคมไทยก็ทะเลาะกัน เกิดปฏิวัติ
รัฐประหาร แก้อัฐธรรมนูญ แล้ว ๕ ปีมานี้เราไปไหนไหม
เราไม่ต้องทำอะไรแล้ว จตุคามฯ ท่านช่วยเราได้ก็แค่ปีเดียว
ท่านก็ทรงพระแข็งเหมือนกัน ทะเลาะกันอย่างนี้ท่านไม่ช่วย
ช่วยหรอก

ฉะนั้นเราจึงต้องมาร่วมกันกตัญญูต่อชาติของเรา
ด้วยการก้าวข้ามผลประโยชน์ไป ก้าวข้ามผลประโยชน์ได้
เมื่อไร สังคมไทยกลับมาสามัคคีกันได้เมื่อนั้น

✕ กตัญญูต่อศาสนา ✕

กตัญญูต่อศาสนา ทำได้ด้วยการอุปถัมภ์บำรุงพระสงฆ์ให้ท่านได้อยู่ในเสนาสนะที่เหมาะสมที่ควรแก่การประพฤติปฏิบัติธรรม เอื้ออำนวยให้ท่านได้ทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างเต็มที่

อย่างท่านเจ้าคุณอาจารย์ ท่านไม่ได้อยู่วัดเดียวกับอาตมา แต่ท่านเป็นพระผู้ใหญ่ที่สนับสนุนให้ญาติโยมนิมนต์อาตมาเสมอๆ เพราะอะไร ท่านเจ้าคุณอาจารย์เอื้อโอกาสให้อาตมาได้ทำงาน เพราะท่านมองข้ามเรื่องผลประโยชน์ ท่านมองข้ามไปถึงการทำงาน

มนุษย์เราถ้ามองข้ามผลประโยชน์ได้เมื่อไร จิตใจของเราจะกว้างมาก พอใจเรากว้าง แทนที่จะมานั่งริษยากัน เราจะเป็นต่างคนต่างช่วยกันทำประโยชน์

พระสงฆ์ของเราทุกรูปถ้ามีใจกว้างเหมือนท่านเจ้าคุณอาจารย์ ไม่ต้องคำนึงหรือกลัวว่าอยู่วัดไหน ถ้าเป็นพระเก่งพระดี มีความสามารถ นิมนต์ท่านมาทำประโยชน์ให้กับสังคมไทย และเราสามารถร่วมกันทำประโยชน์

นี่แหละคือการอุปถัมภ์พระศาสนาที่แท้จริง การอุปถัมภ์พระศาสนาไม่ได้หมายถึงการสร้างตึกใหญ่ๆ สร้างพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทำจตุคามฯ ใหญ่ที่สุดในโลก

ในคัมภีร์มีระบุไว้ชัดเจนว่าการสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาที่แท้จริงไม่ใช่การสร้างโบสถ์ วิหาร ๘๔,๐๐๐ หลัง เพราะสิ่งเหล่านั้นเมื่อถึงเวลาหนึ่งจะปรักหักพังไปตามกาลเวลา แต่คนต่างหากที่จะพยุงอายุของศาสนา

อாதมภาพทำโครงการอยู่โครงการหนึ่งที่จังหวัดเชียงราย ชื่อโครงการ “พระพุทธได้” Train the trainer project ฝึกผู้ที่จะไปฝึกคนอื่นให้เป็นยอดครู แล้วจึงค่อยให้ไปสอนคน ทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จไปเปิดโครงการ พระองค์ท่านทรงเสด็จไปและพอพระราชหฤทัย

มีรับสั่งว่าอยากจะให้เมืองไทยเรามีอย่างนี้มากๆ คือช่วยกันส่งเสริมการศึกษาของพระสงฆ์

ถ้าพระสงฆ์ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี ธรรมที่ดีอยู่แล้วจะเป็นเครื่องมือในการสร้างคน สร้างชาติของเราได้ดี

ที่สุด แต่ถ้าพระสงฆ์เราไม่ได้รับการถวายความรู้อย่างดี พระสงฆ์ของเราถึงค่อยเปลี่ยนเสียขาทางปัญญา อยากจะทำประโยชน์แต่ไม่มีความรู้ พอไม่มีความรู้ ตัวเองรู้แค่นี้ก็สอนแค่นั้น

ก่อนบวชเป็นหมอสักยันต์ พอมาบวชแล้วโยมมาขอให้สักยันต์ก็สักยันต์ให้โยม ก่อนบวชเป็นหมอผี โยมมาขอให้ไล่ผี ท่านก็ไล่ผีให้โยม ก่อนบวชเป็นหมอดู โยมมาดูหมอก็ดูหมอกให้โยม ก่อนบวชเป็นหมอทำเสน่ห์ โยมติดใจในบริการ ท่านก็ไปลงนะหน้าทองให้โยม และท่านก็หลงเข้าใจผิดว่านั่นคือการทำเพื่อพระศาสนา

แท้ที่จริงนั่นคือการทำลายพระศาสนาด้วยซ้ำ แต่เพราะท่านขาดความรู้ มีพระจำนวนมากที่สังคมมองว่าเป็นพระเลวๆ แท้ที่จริงท่านไม่ใช่พระที่เลว ท่านเป็นแค่พระที่ขาดความรู้ เมื่อขาดความรู้ ท่านก็สอนแบบไม่มีความรู้ กลายเป็นปัญหาสังคมขึ้นมา

มีพระจำนวนมากต้องการจะเผยแพร่พระศาสนาโดยใช้เทคโนโลยี ก็สู้อุตสาหะไปเปิด blog ไว้ที่ Hi5 แล้วพอขาดความรู้ก็เกิดเรื่องเกิดราวขึ้นมา ที่ต่างประเทศเขาทำก็ไม่เห็น

มีปัญหาอะไร หนังสือพิมพ์ The Nation ทำ blog O.K.Nation ถวายอาตมาๆ ใช้ก็ไม่เห็นมีปัญหาอะไร คนมีความรู้เข้าไปใช้เทคโนโลยีขั้นสูงได้ แต่คนมีความรู้ด้านนี้ต่ำก็เกิดเรื่องทุกทีไป

ภาวะอย่างนี้ใครจะช่วย ถ้าญาติโยมไม่ช่วยกันถวายเป็นความรู้แก่พระสงฆ์ พระจำนวนมากที่ตกเป็นจำเลยสังคม ท่านไม่ได้อยากเป็นพระที่เลว แต่เป็นเพราะท่านเข้าสู่การศึกษาอบรมที่กะพรวงกะแพรง ขาดความรู้ที่จะทำให้เกิดภาวะผู้นำ

พอไม่มีความรู้ก็ไม่มีภาวะผู้นำ แต่สังคมจำเป็นที่จะต้องให้พระสงฆ์นำ ท่านก็นำแบบไม่รู้ นำไปนำมาก็นำเข้ารกเข้าพง

ฉะนั้นถ้าคุณโยมต้องการจะกตัญญูต่อศาสนา กตัญญูให้ตรงจุดก็ช่วยกันสร้างพระสงฆ์ให้เป็นศาสนทายาทชั้นนำ ด้วยการส่งเสริมการศึกษาและการประพฤติปฏิบัติธรรมของท่านให้ดีที่สุด ถวายความรู้ทางโลกแก่ท่าน ท่านจะได้หันชาวบ้าน ถวายความรู้ทางธรรมแก่ท่าน ท่านจะได้เอาธรรมไปช่วยชาวบ้าน นิมนต์ท่านไปแสดงธรรม ชาวบ้านจะได้เห็นว่าธรรมนั้นมีคุณค่าแค่ไหน

พระรูปไหนที่เก่ง รูปไหนที่ดี อุปถัมภ์บำรุงท่านด้วย
จตุปัจจัย ด้วยการให้กำลังใจ ด้วยการเปิดโอกาสให้ท่าน
อย่าไปขัดแย้งขัดขาท่าน

ท่านเก่งให้ท่านได้เก่ง ท่านมีความรู้ให้ท่านได้ใช้ความ
รู้ ท่านมีความสามารถให้ท่านได้ใช้ความสามารถ ท่าน
เป็นต้นสังกัดของให้ท่านได้เติบโตแบบที่เป็นต้นสังกัดของ อย่าเอา
ท่านไปเลี้ยงไว้ในกระถางบอนไซ

คุณโยมเห็นไหมว่าถ้าเราบำรุงการศึกษาของพระสงฆ์
ให้ท่านได้รับการศึกษาดีทั้งทางโลก ทั้งทางธรรม ความรู้ทาง
โลกดีทำให้ท่านทันโลก ความรู้ทางธรรมดีทำให้ท่านเอาชนะ
ใจชาวโลก ศีลาจารวัตรดีทำให้ท่านน่ากราบนำไหว้ เป็นที่
นิยมเลื่อมใสของชาวโลก และถ้าท่านมีโอกาสดี โลกนี้ก็จะมิ
ภูมิปัญญามาหล่อเลี้ยง ช่วยเหลือเกื้อกูลโลกได้มาก

นี่แหละคือการกตัญญูต่อพระศาสนาที่แท้จริง ถ้าเรา
จับไม่ตรงจุดอย่างนี้ เรามัวไปทำอย่างอื่น ทอดทิ้งพระของ
เราให้ด้อยคุณภาพ ปัญหาก็คือสังคมไทยวิกฤต ไม่มีภูมิ
ปัญญาที่จะเข้ามาชี้ที่ศ้นำทางให้กับสังคมไทย

ท่านเป็นต้นสักทองให้ท่านได้เติบโตแบบที่เป็นต้นสักทอง
อย่าเอาท่านไปเลี้ยงไว้ในกระถางบอนไซ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงมองเห็นเมื่อ ๕๐ ปีมาแล้วว่าสังคมไทยจะวิกฤตในเรื่องปัญญา สู้สุดสำหรับ ทรงทำโครงการอุปถัมภ์สามเณรที่จังหวัดน่าน มอบหมายให้ ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ อดีตประธานองคมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบ โครงการนี้เรียกว่าโครงการถวายเป็นความรู้ให้กับพระสงฆ์ ที่จังหวัดน่าน

เมื่อศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ถึงแก่อสัญกรรม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นผู้ ถวายงานเรื่องนี้ต่อจากท่านอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ฉะนั้นทุก ๔-๕ ปีติดต่อกันมานี้ สมเด็จพระเทพฯ เสด็จ จังหวัดน่านบ่อยมาก ปีนี้จึงได้เสด็จจังหวัดเชียงราย

พระองค์ท่านรับสั่งกับอาตมาว่าทุกวันนี้หาพระที่มีความรู้ ที่เทศน์รู้เรื่อง ที่เทศน์เป็นภาษาง่ายๆ หาได้ยากมาก พระที่มีความรู้แตกฉานภาษาบาลี สันสกฤต ก็หายากมาก หาพระที่นำกราบนำไหว้ก็หายากมาก

พระสงฆ์ของเราบางทีความรู้ก็ไม่ดี ศีลาจารวัตรก็ไม่ดี รสนิยมก็ไม่ดี รสนิยมไม่ดีนี้ ทำให้เกิดผลตามมาก็คือ

ชนชั้นกลางไม่ค่อยยอมรับ พอชนชั้นกลางไม่ยอมรับ ท่านก็ไม่สามารถเทศน์ให้ชนชั้นนำฟังได้ ก็เทศน์ได้สอนได้ เฉพาะคนใกล้วัด ตาสี ตาสา ยายมา ยายมี ไปได้แค่นั้น ธรรมที่ดีที่สุดก็เข้าไม่ถึงชนชั้นนำของชาติ พอชนชั้นนำไม่มี ธรรม เมื่อขึ้นไปบริหารประเทศชาติบ้านเมืองก็คอร์รัปชั่น

เห็นไหมว่าทุกเรื่องเกี่ยวกับพระอย่างนี้ ฉะนั้น สถาบัน กษัตริย์มองเห็นวิกฤตก่อน พระองค์ท่านก็ทรงอุทิศส่ำหสละ เวลา สละพระราชทรัพย์ลงไปทำ ตอนนี่สมเด็จพระเทพฯ ของเรา ทรงรับอุปถัมภ์พระภิกษุ สามเณร ๑,๐๐๐ กว่ารูป เพื่อให้พระเณรเหล่านี้ ได้รับทุนการศึกษา เรียกกันว่า “ทุน เฉลิมราชกุมารี” และทรงรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมของพระ สงฆ์ไว้ในพระราชูปถัมภ์ เสด็จไปเยี่ยมทุกๆ ปี ทรงดูแลทรง เอาใจใส่ลูกพระลูกเณรในพระองค์ท่าน ถึงขนาดบางครั้ง เสด็จไปทรงทอดไข่ถวายสามเณร

แล้วเราชาวไทยกตัญญูต่อพระศาสนาด้วยการบำรุง พระภิกษุสามเณร เหมือนที่พระองค์ท่านทรงทำให้ดูไหม

เรารู้ไหมว่าสามเณรดีๆ อยู่ที่ไหน เรารู้ไหมว่าลูกพระ ลูกเณรของเราได้อ่านหนังสือดีๆ แล้วหรือยัง เรารู้ไหมว่า

พระเนตรของเรา ได้ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานใหม่ เรารู้ใหม่
ว่าพระเนตรที่เก่งๆ ของเราอยู่ที่ไหน เราปล่อยให้ท่านตก
ระกำลำบาก เรารู้ใหม่ที่ว่าพระ เนตรที่เก่งๆ ดีๆ แต่ถูกปิด
โอกาสไม่ให้ทำงาน ถูกขัดแย้งขัดขามิใหม่

เราควรไปดูท่าน ไปถวายความอุปถัมภ์บำรุงท่าน
ช่วยอะไรท่านไม่ได้มากก็ยกมือขึ้นสาธุ ถวายกำลังใจแก่ท่าน

ถ้าเราเข้าใจว่าการบำรุงพระพุทธศาสนาหรือการ
กตัญญูต่อพระศาสนาที่แท้จริง ก็คือการช่วยกันสร้างพระ
สร้างเนตรคุณภาพขึ้นมา ถ้าเราทำอย่างนั้นได้สำเร็จ นั่นคือ
การกตัญญูต่อพระศาสนาที่แท้จริง

ขอยกตัวอย่างการกตัญญูต่อพระศาสนาของคนในสมัย
โบราณ หลังจากทำสังคายนาพระไตรปิฎก ดูเหมือนจะครั้งที่
๒ เสร็จแล้ว พระมหาเถระก็ประชุมกันว่าถัดจากนี้ อีกร้อย
ปีจะเกิดกบฏขึ้นในสถาบันสงฆ์ พระผู้ใหญ่ท่านก็คิดกันว่า
เราจะต้องเตรียมคนของเราเอาไว้กัวิกฤตศาสนา จึงมอบ
หมายให้พระหนุ่มซึ่งต่อไปจะเป็นบุคคลสำคัญในวงการ
ศาสนาว่า อีก ๑๐๐ ปีข้างหน้าจะเกิดวิกฤตศาสนา ศาสนา
จะถูกคุกคาม เราจะต้องเตรียมคนของเราไว้

พระกลุ่มนั้นก็เตรียมวางแผนด้วยการสอดส่องหาว่าคนเก่งอยู่ที่ไหน ศัพท์ทางการตลาดเราเรียกว่า Talent war สงครามเสาะหาคนเก่ง ซึ่งบริษัทข้ามชาติจะชอบมาก ทุกปีบริษัทข้ามชาติจะส่งคนของตนไปตามมหาวิทยาลัยต่างๆ ไปคัดเอาเด็กเกรด A มาฝึกงานในบริษัทของตน หลังฝึกงานเสร็จ ก็บรรจุเข้าทำงาน เพื่อเป็นกำลังคนที่มีคุณภาพของบริษัทนั้นๆ

เมื่ออาทิตย์ก่อน อาตมาไปแสดงธรรมที่บริษัท Esso เขามีโครงการ Esso challenge คัดเอาเด็กเก่งทั่วประเทศที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕ ขึ้นไปถึง ๔ มาฝึกงาน ต่อไปเด็กเหล่านี้จะได้เป็นกำลังของบริษัทต่อไป

ฉะนั้นแนวคิดที่ว่าคนเก่งอยู่ไหน ไปเอามาฝึกเพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญอย่างนี้ บุรพจารย์ของท่านก็ทำกันมานานแล้ว ในพุทธศตวรรษที่ ๒ คณะสงฆ์ก็มองเห็นว่า ในพุทธศตวรรษที่ ๓ จะเกิดกบฏขึ้นกับสถาบันสงฆ์ ท่านจึงเล็งว่า จะต้องหาพระเก่งๆ มาบวช มอบหมายเสร็จแล้วพระเถระรุ่นนั้นก็มรณภาพ

ท่านก็สั่งงานให้พระรุ่นหลัง พระรุ่นหลังก็รับนโยบาย วันหนึ่งสอดส่องดู ได้ค้นพบว่ามีเด็กที่มีบุญญาธิการผู้หนึ่ง ลือกันว่าเด็กคนนี้อัจฉริยะมาก แต่เกิดในตระกูลพราหมณ์ ไม่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ก็ประชุมกันว่า ท่านจะต้องไปชักชวนเด็กผู้นี้มาบวช เด็กผู้นี้เก่งมาก ถ้ามาบวชเป็นศาสนทายาทชั้นนำ เทศน์ที่คนฟังตั้งแต่ราชินิกุล ลงจนถึงจันทาล คณะสงฆ์ก็วางแผน โดยพระสงฆ์รูปหนึ่งได้รับมอบหมายให้ไปพาเด็กคนนี้มาบวช

แต่หลักการเอาคนมาเป็นศาสนทายาทของพระพุทธศาสนานั้น ต้องใช้วิธีละมุนละม่อม ไม่ล่อด้วยอำมิส ไม่คุกคามด้วยอาชญา ท่านทำอย่างไร ท่านใช้วิธีบิณฑบาตผ่านหน้าบ้านเด็กทุกวันๆ ตั้งแต่เด็กเกิด จนกระทั่งเด็กโต อายุ ๑๖ ปี วันหนึ่งเด็กเห็นพระหัวโล้นๆ เดินบิณฑบาตผ่านหน้าบ้าน เด็กก็ถามพ่อว่า หัวโล้นๆ ที่เดินผ่านเราไปเขาเรียกว่าอะไร อ้อ เขาเรียกว่าพระเิงลูก

ต่อมา ลูกพราหมณ์ผู้นี้ กลายมาเป็นพระสงฆ์รูปสำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นประธานในการทำสังคายนาครั้งที่ ๓ ในรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช กุฎิกถศาสนาได้อีกครั้งหนึ่ง

เห็นหรือยัง วิธีการส่งเสริมพระศาสนา วิธีการกตัญญูต่อศาสนาที่ถูกต้องที่สุด คือช่วยกันสร้างพระสงฆ์ระดับมัธยมศึกษาให้เกิดขึ้นกับสถาบันสงฆ์ให้มากที่สุด ทำได้แบบนี้เราก็จะได้ชื่อว่ากตัญญูต่อศาสนาอย่างแท้จริง

✳ กตัญญูต่อสถาบันกษัตริย์ ✳

กตัญญูต่อสถาบันกษัตริย์ สถาบันนี้เป็นสถาบันซึ่งรักษาแผ่นดินที่เราได้ถือกำเนิดเกิดกาย ได้กิน ได้ใช้ ได้มีอากาศหายใจ ได้เดินเหินไปมา ได้เล่นสนุกสนาน มีสิทธิเสรีภาพ ดำรงชีวิตอยู่ในผืนแผ่นดินไทยนี้ ถ้าสถาบันกษัตริย์ไม่ช่วยกันรักษาผืนแผ่นดินถิ่นนี้สืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจากราชวงศ์ สุระราชวงศ์แล้วไซ้ร้ มีที่ไหนที่เราคนไทยจะได้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขอย่างนี้

ฉะนั้น เราอยู่ได้อย่างร่มเย็นเป็นสุขในผืนแผ่นดินไทยก็เพราะ สถาบันกษัตริย์ช่วยรักษาผืนแผ่นดินมาโดยตลอด

ทำอย่างไรเราจึงจะได้ชื่อว่ากตัญญูต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตอบได้สั้นๆ ว่า ถ้ารักในหลวงก็ปฏิบัติธรรมถวาย ไม่ต้องทำอย่างอื่น ใส่เสื้อเหลืองก็ดี แต่มันเป็น trend แค่ครู้

ตำรวจในหลวงก็ปฏิบัติธรรมถวาย

ยามเดียว เดียวก็ผ่านไป ใส่เสื้อสีชมพูก็ดี แต่ครู่เดียวเดี๋ยวก็
จาง เรารักในหลวง เรารักสถาบันกษัตริย์ เราต้องช่วยกัน
เป็นคนดี

พระมหากษัตริย์จะมีความสุขที่สุด ถ้าทอดพระเนตร
เห็นพสกนิกรของพระองค์เป็นคนมีศีลมีธรรม จะทุกข์ที่สุด
ถ้าทอดพระเนตรไปทางไหนเต็มไปด้วยคนน้อยฉลุเย็นเต็มแผ่นดิน
 ฉะนั้น วิธีที่จะกตัญญูต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ก็คือ
การเป็นพลเมืองดี

อาตมาขอเล่านิทานพุทธปรัชญาเรื่องหนึ่งให้ฟัง มีพระ
มหากษัตริย์พระองค์หนึ่ง ทรงพระชราภาพมาก วันหนึ่งมี
พระราชประสงค์จะสละราชบัลลังก์ แต่จะทดสอบดูภูมิ
ปัญญาของพระราชโอรสว่ามีปัญญาแค่ไหน จึงตรัสเรียกพระ
ราชโอรสเข้ามาหา โอรสก็กระหึ่มยิ้มย่องว่า วันนี้จะได้รับ
มอบพระมหาพิชัยมงกุฏ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นรัช
ทายาทตัวจริง

พอเสด็จพ่อเรียกเข้ามาแทนที่จะมอบพระมหาพิชัย
มงกุฏ หรือพระแสงขรรค์ชัยศรี เสด็จพ่อตรัสว่าให้ลูกไปซุด
ดินจากหน้าตำหนักพ่อก่อนหนึ่ง

รัชทายาทกริ้วมาก ว่าเอาดินมาทำไม เสด็จพ่อตรัสว่า ลูกไปขุดมา ลูกชายก็ไปขุดดินมา นี่ไงพ่อ ดินก้อนหนึ่ง เอามาทำไม

เสด็จพ่อตรัสว่า สิ่งสูงค่าที่สุดที่พ่อจะมอบให้ลูกไม่ใช่ พระมหาพิชัยมงกุฏ ไม่ใช่พัทวาลวิชนี ไม่ใช่เนภดลเศวตฉัตร ไม่ใช่พระแสงขรรค์ชัยศรี แต่คือดินก้อนนี้ เสด็จพ่อ ลูกไม่เข้าใจ หมายความว่าอย่างไร

พระมหากษัตริย์ผู้ชราก็ตรัสว่า ลูก บัลลังก์ของพ่อตั้งอยู่ในห้องพระโรง ห้องพระโรงของพ่อตั้งอยู่บนผืนแผ่นดิน ผืนแผ่นดินที่พ่อได้เป็นกษัตริย์ ปู่ของเจ้ารักษาไว้ ปู่ของเจ้าได้เป็นกษัตริย์ ก็เพราะว่าปู่ของปู่ สืบทอดกันขึ้นไปก็ชั่วอายุ ชัย ที่หลังเลือดขโลมดินสืบทอดกันมา

ฉะนั้นสิ่งสำคัญที่สุดในรัชสมัยของพ่อไม่ใช่เศวตฉัตร ไม่ใช่มหาพิชัยมงกุฏ แต่คือผืนดิน ถ้าไม่มีผืนดิน พระราชวังของเราก็ตั่งอยู่ไม่ได้ ในเมื่อพระราชวังตั้งอยู่ไม่ได้ ราชบัลลังก์ก็สถิตอยู่ในห้องพระโรงไม่ได้

ฉะนั้นในบรรดาสิ่งที่มีค่ามากที่สุดในประเทศของเรา
นั้นไม่มีอะไรมีค่ามากไปกว่าผืนแผ่นดิน ถ้าลูกเห็นคุณค่า
ของผืนแผ่นดินนี้ พ่อจึงจะมอบบัลลังก์ให้

ลูกชายได้ฟังอย่างนี้เข้าทชุดเลย ไม่นึกว่าดินก้อนเดียว
จะเล็กซึ่งถึงขนาดนี้ ก็มลงกราบแผ่นดิน นี่เป็นที่มาของ
ธรรมเนียมการกราบแผ่นดิน ถ้าเรากราบแผ่นดินด้วยความ
ตระหนักรู้ในผืนแผ่นดินอย่างนี้ไม่มีใครทำร้ายแผ่นดินของ
พ่อแล้ว

ฉะนั้น ถ้าเราจะกตัญญูต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่า
ทำร้ายแผ่นดินของพ่อ อาตมาขอแค่นี้ ให้เรากตัญญูด้วยการ
เป็นคนดี พ่อจะมีความสุขที่สุดถ้ามองไปทางไหนแล้วเห็นลูก
มีศีลมีธรรม พ่อจะทุกข์ที่สุดถ้ามองไปทางไหนแล้วเห็นลูก
เป็นศรีธนญชัยกันทั้งบ้านทั้งเมือง

อาตมาภาพพูดเรื่องนี้ไม่ใช่ประชดประชันแค้นใคร
แต่พูดตรงไปตรงมาตามเนื้อผ้าจริงๆ พระมหากษัตริย์ทุก
พระองค์ในโลกมีพระประสงค์เห็นพลเมืองของพระองค์มี
ธรรม ฉะนั้นจึงมีหลักอยู่อย่างหนึ่งว่าผู้ใดเป็นพระมหา

กษัตริย์ต้องทรงธรรม คือต้องทรงทศพิธราชธรรม เรียกว่า
ธรรมราชา และเมื่อกษัตริย์เป็นธรรมราชา พสกนิกรก็ต้อง
เป็นผู้ทรงธรรมตามพระมหากษัตริย์ เพราะฉะนั้นประชาชน
ก็ต้องเป็นประชาชนที่มีศีลมีธรรมเหมือนกับพระราชา

เมื่อเรารักพระราชา พระราชาทรงศีล เราก็มศีล พระ
ราชาทรงธรรม เราก็มธรรม

ฉะนั้นในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชจึงมีศิลา
จารึกว่าในสมัยพ่อขุนรามคำแหงนั้น ประชาชนพลเมืองนิยม
ทรงศีลและไปรยทานกันเป็นเรื่องปกตินิสัย เห็นไหมเรา
กตัญญูต่อสถาบันกษัตริย์ด้วยการเป็นพลเมืองที่ดี อย่า
ปล่อยให้สิ่งที่ไม่ดีกลายเป็นสิ่งที่ดีเกิดขึ้นมาในแผ่นดิน อย่า
ปล่อยให้ความชั่วถูกทำให้เข้าใจผิดจนกลายเป็นความดี อย่า
ปล่อยให้สิ่งผิดปกติกกลายเป็นสิ่งปกติ

ในหลวงทรงมีพระราชกระแสรับสั่งไว้นานแล้วว่าทุกวันนี้
นี้น่าวิตกมากกว่าหลายสิ่งหลายอย่างในบ้านเมืองของเรานั้น
แต่ก่อนเคยเชื่อกันว่าชั่วว่่าเสื่อม ได้รับการยกย่องนับถือว่่า
เป็นความดี นี่เป็นสิ่งที่อันตรายที่สุดของสังคมไทย มีพระ
ราชกระแสเรื่องนี้ตั้งแต่ปี ๒๕๑๖

เห็นใหม่ว่าหลายสิ่งหลายอย่างในเวลานี้ที่เป็นของเลว เรากลัวยกย่องว่าเป็นของดี การโกหกเป็นของเลว เดียวนี้ใครๆ ก็โกหกได้ ใครๆ เขาก็ทำกัน คนไม่โกหกต่างหากคือเซย คอร์รัปชั่นใครๆ เขาก็ทำกัน คนไม่คอร์รัปชั่นต่างหากคือคนที่ไม่รู้จักเอาตัวรอด

อาตมามีลูกศิษย์คนหนึ่งเป็น ซี ๑๐ เป็นคนที่เก่งมากๆ จากภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจมาขอตัวไปช่วยงาน ได้รับการอบรมปมนิสัยมาเป็นอย่างดี วันหนึ่งพอไปอยู่ในองค์กรของรัฐแห่งหนึ่ง ถึงเทศกาลปีใหม่ ก็มีคนมาแสดงความยินดีในวันปีใหม่ เอาข้าวเอาของมาให้

ผู้หญิงคนนี้ได้สร้อยคอทองคำมูลค่าเรียกว่าสี่อรดแก๊งได้คันหนึ่ง เพราะมาใน packaging ที่หรูมากมาเป็นคอลเลคชั่น เอามาวางตรงหน้า เธอก็ถามว่า ให้ในโอกาสอะไรคะ เขาก็บอกว่าปีใหม่

ด้วยความที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาว่าต้องไม่กินสินบน เธอก็บอกว่าคุณเอากลับไปเถอะ ดิฉันไม่รับ ทางโน้นก็บอกว่าคุณรับไว้เถอะค่ะ เพราะผู้ใหญ่ที่นี่เขารับกันทุกคน เห็นใหม่ว่าเรื่องนี้กลายเป็นเรื่องธรรมดาขององค์กรแห่งนั้น และอาตมาเชื่อว่าแต่ละองค์กรเป็นอย่างนี้ไปแล้วในเมืองไทย

โยมคุณเถอะว่าผู้หลักผู้ใหญ่ที่รักบ้านรักเมืองจะมีความสุขอยู่ได้อย่างไร ถ้าวัฒนธรรมคอร์รัปชันกลายเป็นวัฒนธรรมกระแสหลักของประเทศไทยไปแล้ว

ฉะนั้นถ้าเราจะกตัญญูต่อสถาบันกษัตริย์ เราจะต้องไม่ทำร้ายแผ่นดินของพ่อ สิ่งใดที่ไม่ดีต้องช่วยกันปิดเป่าทิ้งไป สิ่งใดที่ชั่วที่เสื่อมต้องช่วยกันขจัดออกไป ถ้าเรายอมเย็นชากับความชั่วความเสื่อม สุดท้ายบ้านเมืองของเราที่อยู่กันอย่างร่มเย็นเป็นสุขก็จะกลายเป็นบ้านเมืองที่ไม่มีบรรทัดฐานทางจริยธรรม ไม่มีบรรทัดฐานทางศีลธรรม แล้วเราก็จะต้องอยู่กันไปท่ามกลางวิกฤตการณ์

นี่แหละคือปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถาบัน และปัญหาที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย ฉะนั้นหากเรารักในหลวง แสดงความกตัญญูต่อสถาบันกษัตริย์ มาช่วยกันเป็นมือเป็นไม้ให้ธรรมะอย่าปล่อยให้อธรรมรุ่งเรือง อย่าปล่อยให้ธรรมะโรยแสง

ต้องช่วยกันส่องแสงแห่งธรรมะ ต้องช่วยกันฟื้นฟูผู้ทรงศีลทรงธรรมให้ขึ้นมาเป็นบุคคลผู้นำของสังคมไทย ให้เด็กไทยให้ลูกไทยหลานไทยได้เห็นว่าคนดีเป็นอย่างนี้นะลูก คนเก่งเป็นอย่างนี้นะลูก คนที่เราควรจะเจริญรอยตามเป็นอย่าง

นี่นะลูก สุภาพบุรุษเขาเป็นอย่างนี้นี่นะลูก เด็กไทยจะได้ไม่
สับสนระหว่างความดีกับความชั่ว

พอเราทำอย่างนี้ได้จนกระทั่งคนไทยเห็นถูกเป็นถูก
เห็นผิดเป็นผิด ไม่เห็นกงจักรเป็นดอกบัว นี่แหละคือวิธี
กตัญญูต่อสถาบันกษัตริย์ที่ดีที่สุด เพราะกษัตริย์ทุกพระองค์
มีพระประสงค์จะเห็นพสกนิกรของพระองค์เป็นคนดี นี่คือ
ความกตัญญูอย่างที่สอง

✽ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ✽

ความกตัญญูอย่างที่สาม คือกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
ต่อเรา ในโลกนี้ไม่มีใครหรอกที่ดำรงชีวิตอยู่โดยไม่ขึ้นต่อคน
อื่นเลย เราทุกคนต่างก็เป็นหนี้บุญคุณของคน และสิ่งของ
มากมายเหลือเกิน

พุทธศาสนามีคำอยู่คำหนึ่ง คือคำว่า **อิทัปปัจจยตา**
แปลว่า **สิ่งนี้มีเพราะมีสิ่งนี้เป็นปัจจัย** หมายความว่าที่เรามี
ตัวมีตนอยู่เพราะมีพ่อแม่เป็นปัจจัย เราเป็นหนี้บุญคุณพ่อแม่
พ่อแม่มีก็เพราะว่ามีปู่ย่าตายายเป็นปัจจัยของพ่อแม่ แต่ละ
คนก็ขึ้นอยู่ต่อกันเป็นทอดๆ

ผมของคุณโยมที่ได้สระทุกวันนี่ก็ด้วยแชมพู ใครก็ไม่รู้ไปทำงานอยู่ในโรงงานผลิตแชมพู ผลิตเสร็จก็มาให้เราใช้ เราก็เป็นหนึ่งคนงานในโรงงานผลิตแชมพู แวนตาที่เราใช้ใครก็ไม่รู้เป็นคนตัดแวน เราก็เป็นหนึ่งคนตัดแวน เสื้อผ้าที่เราสวมใส่มาจากโรงงานผลิตเสื้อผ้าที่ไหนก็ไม่รู้ เราก็ไปเอามาใส่ เราก็เป็นหนึ่งบุญคุณแรงงานอีก เก้าอี้ที่เรานั่ง ช่างที่ไหนไม่รู้ต่อ เราก็เป็นหนึ่งช่างทำเก้าอี้อีก

อากาศที่เราหายใจในห้องแอร์เย็นฉ่ำนี้ เราก็เป็นหนึ่งต้นไม้ที่ช่วยคายออกซิเจนดีๆ ให้เราได้หายใจ ไมโครโฟนที่อาตมภาพใช้นี้ ใครก็ไม่รู้เป็นเจ้าของถวายไว้ที่นี้ อาตมาก็เป็นหนึ่งบุญคุณญาติโยมอีก

แท้ที่จริงมนุษย์ต่างก็เป็นหนึ่งคน ต่างก็เป็นหนึ่งสิ่งของต่างก็เป็นหนึ่งจังหวะเวลาและโอกาส ฉะนั้นไม่มีใครที่โดดเด่นเป็นสง่าอยู่ได้โดยตัวเองล้วนๆ เราทุกคนต่างเป็นเหตุเป็นปัจจัยของกันและกัน ดังนั้นสิ่งที่เราควรระกตัญญูก็คือทุกคน ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้เราได้ก่อเกิดถือกำเนิดขึ้นมาแล้วได้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขอยู่ในวันนี้

ใครก็ตามที่มีคุณูปการต่อเรา ไม่ว่าจะเขาจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่หรือเป็นผู้น้อย หากมีคุณูปการต่อเรา เราควรกตัญญู

ฉะนั้น คนที่เราควรกตัญญูประเภทที่สามคือคนทุกคนที่เคยมีอุปการคุณต่อเรา อาตมภาพได้พบกับผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง ท่านเล่าเรื่องที่มีคุณค่าเรื่องหนึ่งให้อาตมาฟังว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) นั้น เป็นพระมหาเถระที่มีความกตัญญูสูงมาก

สมัยที่ท่านอยู่วัดพระพิเรนทร์ มีคุณโยมคนหนึ่งเคยมาถวายจตุปัจจัยไทยทานกับท่าน วันหนึ่งหลวงพ่อบุญไปนอนป่วยอยู่ในโรงพยาบาล อ่านหนังสือพิมพ์พลิกอ่านไปที่ละหน้าๆ ไปเจอประกาศเชิญแขกเชิญคนรู้จักมักคุ้นไปร่วมงานศพของนาย... หลวงพ่อบุญอ่านเจอท่านก็นึกว่าโยมผู้นี้เคยมาถวายจตุปัจจัยไทยทานกับเรา หลวงพ่อบุญไม่บอกหมอ ท่านห่มจีวรแล้วไปร่วมงานศพเลย หมอมาเห็นแต่เตียงว่างเปล่า

กลางคืนหลวงพ่อกลับมาโรงพยาบาลอีกครั้งหนึ่ง หมอถามว่าท่านไปไหน ท่านว่าอาตมาไปงานศพ หมอถามว่างานศพใคร อ้อ งานศพโยมคนหนึ่ง หมอถามว่าชื่ออะไร หลวงพ่อบุญก็บอกชื่อไป ปรากฏว่าเป็นคนธรรมดาๆ คนหนึ่ง หมอยังงง ว่าทำไมหลวงพ่อบุญให้ความสำคัญกับเขาเหลือเกิน

ท่านว่าคุณโยมรู้ไหม ข้าวทัพพีเดียวที่โยมถวาย พระ
ที่แท้จริงยังต้องจดจำ นั่นขนาดพระผู้ใหญ่นั้นท่านยัง
ต้องจดจำ นับประสาอะไรกับพระธรรมดาๆ จะไม่จดจำ

พระทุกรูปอยู่ได้เพราะญาติโยม นี่เป็นเหตุหนึ่งที่
อาตมภาพต้องทำงานหนักจนทุกวันนี้ เพราะรู้ดีว่าถ้า
อาตมภาพไม่ได้มาบวชในร่มเงาพระพุทธศาสนา อาตมาก็คง
เป็นแค่เด็กคนหนึ่งที่จะไปอยู่ในโรงงานแห่งใดก็ไม่รู้ อาจ
จะเป็นหัวหน้าครอบครัวเล็กๆ มีลูกคนหนึ่ง มีภรรยาคนหนึ่ง
มีอีกสักคนหนึ่ง จะมาทำประโยชน์อย่างนี้ก็คงไม่ได้

แต่ทุกวันนี้เราได้ทำประโยชน์มากมายเหลือเกิน
เพราะอะไร เพราะศาสนาให้เรามากแล้ว เราก็อยาก
ตอบแทนกลับไปให้แก่ศาสนา นี่เป็นเหตุให้เราต้องทำงาน
หนักจนทุกวันนี้

พระเดชพระคุณหลวงพ่от่านเป็นพระที่กตัญญูสูงมาก
แม้คนคนนั้นจะไม่จดจำท่านแล้ว แต่ท่านจดจำเขา และท่าน
ทำไม่ใช่เพราะต้องการให้ใครมายกย่อง แต่เป็นวิสัยบัณฑิต
นักปราชญ์ ถ้าเราอยากจะรู้ว่าใครเป็นบัณฑิตหรือนักปราชญ์
มีเครื่องวัดอยู่อย่างหนึ่งคือ ท่านจะเป็นคนกตัญญู

✳ พระธรรมเสนาบดี สารีบุตร ✳

อาตมภาพขอเล่าตัวอย่างสุดยอดของนักปราชญ์ในพระพุทธศาสนาอีกสักท่านหนึ่งให้ฟัง คือ พระธรรมเสนาบดี สารีบุตร พระธรรมเสนาบดีสารีบุตรนั้น ว่ากันว่าท่านเป็นพระที่มีปัญญาอย่างยิ่ง แต่นอกจากมีปัญญาอย่างยิ่งถึงขั้นเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวาของพระพุทธเจ้าแล้ว ท่านยังเป็นพระยอดกตัญญูที่พระพุทธเจ้าทรงยกย่องมากถึงขนาดตรัสว่า ภิคุชทั้งหลาย บรรดาสาวกของเราซึ่งมีความกตัญญูไม่มีใครเกินพระสารีบุตร

ท่านกตัญญูอย่างไร วันหนึ่งเมื่อท่านยังเป็นพระใหม่ๆ ยังไม่มีชื่อเสียงไปเดินบิณฑบาต พราหมณ์คนหนึ่งตักบาตรถวายท่านหนึ่งทัพพี ขณะนั้นพราหมณ์คนนั้นยังเป็นเศรษฐีอยู่ ต่อมาพราหมณ์ผู้นี้ถูกลูกหลานและข้าทาสบริวาร ปอกลอก จากพราหมณ์ที่มีสมบัติมหาศาลกลายเป็นคนยากคนจน สุดท้ายระเห็จเตร็ดเตร่หนีออกจากบ้าน ค่ำไหนนอนนั่น ขอทานเขากิน

วันหนึ่งพราหมณ์ผู้นี้ก็เตร็ดเตร่มาถึงวัด ประารถนาจะบวชหนีความยากจน หนีปัญหาชีวิต พอเดินเข้าไปในวัด

พระทั้งวัดนี้พราหมณ์เคยทำบุญตักบาตรร่วมทั้งนั้น เพราะ
แกรวย แยกทำบุญตักบาตรทุกปี เหมือนที่เบนซ์อมรรษดา
เลี้ยงพระทุกปีจนเป็นเจ้าของคุณแล้วก็มี แต่พระจำนวนมากทำให้
เป็นจำพราหมณ์ผู้นี้ไม่ได้ เพราะอะไร แยกเป็นแค่คนเคยรว
นี้ไม่เหมือนคนรว ถ้าคนรวมาเราให้ความสำคัญระดับเอ
เบิก ดูแลกันอย่างดี ห้าดาว แต่พอคนเคยรวเดินเข้าไป
พระจำนวนหนึ่งก็ทำเป็นจำไม่ได้

พราหมณ์ผู้นี้เจ็บช้ำน้ำใจมาก นึกในใจว่า โอ้ ชีวิต
ตอนที่เรามีเงินมีทอง เดินไปทางไหน มีแต่คนล้อมหน้าล้อม
หลัง นี่เราไม่มีเงินไม่มีทอง ชีวิตร่วงโรยตกอับถึงเพียงนี้ เดิน
มาพึ่งพระ ซึ่งเป็นเหมือนหนึ่งที่พึ่งสุดท้ายของสัตว์โลก พระ
ยังทำเป็นไม่รู้จัก จนกระทั่งเดินมาถึงกุฏิของพระธรรมเสนา
บดีสารีบุตร พราหมณ์เดินเข้ามาขอบวช พระสารีบุตรจำได้
พ่อพราหมณ์ประสงค์จะบวช เราจะเป็นอุปัชฌาย์ให้ พระ
สารีบุตรจัดการบวชให้พราหมณ์ สอนธรรมะให้จนบรรลุ
ธรรม

เรื่องนี้ล่วงรู้ไปถึงพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเรียก
ประชุม เหมือนเป็นวาระแห่งชาติ เพราะการที่สาวกไม่เห็น
ความสำคัญของความกตัญญูถือเป็นเรื่องใหญ่มาก เรากิน

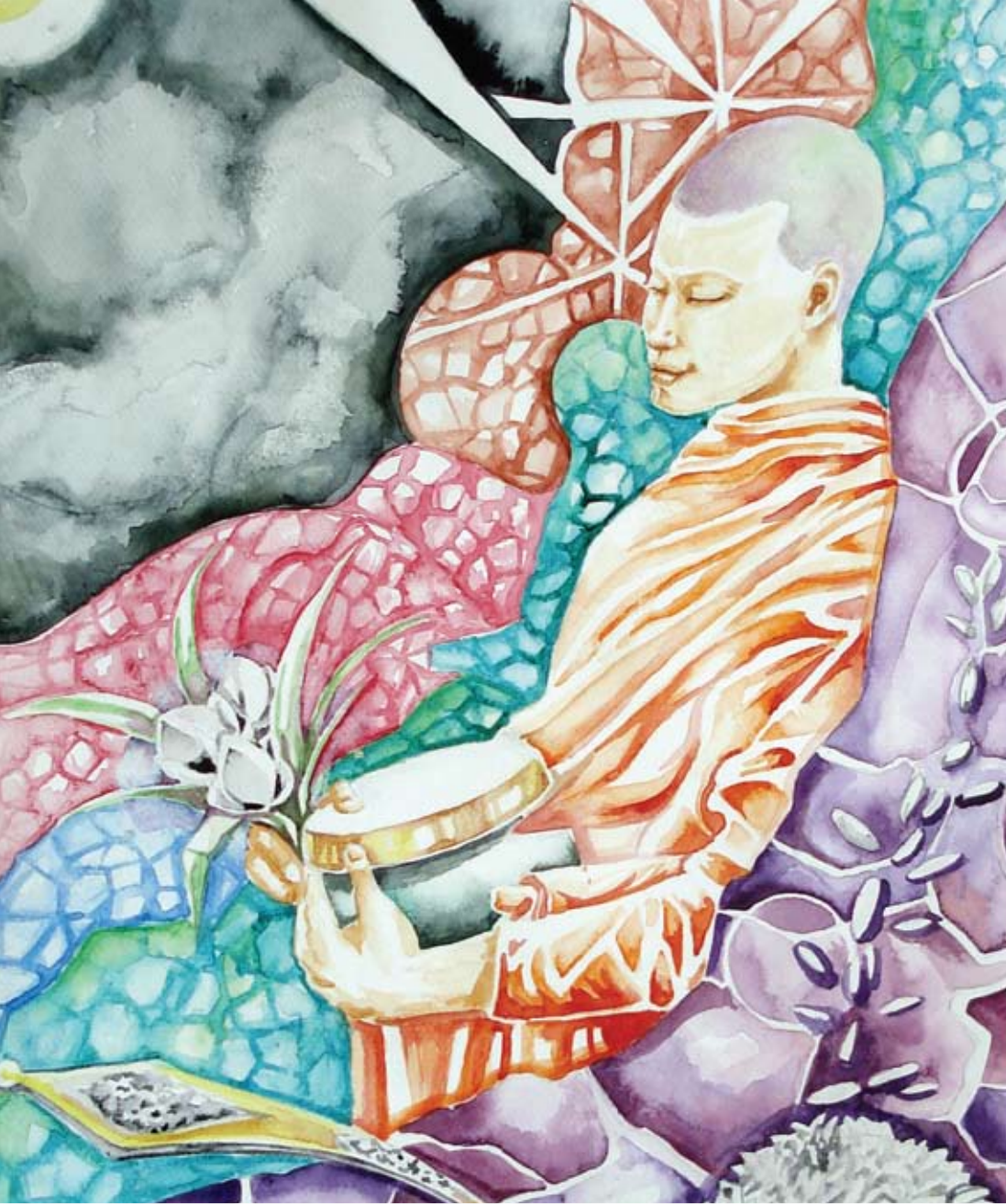

ข้าวใครเราต้องจำได้ ใครทำคุณกับเรา เราต้องจำได้ แต่เรามีคุณกับใครให้ลืมเสีย จะได้ไม่เอ็งการ

พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า “สารีบุตร เราได้ทราบมาว่า พราหมณ์ผู้นี้ตักยาก ไปขอบวชกับพระรูปไหนๆ ไม่มีใครบวชให้เลย เพราะแกไม่มีเครดิต กลัวบวชแล้วมาสร้างปัญหา แต่ทำไมเธอจึงบวชให้ การบวชให้คนไม่มีห้วนอนปลายเท้า นับว่าเสี่ยงนะสารีบุตร”

พระสารีบุตรตอบว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาค หม่อมฉันบวชให้เพราะมาระลึกได้ว่า ครั้งหนึ่ง พราหมณ์ผู้นี้เคยถวายข้าวสวยแก่หม่อมฉัน ๑ ทัพพี วันนี้พราหมณ์ตักยากมาขอความช่วยเหลือ ทำไมหม่อมฉันจะไม่ช่วยเขา ในเมื่อเขาก็เคยช่วยหม่อมฉันไว้”

พระพุทธเจ้าตรัสว่า “สารีบุตร ข้าวสวย ๑ ทัพพีนี่นะ” พระสารีบุตรว่า “พระพุทธเจ้าข้า หม่อมฉันยังระลึกได้อยู่” พระพุทธเจ้าสาธุเลย ทั้งที่พระองค์ไม่ค่อยสาธุกับใครง่ายๆ ถ้าพระพุทธเจ้าสาธุให้ถือว่าผู้นั้นเป็นมนุษย์เกรด A ได้

ครั้งหนึ่ง พราหมณ์ผู้หนึ่งเคยถวายข้าวส่วยแก่หม่อมฉัน ๑ ทพีพี
จนพราหมณ์ตักยาก มาขอความช่วยเหลือ ทำไมหม่อมฉัน
จะไม่ช่วยเขา ในเมื่อเขาก็เคยช่วยหม่อมฉันไว้

พระพุทธเจ้าตรัส “สาธุ สารีบุตร เธอเป็นคนกตัญญู” และหันไปตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า “ภิกษุทั้งหลาย ในบรรดาสาวกของเราที่เป็นยอดกตัญญูไม่มีใครเกินสารีบุตร พวกเธอควรเจริญรอยตามสารีบุตร บุตรของเรา ทรงยกย่องให้เป็นลูกชายคนโต”

เพราะฉะนั้นทุกท่านฟังเรื่องนี้แล้วคิดอย่างไร ท่านเป็นพระอรหันต์ ชาวสวยทัฬหีเดียวท่านก็ไม่ลืม แต่มนุษย์เราจำนวนมากทุกวันนี้ บางคนได้รับความช่วยเหลือเกื้อกูลจากคนอื่นครั้งแล้วครั้งเล่า ไม่ว่าจะเงิน เป็นทอง เป็นโอกาส เป็นคำแนะนำ เป็นความรู้ความสามารถ เป็นตำแหน่งแห่งหน แต่พอเราเชิดหน้าชูคอได้แล้ว เรากลับถีนั่งร้านเหล่านั่นทิ้ง

เห็นไหมว่าพอเราเป็นคนอกตัญญูเท่านั้น ปัญหาสังคมก็เกิดขึ้น เราเกิดมาจากแม่ แล้วเราก็อิงแม่ ผู้ใหญ่ให้โอกาสเราทำงาน พอเราทำงานตั้งตัวได้ เราก็อิงผู้ใหญ่ เพื่อนให้เรา ยืมเงินตั้งเนื้อตั้งตัว พอตั้งเนื้อตั้งตัวได้ เราก็อิงลิ้ม

เจ้านายเปิดโอกาสให้เราทำงาน พอเราทำงานได้ ประสบความสำเร็จ เราก็มองไม่เห็นหัวเจ้านาย ปู่ย่าตายาย

เคยเลี้ยงดูพุ่มพีกรักษาเรา พอเราโตขึ้นได้ดิบได้ดี เราก็บอก
ว่างานยุ่ง ไม่มีเวลากลับไปเยี่ยมท่าน

นี่คือมนุษย์ในศตวรรษของเรา รายได้สูง แต่กตัญญู
ต่ำ ความรู้สูง แต่คุณธรรมต่ำ

นี่คือกลุ่มบุคคลประเภทที่สามที่เราจะต้องกตัญญู กลุ่ม
บุคคลที่เคยช่วยเหลือให้ความเกื้อกูลเรา จะมากจะน้อย
ก็ตาม เราควรจดจำไว้ ความกตัญญูกตเวทินั้น เป็นจรรยา
ของผู้ดี ภาษาพระเรียกว่า ภูมิเว สัปปริสานัง กตัญญู
กตเวทิตา ความกตัญญูกตเวทิตเป็นพื้นภูมิของคนดี

✪ กตัญญูต่อบิดามารดา ✪

กลุ่มบุคคลกลุ่มที่สี่ที่เราจะต้องกตัญญู คือมารดา
บิดา บุพการีของเรา มนุษย์ทุกคนไม่มีใครเกิดมาจาก
กระบอกไม้ไผ่ ไม่มีใครเกิดมาจากกระป๋อง ไม่มีใครเกิดมา
จากห้างสรรพสินค้า แท้ที่จริงแล้วเราเกิดมาจากพ่อจากแม่
ของเรา แต่ก็แปลกเหมือนกันทั้งๆ ที่เราเกิดจากพ่อจากแม่
แต่มนุษย์จำนวนมากก็พากันหลงลืมพ่อหลงลืมแม่ผู้ให้
กำเนิดของตัวเอง

การหลงลืมพ่อหลงลืมแม่นั้น หลงลืมกันได้หลายรูปแบบ บางคนบอกว่าไม่มีเวลา บางคนหลงลืมด้วยการทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ไม่สอบถามข่าวคราว บางคนก็หลงลืมด้วยการยกพ่อกยกแม่ให้ไปอยู่ในอุปการะของคนอื่น ทั้งที่ตัวเองมีอดี ทำดี เงินดี อะไรๆ ก็ดี แต่ก็ไม่ดูไม่แลท่าน นี่คือนิสัยที่น่าเสียใจ

ฉะนั้นในฐานะที่เราเป็นลูกกตัญญู เราจะต้องกตัญญูต่อพ่อ ต่อแม่ บุพการีของเรา ความกตัญญูต่อบิดามารดานั้น แม้แต่พระพุทธเจ้าของเราก็ไม่ทอดทิ้ง ครั้งหนึ่ง พระเมื่อน้ำของพระองค์ท่านประสงค์จะถวายสังฆทาน จริงๆ ไม่ใช่ถวายสังฆทาน แต่จะถวายไตรจีวรให้พระลูกชาย คือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าถ้าถวายกับพระองค์ก็ได้บุญไม่มากนัก เนื่องจากเป็นการถวายแบบเจาะจง เรียกว่าปาฏิบุคลิกทาน

พระองค์ประสงค์จะให้สมเด็จพระเมื่อน้ำได้บุญมากที่สุด จึงไม่รับผ้าไตรจีวรของสมเด็จพระเมื่อน้ำ

พระเมื่อน้ำนางเธอเสียพระทัยมาก ตรัสพ้อต่อว่าพระพุทธเจ้าว่าทำไมลูกทำกับแม่อย่างนี้ พระพุทธเจ้าตรัสว่า

เสด็จแม่ ถวายกับสงฆ์จะมีบุญมากกว่า พระนางเธอก็น้อม
ผ้าไตรจีวรไปถวายกับพระสงฆ์ คือ พระสารีบุตร พระสารี
บุตรก็ไม่รับ ก็ไปตัดพ้อต่อว่าว่าพระสารีบุตรไม่ดูแลพระนาง
เธอก็ ทรงแนวยพระทัย ไปถวายพระอานนท์ซึ่งเป็นพระเจ้า
หลานเธอ พระอานนท์ก็ไม่รับ ถวายพระภิกษุแต่ละรูปๆ
ไม่มีผู้ได้รับ

ครั้งไปถวายกับพระบวชใหม่ในวันนั้น พระองค์นั้นรับ
พระนางเธอก็น้อยพระทัยว่า พระพุทธเจ้าไม่รับ พระผู้ใหญ่
อย่างพระสารีบุตรก็ไม่รับ พระเจ้าหลานเธออย่างพระ
อานนท์ก็ไม่รับ ครั้นมาถวายกับพระบวชใหม่ท่านรับ ทั้งที่
พระนางเป็นถึงพุทธมารดา แต่ทำไมต่ำต้อยด้อยค่าขนาดนี้

พอไปถวายกับพระบวชใหม่ พระพุทธเจ้าสาธุ พระองค์
ถวายฎกฐนแล้ว เพราะพระบวชใหม่รูปนั้น ในอนาคตจะได้
มาตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งคือพระศรี
อริยมะตตริย เมื่อรู้อย่างนี้ ทรงปลาบปลื้มพระทัย น้ำ
พระเนตรไหล

เห็นใหม่ว่า ถ้าพระแม่นำถวายกับพระพุทธองค์แล้ว
พระพุทธองค์ทรงรับ เท่ากับพระองค์ถวายด้วยความใจแคบ

คือถวายให้ลูก ปกติแม่ยอมให้ลูกอยู่แล้ว ถ้าวาจิตใจสูงใหม่ เวลาพ่อแม่จะให้ของลูกต้องฝืนใจใหม่ ไม่ต้องฝืนก็ให้ได้เป็นปกติ แม่ต้องดูแลลูก เพราะฉะนั้นพระนางเธอจะให้ด้วยความใจแคบ ย่อมไม่ได้บุญเท่าไร หากไปให้พระอานนท์ผู้เป็นพระเจ้าหลานเธอจิตใจก็แคบอีก พอไปให้กับพระสารีบุตร ท่านเป็นพระชื่อดัง ใครๆก็รู้จัก ย่อมไม่ได้บุญเท่าไร ทุกคนก็อยากถวายของกับพระดังๆ พอถวายกับพระดังๆ พระธรรมดาก็อดอยากปากแห้ง สุดท้ายต้องไปถวายกับพระบวชใหม่

กว่าจะไปถวายกับพระบวชใหม่ พระนางได้ฝึกใจ ใจที่แคบมาแต่เดิมค่อยกว้างขึ้นๆ สูงขึ้นๆ จนไปถึงพระบวชใหม่ รูปสุดท้าย พระนางเธอถวายทานด้วยจิตที่คิดจะให้จริงๆ ไม่ได้ถวายแก่คนรู้จัก ไม่ได้ถวายแก่พระที่มีชื่อเสียง แต่ถวายแก่พระบวชใหม่รูปหนึ่งด้วยจิตที่เป็นกลางและวางเฉย ถือเป็นจิตที่บริสุทธิ์จริงๆ คือ เอกคตาจิต และนับเป็นโชคของพระนาง ที่พระภิกษุรูปนั้นคือพระโพธิสัตว์

การถวายผ้าไตรจีวรของพระนางเธอเป็นที่มาของการถวายสังฆทาน สังฆทานจึงแปลว่าการถวายแก่ส่วนรวม ไม่จำเพาะเจาะจงพระรูปใดรูปหนึ่ง

ทำไมทรงต้องการให้ถวายแก่ส่วนรวม เพราะพระพุทธรูปองค์ประสงค์จะให้เราชาวพุทธทั้งหลาย ให้ความอุปถัมภ์แก่พระสงฆ์ทั้งปวง ไม่ต้องการให้การอุปถัมภ์บำรุงไปรวมกันอยู่ที่พระรูปใดรูปหนึ่ง หากไปรวมกันอยู่ที่พระรูปใดรูปหนึ่ง เมื่อพระรูปนั้นมรณภาพไป โยมก็จะทิ้งศาสนา เอาศาสนาไปแขวนไว้กับพระที่ตนศรัทธาพิเศษ แต่เมื่อถวายกับสงฆ์ทั้งปวงจึงกลายเป็นการถวายสังฆทาน นับเป็นการฝึกใจให้สูง ย่อมได้บุญมากที่สุดด้วย คนก็จะให้ความสำคัญกับพระสงฆ์ทั้งปวง ไม่เจาะจงเฉพาะพระที่มีชื่อเสียงเท่านั้น โดยวิธีนี้ก็เกิดประเพณีถวายสังฆทานมาจนทุกวันนี้

เห็นไหมว่าพระลูกชายประสงค์จะให้แม่ได้บุญมากที่สุด สู้สุดส่ำที่ไม่รับผ่านั้นไว้ด้วยพระองค์เอง เมื่อให้แม่ถวายแล้ว การถวายของแม่จะเป็นต้นแบบให้กับชาวพุทธทั่วทั้งโลกได้ อุปถัมภ์บำรุงพระสงฆ์มาจนถึงทุกวันนี้ เพราะฉะนั้นแม่ของพระองค์ท่านก็ได้บุญมาจนถึงทุกวันนี้ ที่ได้เริ่มต้นสังฆทานไว้

ฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงกตัญญูต่อพระพุทธรูปมารดาถึงขนาดนี้ ในพรรษาที่ ๗ คัมภีร์เขียนไว้ว่าเสด็จขึ้นไปแสดงธรรมโปรดพระพุทธรูปมารดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ถึง ๓ เดือน ธรรมที่คัดเลือกมาแสดงคือพระอภิธรรม ที่ต้องเป็น

พระอภิธรรม เพราะทรงมารำลึกลงถึงว่า เวลาพอกับแม่ได้
ของอร่อยมา ย่อมต้องการให้ลูกได้กินด้วย

✻ รักที่มั่นคงของพ่อแม่ ✻

คุณโยมเชื่อใหม่ว่าทุกวันนี้อาดตมาพอายุ ๓๕ ปีโยม
พ่อของอาดตมาพอายุ ๗๖ ปี อาตมาเพิ่งกลับบ้านมาเมื่อ
วานนี้ มีคนแอมะขามหวานจากเพชรบูรณ์มาให้โยมพ่อ พอ
อาดตมาไปบ้าน โยมพ่อแกะมะขามหวานมาให้อาดตมา
อาดตมาบอกาก็เขาให้พ่อทำไมพ่อก็ไม่กิน พ่อบอกอยากให้ตุ้
หรือลูกได้กิน ทางเหนือเรียกพระว่า ตุ้ อาตมาบอกว่าไม่
ต้องฉัน อาตมาก็อ้มแล้วที่มีพ่อแสนคืออย่างนี้ ปีนี้พ่อได้
รางวัลพ่อดีเด่น

อาดตมานึกว่า ลูกอายุ ๓๕ ปี พ่อก็ ๗๖ ปีแล้ว เลิก
อุ้มอาดตมามากี่ปีแล้ว อาตมาบวชเมื่ออายุ ๑๓ แต่พ่อก็ยัง
มองลูกเป็นลูกคนเดิมเหมือนเดิม เคยบ้อนข้าวบ้อนน้ำ
อย่างไรพ่อก็ยังทำเหมือนเดิม ดูเถอะว่าหัวอกของพ่อของแม่
เวลารักลูก รักจนตายกันไปข้างหนึ่ง แต่หัวอกของลูกที่รัก
พ่อรักแม่นั้น บางครั้งพ่อแม่ยังไม่ทันตาย ลูกก็เลิกรักแล้ว

มีคุณโยมคนหนึ่งอยู่ที่อเมริกาทำงาน ๗ วันใน ๑ สัปดาห์ แม่อยู่ที่เมืองไทยป่วย พี่น้องโทรศัพท์บอกให้มาเยี่ยมแม่ เธอก็บอกว่าเดี๋ยวขอผลัดไว้ก่อนเพราะงานยุ่ง จนกระทั่งแม่เข้าไปนอนโรงพยาบาล พี่สาวคนโตก็บอก แม่อาการไม่ดี น้องสาวบอกเดี่ยวๆ พี่ อาทิตย์หน้า ขอเคลียร์งานก่อน พี่ก็โทรมาตามอีก แม่อาการไม่ค่อยดีขึ้นะ เริ่มแพ้แล้ว ทางโน้นบอกให้รอหน่อย ขอเคลียร์งานก่อน

วันรุ่งขึ้นน้องโทรมาบอก พี่ๆ ไม่ต้องเคลียร์งานแล้ว พอถามทำไมละ น้องบอกแม่ไปแล้ว เธอเดินไปบอกเจ้านายว่าขอเคลียร์งานยาว เจ้านายถามว่าจะไปไหน เธอบอกว่าไปเยี่ยมแม่ แล้วแม่คุณป่วยด้วยโรคอะไร ไม่ได้ป่วยคะ อ้าว ไม่ได้ป่วยแล้วคุณจะทำอะไร แม่เสียแล้วคะ ก็แล้วทำไมคุณไม่ไปเยี่ยมตอนแม่ป่วย หนูเคลียร์งานไม่ได้คะ

นี่คือตัวอย่างของคนที่รักงานยิ่งกว่าแม่ เธอบอกว่าสุดท้ายเลยได้เคลียร์งานยาว และเป็นกรกลับบ้านครั้งเดียวที่ได้เห็นหน้าแม่ ตอนแม่อยู่ในโลงศพ

ลูกจำนวนมากแมยังไม่ทันจากไปเลย ลูกลืมแม่เสียแล้ว แต่คนเป็นพ่อเป็นแม่รักลูกจนกระทั่งตายจากลูกไปข้างหนึ่ง แต่ลูุกๆ จำนวนมากเห็นงานเป็นสรวง เห็นงานสำคัญกว่าพ่อกว่าแม่ คุณเคลียร์งานไม่ได้ตลอดเวลาที่พ่อแมยังมีชีวิตอยู่ กระทั่งแม่ตาย จึงบอกว่าเคลียร์งานได้สำเร็จ

จะมีประโยชน์อะไรที่คุณไปกราบท่านเมื่อท่านไม่มีลมหายใจ

ฉะนั้น ในพรรษาที่ ๗ พระพุทธองค์ได้ทรงเสด็จไปโปรดพุทธมารดาบนสวรรค์ นำพระอภิธรรมขึ้นไปแสดงโปรด เพราะทรงรำลึกนึกถึงว่า เวลาพ่อแม่จะกินสิ่งที่อร่อยที่สุด พ่อแม่จะให้ลูกเสมอ

เมื่อพระองค์จะนำธรรมะที่ดีที่สุดไปให้แม่ พระองค์ก็เลือกกว่าธรรมที่สำคัญที่สุด คือ **พระอภิธรรม** ทรงแสดงโปรดโยมแม่ ๓ เดือน จนโยมแม่ได้ดวงตาเห็นธรรม พระองค์เชื่อมั่นหนักแน่นแล้วว่าโยมแม่เป็นพระอริยบุคคลแน่นอน จึงเสด็จลงมายังโลกมนุษย์

นี่เป็นเหตุให้เรานำพระอภิธรรมมาสวดในงานศพจนทุกวันนี้ เพราะว่าเป็นธรรมที่สำคัญที่สุดที่พระพุทธเจ้าเลือกไปตอบแทนค่าน้ำนมแม่บนสวรรค์

✘ เปรียบเทียบกับตัวเราบ้าง ✘

มีนักศึกษาถามมาว่า ท่านอาจารย์ก็เป็นคนรุ่นใหม่ มาพูดเรื่องสวรรค์เป็นไปได้อย่างไร อาตมาบอกว่า ที่พระพุทธเจ้าเสด็จขึ้นสวรรค์ อาจไม่สำคัญหรอก แต่สำคัญตรงที่ว่า พระพุทธเจ้าทรงอยู่ในมนุษยโลก แต่แม่นั้นอยู่ในเทวโลก อยู่กันคนละโลกอยู่กันคนละภพ แต่เพราะพระพุทธเจ้าเป็นลูกกตัญญู ความต่างแห่งโลก ความต่างแห่งภพ จึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการที่ลูกจะกตัญญูต่อแม่

ขนาดอยู่คนละโลกพระองค์ยังเสด็จขึ้นไปแสดงความกตัญญูต่อแม่ แต่เราๆ ท่านๆ ทั้งหลายซึ่งเป็นมนุษย์ อยู่ในมนุษยโลก ในโลกเดียวกันแท้ๆ เห็นหน้าเห็นหลังกันอยู่ เราเคยแบ่งเวลาไปหาพ่อหาแม่บ้างไหม นี่เป็นเรื่องสำคัญ

พระพุทธเจ้ากับเสด็จแม่อยู่กันคนละโลก เมื่อรำลึกนึกถึงพระคุณแม่ก็เสด็จไปถึงแม่จะอยู่ต่างกันคนละโลก

พระองค์ก็ทรงทำวีซ่าไป แต่เราอยู่ในโลกเดียวกัน ไม่ค่อยกลับบ้าน ไม่ค่อยโทรศัพท์หาพ่อหาแม่ ไม่ค่อยกลับไปกตัญญูต่อพ่อต่อแม่

พอมายู่กรุงเทพฯ ก็ซูดรากของตัวเองไปปลูกไว้ที่กรุงเทพฯ แล้วก็ปล่อยให้ต้นไม้ใหญ่ในพระหรงซึ่งเป็นรากฐานที่มาของตัวเองคือคุณพ่อคุณแม่โดดเดี่ยวเปลี่ยวเหงาอยู่ที่บ้าน ทำอย่างนี้จะถูกไหม

พระพุทธรูปเจ้าอยู่ห่างจากสมเด็จพระนเรศวรมหาราชก็ยังคงทรงหาวิธีที่จะไปโปรดสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ขณะที่เรายู่กับพ่อกับแม่ในโลกเดียวกัน เรายังทำเป็นไม่เห็นพ่อแม่ของเรา

บางครั้งอย่าว่าแต่ห่างกันแค่คนละโลก ห่างกันแค่ฝาห้องกัน พ่ออยู่ห้องหนึ่ง แม่อยู่ห้องหนึ่ง ลูกอยู่อีกห้องหนึ่ง ลูกเคยโผล่เข้าไปในห้องนอนของพ่อของแม่ไหม โผล่เข้าไปดูไหมว่าพ่อแม่นอนยังไง ที่นอนของพ่อของแม่ปูเรียบร้อยไหม

นี่ห่างกันแค่ฝาห้องกัน เรายังไม่ดูไม่แลท่าน ฉะนั้นใครเป็นอย่างนี้รีบกลับไปดูไปแลท่านให้ดีกว่าอนที่จะไม่มีท่านให้ดูแล ผึกเคลียร์งานไว้เพื่อไปเยี่ยมพ่อเยี่ยมแม่บ่อยๆ

✕ ก่อนจะสายเกินไป ✕

มีอยู่ปีหนึ่ง อาตมภาพกลับจังหวัดเชียงราย ที่บ้านมีบ้านสองหลัง หลังหนึ่งเป็นบ้านเดิม โยมพ่อโยมแม่อาตมาอยู่ อาตมภาพเติบโตมาในบ้านหลังนั้น อีกหลังหนึ่งเป็นบ้านของพี่สาว ย้ายเข้ามาปลูกใหม่ในบริเวณบ้าน พอโยมแม่สิ้น โยมพ่อก็นอนคนเดียว พี่สาวก็นอนอีกหลังหนึ่ง บ้านหันหน้าเข้าหากัน วันหนึ่งอาตมภาพกลับไปนอนบ้าน ในช่วงเดือนเมษายนนี้ พี่ก็จัดให้นอนที่ห้องโถงของบ้านพี่สาว คู่กันเสร็จแล้วโยมพ่อก็แยกไปนอนที่บ้านอีกหลังหนึ่ง

ดึกตื่นคืนนั้น ฝนตกพายุฝนฟ้าคะนอง ฟ้าแลบแปลบปลาบ ฝนตกหนักมาราวกับหลังคารั่ว ท่วมกลางเสียงฝน เสียงฟ้า อาตมาได้ยินเสียงโยมพ่อไอ เสียงไอของโยมพ่อ เล็ดลอดฝ่าเสียงฝนเสียงฟ้าเข้ามาถึงหูอาตมา อาตมาลุกขึ้นนั่งบนเตียง ฟังเสียงพ่อดังแทรกเสียงฝน

อาตมารู้สึกผิดขึ้นมาในใจว่านี่ก็ปีแล้วที่เวลาฝนตก ฟ้าร้องหลังแม่เสีย เราปล่อยให้โยมพ่อนั่งโดดเดี่ยวเปลี่ยวเหงาอยู่ที่บ้านคนเดียว ฝนตกฟ้าคะนองแบบนี้ ถ้าเกิดโยมพ่อเป็นอะไรขึ้นมา เป็นลมเป็นแล้งมาใครจะดูแล

ความคิดเช่นนี้สะท้อนใจอาตมามาก รุ่งขึ้นอาตมภาพ
ถามโยมพี่ ว่าพ่อตื่นกลางคืนทุกคืนไหม โอบอ้อมไหม พี่บอก
ว่าบางคืนท่านก็ลุกขึ้นมา บางคืนท่านก็หลับรวดเดียวจบ
บางที่ตื่นมาตีสองตีสามก็ได้ยินเสียงพ่อลงจากบันไดมาเข้า
ห้องน้ำที่ชั้นล่าง

อาตมาบอกว่าพี่ เราทำแบบนี้กับพ่อไม่ถูกนะ เกิดพ่อ
เป็นอะไรขึ้นมาท่ามกลางฝนตกฟ้าร้อง เราเสียแม่ไปคนหนึ่ง
แล้ว ตอนนี่เหลือพระอรหันต์ในบ้านองค์เดียว เราจะต้องไม่
ปล่อยให้พ่อของเราอยู่อย่างโดดเดี่ยวเปลี่ยวเหงาอย่างนี้
ท่ามกลางฝนตกฟ้าร้องอีก

เมื่อคืนพี่ได้ยินไหม เสียงไอของพ่อลอดสายฝนเข้ามา
พี่สาวบอกว่าไม่ได้ยิน ตายละ เกิดพ่อเป็นอะไรขึ้นมา จับใช้
หนาวสันจะเป็นยังไง

วันนั้นอาตมภาพเรียกพี่สาวทั้ง ๔ คนมาคุยกัน บอก
พี่ บ้านหลังนั้นเก็บไว้ ทำห้องอีกห้องหนึ่งให้พ่อที่บ้านหลัง
ใหญ่ แล้วเอาพ่อมานอนกับพวกเรา อย่าให้พ่อแยกนอนคน
เดียว ถึงแม้บ้านหลังนั้นพ่อจะอยู่มากก็จริง แต่ตอนนี้ไม่มีแม่
ดูแลพ่อแล้ว เอาพ่อมาอยู่ในชายคาเดียวกับเรา เราก็เลย

ตกลงกันระหว่าง ๓-๔ พี่น้อง ทำห้องให้พ่ออีกห้องหนึ่ง ทำห้องน้ำใกล้ๆ ห้องพ่อ ไม่ต้องให้ท่านเดินจากบันไดชั้นบนลงมาชั้นล่าง

จนกระทั่งทุกวันนี้ เวลาอาตมาพักกลับบ้าน สิ่งหนึ่งที่อาตมาทำก็คือ เข้าไปดูห้องนอนของโยมพ่อ ไปดูว่ามีฝุ่นใหม่ ผ้าปูที่นอนสะอาดไหม หน้าต่างเปิดรับลมไหม อาหารการกินพร้อมไหม โยมที่กรุงเทพฯ ชอบเอาแบรนต์ไปถวายอาตมา อาตมาก็เอาไปให้โยมพ่อ เพราะฉะนั้นเวลาอาตมากลับบ้าน ใครเอาของดีไปฝากพ่อ พ่อก็จะแบ่งให้อาตมา เพราะอะไร พ่อก็คิดถึงลูก ลูกก็ยังคิดถึงพ่ออยู่

ฉะนั้นทุกวันนี้ ถ้าหากมีใครถามอาตมาว่า สิ่งไหนที่ทำให้ท่านอาจารย์มีความสุขมากที่สุด อาตมาจะตอบว่า สุขมากที่สุดของอาตมาคือ กลับบ้าน แล้วยังเห็นพ่ออยู่ที่บ้านอย่างมีความสุข

✳ คิดถึงโยมแม่ ✳

ตอนที่โยมแม่อาตมาเสีย อาตมากลับบ้าน ปกติทุกครั้งทีกลับบ้าน แม่จะยืนอยู่หัวบันได แบบชาวบ้านๆ ทอดตามองพระลูกชายในระยะ ๑๐ เมตร ๑๐๐ เมตร เดินเข้าปากซอยมา แม่ยืนยิ้ม ภูมิใจ

วันหนึ่งแม่เสียไป อาตมาเดินกลับเข้าบ้านไป ทอดตามองไปที่หัวบันได ไม่มีโยมแม่มองสวนออกมา อาตมารู้สึกได้ทันทีว่าคนเป็นลูกกำพร้ามันเป็นอย่างนี้ เรียนธรรมมาตั้งมากตั้งมาย แต่ก่อนสะอื้นเล่นเป็นรีวๆ จากท้องวิ่งขึ้นมาจุกอยู่ที่คอ รู้สึกเลยว่าลูกที่มองขึ้นไปแล้วไม่เห็นจุดที่แม่เคยอยู่ มันปวดปลาบแค้ไหนในความรู้สึก

ตอนนี้อาตมาภาพเหลือพระอรหันต์อยู่อีกองค์หนึ่ง พยายามจะดูแลท่านอย่างดีที่สุด เดือนหนึ่งอาตมาภาพกลับบ้านอย่างน้อย ๓-๔ ครั้ง ค่าเดินทางนั้นก็เรียกว่า เอามาสร้างกุฏิได้สักหลังหนึ่ง เงินนั้นจะหาเมื่อไรก็ได้ แต่ถ้าโยมพ่อไม่อยู่กับเราแล้ว คุณจะหาพ่ออย่างนั้นได้จากที่ไหน

ฉะนั้น อยากจะถามเราทุกผู้ทุกคนว่า พ่อแม่อยู่กับเราในโลกเดียวกัน เราเคยชะเง้อหน้าไปมองหาพ่อใหม่ในห้องนั้น พ่อกับแม่นอนกันยังไง พ่อกับแม่อยู่กันยังไง บนเตียงนั้น มีใครคอยเปลี่ยนผ้าปูที่นอนให้พ่อแม่บ้าง อาตมาทราบดีว่า พ่อปูที่นอนไปให้โยมพ่อปีละ ๓-๔ ครั้ง ซื้อเสื้อผ้าไปให้จนพี่สาวเตือนว่าตอนนี้จะเปิดร้านได้ ๑ ร้านแล้ว อาตมาก็บอกว่าไม่เป็นไร หน้าที่ของลูกคือซื้อของที่ดีที่สุดไปให้พ่อ หน้าที่ของพ่อคือสวม ถ้าไม่สวมใส่ก็เรื่องของพ่อ

เรื่องของเรื่องคือทำดีต่อพ่อต่อแม่ให้ดีที่สุด ถ้าทำได้อย่างนี้แล้ว วันหนึ่งเมื่อท่านล่วงลับดับขันธืไป เราจะได้ไม่ต้องมาเสียใจ ว่าไม่ได้มีโอกาสทำดีเพื่อพ่ออีก

แล้วปีหนึ่ง ก่อนที่โยมแม่อาตมาจะเสียชีวิต โยมแม่บอกอาตมาว่า ทุกวันนี้ในหมู่บ้านไม่มีใครมีความสุขเท่าแม่ พุดประโยคนี้ได้ไม่ถึง ๖ เดือน แม่ก็เสียชีวิต

เวลาอาตมาคิดถึงแม่ อาตมาก็คิดถึงประโยคนี้ ว่าแม่เคยบอกเราแล้วว่า ทุกวันนี้ไม่มีใครมีความสุขเท่าแม่ ก็แสดงว่าแม่พอใจที่เราดีต่อท่าน

ฉะนั้นท่านทั้งหลายซึ่งเป็นลูก ควรจะดูแลคุณพ่อคุณแม่อย่างดีที่สุด จนกระทั่งวันหนึ่ง พ่อกับแม่พูดออกมาว่า แม่ภูมิใจที่สุดที่ได้ลูกมาเป็นลูก แม่มีความสุขที่สุดที่มีลูกคนนี้มาเกิดกับแม่

ต้องทำให้ได้ถึงขนาดนี้ เราจึงจะได้ชื่อว่าเป็นลูกกตัญญูที่แท้จริง

ในการกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้มีพระคุณนั้นเราทำกันได้หลายวิธี ทางหนึ่งคือเลี้ยงกายด้วยการปรนนิบัติพัดวีท่านให้กินอึมนอนอุ่น ทางหนึ่งก็คือเลี้ยงใจด้วยการเป็นคนดีให้ท่านเห็น ทำสิ่งดีๆ ผากไว้ให้โลก แล้วพ่อแม่จะมีความสุขใจที่ได้เห็นลูกของท่านเป็นอนุสาวรีย์แห่งชีวิตที่งดงามล้ำเลิศ

ดอกไม้ที่หอมที่สุดสำหรับคนเป็นพ่อเป็นแม่คือดอกไม้ที่ชื่อลูกกตัญญู

ดอกไม้ที่เหม็นที่สุดสำหรับคนเป็นพ่อเป็นแม่คือดอกไม้ที่ชื่อลูกเนรคุณ พ่อแม่จะมีความสุขที่สุดถ้าได้เห็นลูกของท่านเป็นลูกที่มีความกตัญญู พ่อแม่จะทุกข์ที่สุดถ้าได้ตระหนักแก่ใจว่าลูกของท่านเป็นลูกเนรคุณ

ดอกไม้ที่หอมที่สุดสำหรับคนเป็นพ่อเป็นแม่
คือดอกไม้ที่ขอลูกกตัญญู

✦ วิธีตอบแทนพ่อแม่ที่ดีที่สุด ✦

ฉะนั้นหากเราต้องการจะตอบแทนพระคุณพ่อแม่ในทางหนึ่งก็คือเลี้ยงดูท่านทางกายอย่างดีที่สุด ให้ท่านได้กิน อิ่มนอนอุ่นเหมือนเรา สอง เลี้ยงดูท่านทางใจ นอกจากจะเป็นคนดีให้ท่านเห็นให้ท่านชื่นใจแล้ว **วิธีที่ดีที่สุดคือพาพ่อแม่เข้ามาสู่เส้นทางธรรม**

ถ้าพ่อแม่ไม่มีศीलก็พาท่านมาฝึก**รักษาศील** ถ้าพ่อแม่ไม่มีศรัทธาก็ชวนท่านให้**มีศรัทธา** พ่อแม่มีความตระหนี่ก็ฝึกท่านให้**เรียนรู้ที่จะแบ่งปัน** พ่อแม่ไม่เคยเจริญสมาธิภาวนาก็ฝึกท่านให้**เรียนรู้ศีลปะการหายใจอย่างมีสติ**

การสถาปนาพ่อแม่ไว้ในธรรม นั่นคือการกตัญญูต่อพ่อแม่อย่างสูงสุด

พระพุทธองค์เคยตรัสไว้ว่า ลูกที่ตระหนักรู้พระคุณของพ่อแม่เอาพ่อแม่วางไว้บนบ่าขวาคนหนึ่ง วางไว้บนบ่าซ้ายคนหนึ่งด้วยความเทิดทูนอย่างสูงสุด ให้ท่าน กิน นอน อูจจาระบัสสวาระรดบ่าซ้ายบ่าขวาของลูกตลอด ๑๐๐ ปี ทำขนาดนี้ก็ยังไม่ได้ชื่อว่ากตัญญูต่อพ่อต่อแม่

ต่อเมื่อใดก็ตามที่ลูกพาพ่อแม่ที่ไม่มีศีลมารักษาศีล พาพ่อแม่ที่ไม่มีศรัทธาให้มามีศรัทธา พาพ่อแม่ที่ตระหนี่ถี่เหนียวให้รู้จักการให้ และพาพ่อแม่ที่ไม่เคยเจริญวิปัสสนากรรมฐานให้มาเรียนรู้การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน

พูดง่าย ๆ ว่าทำพ่อแม่ที่ไม่มีธรรมะให้มีธรรมะได้สำเร็จเมื่อไร นั่นแหละคือการชดใช้หนี้บุญคุณที่สำเร็จและสมบูรณ์ที่สุด ในทัศนะของพระพุทธศาสนา

ฉะนั้น ใครก็ตามที่เป็นคุณลูกได้มาฟังธรรมบรรยายในวันนี้ ครั้งหน้าพาพ่อพาแม่มาด้วย ผึกไว้ๆ ทำได้อย่างนี้ได้ชื่อว่าเป็นลูกกตัญญูของคุณพ่อคุณแม่แล้ว

มีสุภาษิตอยู่บทหนึ่งของคนจีนว่ากันว่า “๑๐๐ ความดี ความกตัญญูมาเป็นทีหนึ่ง” สุภาษิตของคนไทยซึ่งตัดตอนมาจากพุทธวจนะบอกว่า กตัญญู กตเวที นิमित्तตั้ง สาธุรูปานัง กตัญญูกตเวทีตา แปลว่าความกตัญญูกตเวทีตาเป็นเครื่องหมายของคนดี

อادمภาพคิดว่าสุภาษิตจีนที่ว่า “๑๐๐ ความดี ความกตัญญูมาเป็นทีหนึ่ง” ก็ดี สุภาษิตของพุทธศาสนาที่ว่า

“ความกตัญญูทเวทิตาเป็นเครื่องหมายของคนดี” กิติ นำ
จะเป็นคำสำคัญที่สุดซึ่งในชีวิตนี้เราท่านทุกคนจะต้องดีความ
ให้แตกและน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติให้ได้

คุณประสบความสำเร็จในทุกๆ ด้าน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ
ความสำเร็จสาขาการเป็นลูกกตัญญูก็ยังได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์
ที่ล้มเหลว ฉะนั้นขอฝากคำว่า “๑๐๐ ความดี ความกตัญญู
มาเป็นทีหนึ่ง” และ “ความกตัญญูทเวทิตาเป็นเครื่องหมาย
ของคนดี” เอาไว้เป็นถ้อยคำศักดิ์สิทธิ์ในชีวิตของเราท่านทุก
คนไว้ในที่นี้ด้วย

อาตมภาพได้ใช้เวลาบรรยายธรรม เรื่อง “๑๐๐ ความ
ดี ความกตัญญูมาเป็นทีหนึ่ง” ก็สมควรแก่เวลา ทำยที่สุดนี้
ขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยมารวมกันเป็นตบะ เป็นเดชะ
พลบัจจัย อำนวยอวยชัยให้ทุกท่านทุกคนที่มีส่วนร่วมกันจัด
กิจกรรมที่เป็นศิริมงคลเช่นนี้ จงมีความเจริญงอกงามในร่ม
ธรรม ในการดำเนินชีวิต ประกอบไปด้วยจตุรพิธพรชัย คือ
อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ โดยทั่วกัน
ทุกท่านทุกคน เทอญ

มารดา महाบุรุษ

ขอเจริญพรท่านเจ้าของบ้านคือคุณครูเล็ก คุณโยม
ภักทราวดี มีชูธน และกัลยาณมิตรทั้งหลายทั้งขาประจำและ
ขาจร

หลายท่านก็คุ้นๆหน้า แล้วยังมีคนใหม่ๆ ทั้งจรมาแล้ว
ก็จรไป แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะห่างหายกันไปก็ตัดไม่ตาย
ขาดไม่ขาด หายไป ๒-๓ สัปดาห์ นึกถึงครูเล็กก็แวะมาที่นี้
บางที่ได้พบเจ้าของบ้านแล้วยังได้พบท่านอื่นๆ ซึ่งเป็นขา
ประจำอยู่ที่นี้ด้วย

แม้ระยะหลังอาตมภาพจะไม่ได้มาที่นี้บ่อยๆ แต่ก็ยัง
ติดตามข่าวคราวเสมอ นึกอนุโมทนาอยู่ในใจว่าท่านได้ทำสิ่ง

ที่ดีงาม ถึงแม้ละครธรรมะที่เราทำอยู่จะเป็นไม้ขีดก้านเล็กๆ แต่ถ้าจุดขึ้นในคืนเดือนมืดก็สำคัญมาก

ไม้ขีดก้านเล็กๆ ถ้าจุดถูกกาล ถูกเทศะก็จะให้แสงสว่างได้มาก หรือบางทีเมื่อเราจุดขึ้นมาแล้วมีคนเอาเทียนมาจุดต่อไป ไฟจากก้านไม้ขีดก้านเล็กๆ ก็อาจจะมิพลังสามารถส่องแสงได้ทั่วบ้านทั่วเมือง เพราะฉะนั้นโครงการละครธรรมะวันอาทิตย์จึงเป็นโครงการที่ดีมากๆ

เมื่อครู่อาตมภาพนั่งดูละครพร้อมกับท่านทั้งหลาย รู้สึกขึ้นมาในใจว่าวันนี้ถึงแม้ไม่ได้พูดออกมา แต่ดูแล้วก็อึ้งใจ เพราะว่าทำได้ดีงามมาก

นึกถึงชื่อหนังสือเล่มหนึ่งของอี. เอส. ชูมาร์คเกอร์ ชื่อ “Small Is Beautiful” จิวแต่แจ้ว ทุกอย่างง่ายๆ วัตถุประสงค์ที่อยู่แถวนี้ทั้งนั้น รวมทั้งอาตมภาพด้วยก็เป็นคนแถวนี้ คือไม่ไกลไม่ไกล รู้จักมักจี่กัน สิ่งเล็กๆน้อยๆ ถ้าได้รับการจัดวางอย่างถูกกาลเทศะ ถูกที่ถูกต้อง สามารถก่อให้เกิดแรงดลใจอันยิ่งใหญ่ได้ โดยส่วนตัวอาตมภาพเชื่อว่าแรงดลใจนั้นสำคัญมากๆ

✧ แรงแบบตาลใจคือที่มา ✧

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ นักวิทยาศาสตร์เอกของโลก เคยพูดไว้ประโยคหนึ่งว่า “จินตนาการสำคัญกว่าความรู้” แต่อาทมภาพว่ามีสิ่งหนึ่งซึ่งสำคัญยิ่งกว่าจินตนาการ สิ่งนั้นคือ **แรงแบบตาลใจ** จินตนาการจะเกิดขึ้นหลังจากได้รับแรงแบบตาลใจ

พระพุทธเจ้าของเราก่อนที่จะเกิดความประทับใจปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้า พระองค์ก็มีแรงแบบตาลใจ **ไอน์สไตน์** ก่อนที่จะกลายเป็นนักวิทยาศาสตร์ผู้ยิ่งใหญ่ก็มีแรงแบบตาลใจ หรือแม้กระทั่ง **สตีเวน สปีลเบิร์ก** ก่อนที่จะเป็นนักสร้างหนังผู้ยิ่งใหญ่ ก็ได้รับแรงแบบตาลใจ ตัวของอาตมภาพเองที่มาบวชเป็นพระทุกวันนี้ก็มาจากแรงแบบตาลใจ

ครั้งหนึ่งพระพุทธเจ้าเคยเป็นพราหมณ์ หรือเป็นดาบสชื่อ **สุเมธดาบส** วันหนึ่งเห็นชาวบ้านชาวเมืองเตรียมถนนหนทาง ท่านก็เข้าไปถามว่าเตรียมทำไม ชาวเมืองบอกว่าสักครู่พระพุทธเจ้าที่บึงกระจะเสด็จ ท่านว่า เอ๊ะ ถ้าเช่นนั้นเราร่วมรับเสด็จด้วย ท่านก็ช่วยเขาเตรียมทำถนนหนทาง

ในระหว่างนั้น ถนนหนทางในช่วงที่ท่านรับผิดชอบยังไม่เสร็จ พระพุทธเจ้าก็เสด็จดำเนินมา สุขเมธดาบสในเมื่อทำถนนหนทางไม่เสร็จจึงนอนลง แล้วถวายแผ่นหลังของตนต่างพื้นถนนให้พระพุทธองค์เสด็จดำเนินผ่านบนแผ่นหลัง

เหมือนกับประวัติของพระราชินีแห่งประเทศอังกฤษองค์หนึ่ง มีเสนาบดีคนหนึ่งทำสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้พระนางประทับใจมาก เสนาบดีคนนี้ได้ถวายเสื้อคลุมของตนแก่พระนางใส่ในช่วงเวลาวิกฤต พระนางตีความว่าเสื้อคลุมนี้แทนคำพูดร้อยคำพันคำ ทำให้พระนางเชื่อมั่นในการที่จะอยู่บนบัลลังก์แห่งอำนาจแล้วบริหารราชอาณาจักรเล็กๆ แต่ว่ามีอำนาจครอบงำโลกทั้งใบ ถึงกับกล่าวกันว่าดินแดนของสหราชอาณาจักรนั้นกว้างใหญ่ชนิดที่พระอาทิตย์ไม่เคยตกดิน

เช่นเดียวกัน สุขเมธดาบสก็ถวายแผ่นหลังของตนแล้วก่อเกิดสิ่งที่ยิ่งใหญ่ตามมา พอถวายแผ่นหลังให้พระพุทธเจ้าที่บึงกรเสด็จดำเนินผ่านไปแล้ว สุขเมธดาบสก็นึกในใจว่าเอ๊ะผู้ที่เป็นพระพุทธเจ้านี้ยิ่งใหญ่เหลือเกิน ช่างมีพระศิริโฉมงดงามเป็นสง่าราศี ถ้าฉันปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้าบ้างจะได้ไหม เรียกว่าเห็นพระพุทธเจ้าแล้วก็เกิดแรงบันดาลใจปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้า

พอพระพุทธองค์เสด็จดำเนินผ่านก็ลุกขึ้นปิดแผ่นหลังตั้งปณิธานว่า ในอนาคตกาลนานไกล ขอให้ข้าพระองค์ได้เกิดเป็นพระพุทธเจ้าสักชาติหนึ่งเถิด

พระพุทธเจ้าที่บังกรทรวงรับรู้ความปรารถนาของสุเมธดาบสก็ทรงหันมาตรัสพยากรณ์กับเธอว่า ด้วยเดชะบุญที่เธอได้ถวายแผ่นหลังต่างถนนนี้ ในอนาคตกาลนานไกลเธอจะได้เป็นพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งพระนามว่า โคตมะพุทธะ คือพระพุทธเจ้าพระองค์ปัจจุบันนี้เอง

นี่แหละคือเกิดแรงบันดาลใจแล้วจึงเกิดจินตนาการที่จะเป็นพระพุทธเจ้า

เพราะฉะนั้นแรงบันดาลใจจึงยิ่งใหญ่มากๆ เรานั่งดูละครเราก็เห็นแรงบันดาลใจ ด้วยแรงบันดาลใจแล้วจินตนาการก็เฟิด สามารถที่จะไปต่อยอดทำโน่นทำนี่ได้มากมายไปหมด ตัวอาตมภาพเองเห็นละครเมื่อครู่แล้วนึกชมอยู่ในใจว่า คนแสดงทั้งหลายสามารถทำเรื่องเล็กๆ ให้ไปสะกิดต่อมน้ำตาของใครต่อใครหลายคนได้

ทำไมเรื่องเล็กๆ จึงสะกิดต่อมน้ำตาได้ บางทีทำให้นึกถึงแม่ อาตมภาพนั่งดูแล้วก็นึกถึงแม่ตัวเองมาก โยมแม่

ของอาตมภาพท่านเสียชีวิตตอนท่านอายุ ๖๔ ปี ตอนนั้น
อาตมภาพยังเรียนหนังสือไม่ถึงปริญญาธรรม ๙ ประโยค
อาตมภาพบวชเมื่ออายุ ๑๓ แล้วก็เรียนหนังสือกว่าจะจบ
ปริญญาธรรม ๙ ประโยคใช้เวลาเป็น ๑๐ ปี ลูกชายบวช
เรียนนานเหลือเกิน เรียนกันเป็น ๑๐ ปี โยมแม่ทนไม่ไหว
จึงตายเสียก่อน

อาตมามาเห็นแม่กับลูกในละครธรรมะก็นึกถึงว่า นี่ยัง
ดีมากๆ ที่ยังมีแม่ให้รัก และรักแม่ อยากกอดแม่ก็มีแม่ให้
กอด อาตมภาพเห็นภาพเมื่อครูแล้วนึกถึงแม่ก็ไม่มีแม่อยู่ให้
เห็น อยากกอดแม่ก็ไม่มีแม่ให้กอด อยากกลับไปกราบท่านก็
ไม่มีโอกาส

เราทำงานเขียนหนังสือทำโน่นทำนี่ประสบความสำเร็จ
มากมาย ได้รางวัลมากก็มาก ไม่สามารถไปบอกเล่าให้ท่านฟัง
ว่าลูกชายที่โยมแม่ถวายไว้กับพระพุทธศาสนานั้นบัดนี้เป็น
ตายร้ายดีอย่างไร บอกเล่าไม่ได้ เพราะฉะนั้นเราท่านทั้ง
หลายซึ่งยังมีแม่อยู่โชคดีกว่าอาตมาร้อยเท่าพันเท่า คิดถึงแม่
ก็มีแม่ให้รัก อยากไปกอดก็มีแม่ให้กอด

พอเกิดจินตนาการแล้ว อาตมภาพเชื่อมั่นอย่างหนึ่งว่า
ลูกทุกคนที่รักแม่ไม่กล้าเป็นคนเลว อย่างน้อยๆ ก็วัดจากตัว

เอง คือเมื่อไรก็ตามที่ใจใฝ่ต่ำ ถ้านึกถึงความรักความไว้วางใจของแม่ นึกถึงหน้าคุณแม่ ก็เลสมันหดตัวได้ มันห่อเหี่ยวไป เพราะว่าอะไร เพราะว่าพอหน้าของแม่ลอยมา ความใฝ่ต่ำหายเลย กลัว ไม่กล้าสบตาคุณแม่

ถึงแม้ท่านจะไม่อยู่ แต่ในมโนธรรมสำนึกของเรา ท่านก็ยังคงอยู่เสมอ

โดยส่วนตัวของอาตมภาพเองบวชมา ๑๐ กว่าปี ปีนี้เข้าปีที่ ๑๙ การบวชเป็นพระไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย แต่เป็นเรื่องยากมาก เพราะว่าเราต้องใช้ชีวิตทวนกระแสกิเลส ไม่เหมือนการเป็นคน เป็นคนเป็นปุถุชนเมื่อกิเลสเรียกร้องต้องการให้ทำอะไรก็เดินตามมันไป น้อยครั้งนักที่เราจะเดินทวนกระแสกิเลส

แต่พอเราเป็นพระแล้วกิเลสมันเรียกร้องให้ทำอะไร เราต้องเดินสวนทางกับมัน พระที่เดินทวนได้ก็อยู่ได้นาน พระที่จิตใจไม่เข้มแข็ง สุกท้ายทนมไม่ไหวก็ลาสิกขาออกไป

สิ่งหนึ่งที่ทำให้อาตมภาพหยุดยืนอยู่ตรงนี้ได้ ๑๙ ปี เพราะเมื่อไรก็ตามที่ใฝ่ต่ำ พอนึกถึงหน้าโยมแม่แล้วตรงนั้นเป็นพลังใจหักห้ามเราจากสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม

✦ ความทรงจำยากำลึงใจ ✦

มีอยู่ช่วงหนึ่งครั้งที่อาตมภาพเป็นแณรน้อยแล้วไป
บิณฑบาตผ่านหน้าบ้านของตัวเอง มีพระเป็น ๑๐๐ รูปเลย
เดินบิณฑบาตอยู่ มีภาพหนึ่งที่เป็นภาพประทับใจ

ตอนที่ขบวนพระหนุ่มน้อยๆ เดินผ่านหน้าบ้าน
อาตมภาพเห็นโยมแม่ถือกระติบข้าวเล็กๆ และกับข้าวไว้ใน
มือ ในขณะที่มือของโยมแม่ไม่มีดอกไม้ ท่านก็วิ่งค้นหา
เก็บดอกไม้จากบริเวณรั้วแถวหน้าบ้าน เก็บดอกไม้โน้นเก็บ
ดอกนี่ เราก็มองเห็นความวุ่นวายของท่าน แต่เป็นความวุ่น
วายที่แหวตานั้นเปี่ยมสุขมากๆ

ดูเถอะว่าการได้ตัดกบาตรพระลูกชายเหมือนกับเป็นงาน
เกียรติยศของโยมแม่ ท่านวุ่นวาย เก็บดอกไม้วุ่นวายถือโน่น
ถือนี้ยุ่งไปหมด แต่ดวงตาของท่านไม่ยุ่ง ดวงตาของท่านมี
ความสุขมาก พอเราเห็นภาพนี้แล้วทุกครั้งที่ไม่ได้ทำ นึกไปถึง
ตรงนั้นว่าดูเถิดครั้งหนึ่งคุณแม่ของเราวุ่นวายอยากจะทำ
ตัดกบาตรพระลูกชายแทบตาย ยอมทิ้งทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อทำ
สิ่งที่อยู่ตรงหน้าให้ดีที่สุด พอนึกอย่างนี้ได้เราก็สามารถที่จะ
ประคับประคองตัว ฝ่าคลื่นลมของกิเลสตัณหาอยู่มาได้อย่าง
ยาวนาน

มีวันหนึ่งโยมแม่ของอาตมภาพไปที่วัด ท่านชี้ให้ดูที่โบสถ์ที่วิหาร ดูประตูโบสถ์ ดูหน้าต่าง ดูช่อฟ้าใบระกา แล้วท่านก็พูดขึ้นมาคำหนึ่งด้วยน้ำเสียงปนสะอื้นซึ่งทำให้อาตมภาพในฐานะที่เป็นเณรน้อยสะอึกอีกมาก

ท่านบอกว่าดูเถอะลูก ตามหน้าต่าง ตามประตูโบสถ์วิหารไม่มีชื่อแม่ ชื่อพ่อก็ไม่มี นึกแล้วน่าน้อยใจ อยากทำบุญก็ไม่ได้ทำ

อาตมภาพก็โพล่งขึ้นมาคำหนึ่งว่า **ทำไมจะต้องน้อยใจ** ในเมื่อโยมแม่ได้ถวายสิ่งที่ดีที่สุดแล้วแก่พระพุทธศาสนา โยมแม่ก็ถามว่าถวายอะไร อาตมาว่าก็ถวายพระลูกชายไง พอพูดเท่านี้โยมแม่ก็ร้องไห้

ประโยคนี้นี้ประโยคเดียวทำให้อาตมภาพอยู่ยาวมาไม่กล้าลาสิกขา เพราะคิดว่าโยมแม่ไม่ได้ถวายเงินถวายทองสร้างโบสถ์ แต่ท่านได้ถวายพระลูกชาย ประโยคนี้นี้ทำให้เราชื่อสัตย์มั่นคงต่อเส้นทางนี้แล้วก็หยัดยืนอยู่ยาวมาโดยตลอด

สรุปเป็นทฤษฎีได้อย่างหนึ่งว่าลูกทุกคนที่รักแม่ ไม่มีลูกคนไหนกล้าทำให้แม่น้ำตาตก

นี่แหละคือสิ่งที่ทำให้อาตมภาพเห็นละครแล้วเกิดการเชื่อมโยง ตอนที่โยมแม่ของอาตมภาพยังอยู่นั้นผูกพันกับอาตมภาพมากๆ จนกระทั่งวันหนึ่งท่านเสียไป ก็มีโยมพี่สาวคนโตเข้ามาทำหน้าที่แทน เป็นพี่ก็เป็นเหมือนแม่

วันหนึ่งตอนที่อาตมภาพยังเรียนหนังสือชั้นเปรียญธรรมประโยค ๘ อีกปีหนึ่งก็จะเป็นประโยค ๙ ปีนั้นดูหนังสือสอบชนิดห้ามเยี่ยมห้ามประกัน คือตั้งใจมากทุ่มเทมากจนผ่ายผอม มีอยู่วันหนึ่งปวดหัวตัวร้อนเป็นไข้หวัดนอนชม ไม่มีใครมารู้มาเห็น วันนั้นพี่สาวมาเยี่ยม เห็นอาตมภาพนอนอยู่บนเตียงด้วยพิซโซ่ พี่ก็พูดขึ้นมาคำหนึ่งว่า ทำไมจะต้องทรมาณตัวเองถึงเพียงนี้ เจ็บไข้ได้ป่วยก็พักบ้างเถอะ

พี่พูดแค่นี้ แต่อาตมภาพได้ยินเสียงโยมพี่เป็นเสียงโยมแม่ หันหน้าเข้าฝาแล้วก็ร้องให้น้ำตาไหลเป็นทาง บวชมาเป็น ๑๐ ปีไม่เคยร้องให้ พอมาได้ยินประโยคที่แสนธรรมดาอย่างนั้นร้องให้ เพราะทำให้นึกถึงโยมแม่

ตอนที่เราป่วยเรานึกถึงว่าใครมาดูแลเรา ใครบ้วนข้าวบ้วนน้ำเรา ใครเตรียมหยูกเตรียมยาเตรียมผ้ามาเช็ดเนื้อเช็ดตัว พอในวันที่เราป่วยเหมือนลูกนกพลัดพ่อแม่

แม่แล้วฝนตกเปียกปอนสั่นหนาวอยู่ที่คาบไม้ ใน
บรรยากาศแบบนั้นเรานึกถึงโยมแม่ แต่พ่อก็ไม่มีโยมแม่
โยมพี่มาพูดประโยคนี้ได้ยินเสียงเหมือนโยมแม่ เรา
ร้องไห้

อาตมามองว่าคนเราถึงจะยิ่งใหญ่แค่ไหนก็ตาม ใน
ซอกเล็กๆของจิตใจก็ต้องมีมุมที่อ่อนโยนแล้วก็อ่อนไหว
แล้วมุมๆ นี้บางทีจะเป็นรอยต่อที่ทำให้คนคนหนึ่งเป็นคน
ดีก็ได้ จะทำให้คนคนหนึ่งพลิกไปเป็นคนเลวก็ได้

บางคนที่ไม่ใช่พ่อแม่ไม่มีแม่อาจจะน้อยใจกระโดดไปเป็น
คนเลวเพื่อประชดชีวิต แต่คนบางคนที่ไม่ใช่พ่อแม่ไม่มีแม่ก็อาจ
จะตั้งใจทำดีเพื่อฝากชื่อเสียงเรียงนามของพ่อแม่เอาไว้ให้โลก
ได้ตระหนัก เพราะฉะนั้นแง่มุมเกี่ยวกับพ่อแม่ของเรานี้จึง
เป็นรอยต่อของชีวิตที่สำคัญมากๆ

เราจะใช้รอยต่อนี้เป็นต้นทุนก้าวไปสู่ความดีงาม หรือ
จะใช้รอยต่อนี้เป็นต้นทุนก้าวไปสู่การใช้ชีวิตที่ผิดพลาด นี่
เป็นคติที่ได้จากละคร

✧ ออย่าลืมอิฐก้อนแรก ✧

จากเรื่องเหล่านี้เอาตมภาพจะโยงมาถึงพระพุทธเจ้ากับ พระพุทธมารดา พระพุทธเจ้าของเราในครต่อใครก็ยกย่อง สรรเสริญพระองค์ท่านมาก แต่เรามักจะลืมไปว่าแท้ที่จริงถ้า ไม่มีคนคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้หญิงที่เสียสละมากที่สุดในโลกก็ว่า ได้ก็คงไม่มีพระพุทธเจ้า

เวลาเราไปวัดไปมองโบสถ์มองวิหารเห็นศาลาเห็นเจดีย์ มองไปที่โบสถ์เราจะเห็นช่อฟ้าใบระกาสวยงามมาก ช่อฟ้านี้ อรชรแซมช้อยเหมือนกับจะยั่วทำทลายความอ่อนโยนของ ท้องฟ้า หรือใบระกานั้นศิลปินบรรจงประดับตกแต่งอย่าง ประณีต เหมือนกับตั้งใจจะให้ทำทลายล้อเล่นกับแสงตะวัน

เราเห็นโบสถ์เห็นวิหารเห็นความงดงามแล้วเราบอกว่า วิเศษจริงๆ เรามักจะมองดุยอดแห่งความสำเร็จ มองดูรัศมีที่ สวยงาม แต่เราลืมนึกถึงอิฐก้อนแรกซึ่งถมตัวเองเป็นราก เป็นฐานของโบสถ์วิหารเหล่านั้น

ความขื่อนี้ฉันใดเวลาเรามองพระพุทธเจ้าก็เช่นนั้น คือ เรานึกถึงแต่ความยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้า แต่เราลืมอิฐก้อน

แรก นั่นก็คือเราลืมไปว่าใครที่อยู่เบื้องหลังความยิ่งใหญ่ของพระองค์ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณมณเฑียรเมืองราชบุรีศรีนครนิคมพิบูลย์ เป็นสตรีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก ควรจะได้รับการพูดถึงทุกๆ วันแม้ด้วยซ้ำไป แต่เราก็ไม่ค่อยพูด

ในประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาเมื่อเราศึกษาพุทธประวัติเราก็จะมองข้ามไป เพราะอะไร ก็เพราะว่าพระนางสิริมหามายานั้นเมื่อทรงมีพระประสูติกาลแล้วภายใน ๗ วันก็เสด็จทิวงคต แล้วประวัติศาสตร์ก็ผ่านบทบาทของพระองค์ไป

แต่แท้ที่จริงแล้วพระองค์ยิ่งใหญ่มาก คือถ้าพระนางไม่เสียดชะก็ไม่มีพระพุทธเจ้า

✧ มหาปณิธานของพระพุทธมารดา ✧

ธรรมดาของมารดาพระโพธิสัตว์นี้ท่านวางหลักไว้ข้อหนึ่งว่า พระครุฑของมารดาแห่งพระโพธิสัตว์จะเป็นที่ประดิษฐานอยู่ของพระโอรสซึ่งจะเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น

นั่นหมายความว่าใครก็ตามที่ตั้งความปรารถนามาเพื่อเป็นพระพุทธรูปก็ต้องกล้าที่จะแลกชีวิตเพื่อให้ลูกของตนนั้นสมประสงค์ พุด่างๆ ว่าถ้าตั้งความปรารถนาอย่างนี้แล้ว ก็พร้อมที่จะตายเพื่อให้ลูกได้สมปรารถนา

มีแม่คนไหนบ้างที่มีปณิธานอันยิ่งใหญ่ขนาดนี้ คือคิดว่าถ้าลูกสมปรารถนาแล้วฉันตายได้ พระนางสิริมหามายา ทรงรู้ความประสงค์นี้ ทรงรู้เงื่อนไขนี้ เพราะฉะนั้นจึงตั้งเจตจำนงที่จะมาเป็นมารดาของพระมหาบุรุษ ถึงแม้ตายก็ยอม

ดังนั้นเมื่อทรงมีพระสุติกาลแล้ว ภายใน ๗ วันก็เสด็จทิวคตตามกฎเกณฑ์ของผู้ที่ตั้งความปรารถนามาเพื่อเป็นพระพุทธรูป คือถ้าอยู่ต่อไปก็ต้องมีลูกคนต่อไป แต่หลักเกณฑ์ที่นางวางไว้ว่าครรภ์ของพระนางไม่เหมาะสำหรับลูกคนต่อไป ต้องมีลูกคนเดียว ดังนั้นก็ต้องตายเพื่อให้ลูกได้ประสบความสำเร็จ

นี่คือรักของแม่ที่ยิ่งใหญ่ เป็นความรักที่สามารถที่จะตายแทนลูกได้ แต่ความรักของลูกนั้นบางที่ไม่กล้าที่จะตายแทนพ่อแทนแม่ บางทีปล่อยพ่อปล่อยแม่ตายจากไปโดยที่ไม่

เคยไปดูใจด้วยซ้ำไป เรามีเวลาให้คนทั้งโลกแต่กลับไม่มีเวลาให้คุณพ่อคุณแม่

เมื่อพระนางสิริมหามายาทรงเสียดสละพระองค์อย่างนั้นแล้ว ถ้ามว่าพระพุทธรองค์ของเราทรงทำอะไร ในพรรษาที่ ๗ ทรงระลึกนึกถึงค่าน้ำนม ทรงตระหนักอยู่ในพระทัยตลอดมาว่าการที่พระองค์ประสบความสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ก็เพราะว่าความเสียดสละของสมเด็จพระแม่

✧ ทรงทดแทนคุณพระมารดา ✧

ด้วยเหตุนี้เองในพรรษาที่ ๗ จึงเสด็จไปโปรดพระพุทธรมารดาเป็นการชดใช้หนี้ศักดิ์สิทธิ์บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ พระนางสิริมหามายานั้นหลังจากเสด็จทิวงคตแล้วก็เสด็จอุบัติไปเป็นเทพอยู่บนสวรรค์ชั้นดุสิต สวรรค์ชั้นดุสิตเป็นหนึ่งในสวรรค์ ๖ ชั้น เป็นสวรรค์ชั้นที่รองรับบุคคลสำคัญๆ ซึ่งต่อไปจะมาเสด็จอุบัติเป็นพระโพธิสัตว์บ้าง เป็นพระพุทธรเจ้าบ้าง เป็นพระปัจเจกพุทธรเจ้าบ้าง

เมื่อพระพุทธรองค์เสด็จขึ้นไปทีสวรรค์ชั้นดาวดึงส์แล้ว สมเด็จพระแม่ของพระองค์ซึ่งขณะนั้นเป็นเทพจากสวรรค์ชั้นดุสิต ก็เสด็จลงมาที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพื่อมาให้พระสัมมาสัม

พุทธเจ้าซึ่งในแง่หนึ่งเป็นพระโอรสได้แสดงธรรมโปรด
เป็นการชดใช้ค่าน้ำนม

ในการแสดงธรรมโปรดนั้นทรงเลือกอะไรไปแสดง ทรง
เลือกพระอภิธรรมไปแสดง อันนี้น่าคิด ทำไมไม่เอาธรรมข้อ
อื่นไปแสดง ในฐานะที่เราเป็นลูก เวลาคุณแม่อยู่กับเรา เรา
ทานอาหารอร่อยๆ ก็นึกถึงอยากให้แม่ได้ทานด้วย มีอะไรดีๆ
ก็อยากแบ่งให้แม่ ได้เสื้อผ้าดีๆ ก็นึกถึงท่านตลอด อยากให้
ท่านได้ใช้

อย่างอาตมภาพนี้ถึงแม่จะเป็นพระ ทุกๆ ปีตอนที่ท่าน
ยังอยู่อาตมภาพได้ซื้อผ้าถุงไปฝากโยมแม่ ปีใหม่ก็ซื้อให้
มกราก็ซื้อให้ เมษาก็ซื้อให้ วันเกิดก็ซื้อให้ ทุกวันนี้โยมพ่อยัง
อยู่ก็ซื้อเสื้อผ้าฝากท่านทุกปี ทำเช่นนี้มาตลอด เช่นเดียวกัน

พระพุทธองค์ก็คงจะมองจากมุมนี้ ดังนั้นเมื่อจะแสดง
ธรรมโปรดพระพุทธมารดาจึงเลือกเอาธรรมะส่วนที่ดีที่สุด
สำคัญที่สุด ลึกซึ้งที่สุดไปแสดงโปรดพระพุทธมารดา นี่ก็คือ
พระอภิธรรม แล้วไม่ได้แสดงแค่วันเดียวแล้วจบ แต่ทรงใช้
เวลา ๓ เดือนสำหรับแสดงธรรมโปรดพระพุทธมารดาจน
พระพุทธมารดาสำเร็จมรรคผลเป็นพระอริยบุคคล

พอทำให้พระพุทธมารดาเป็นอริยบุคคลได้ ก็เป็นอันว่า การชดใช้หนี้ศักดิ์สิทธิ์นั้นสำเร็จเสร็จสิ้นบริบูรณ์

หลังจากนั้นออกพรรษาแล้วก็เสด็จลงยังโลกมนุษย์ เมืองที่พระองค์เสด็จลงก็คือเมืองสังกัสสะ เป็นเหตุให้เกิด ประเพณีการตักบาตรเทโวโรหณะ เวลาเราไปตักบาตรเทโวโรหณะในวันออกพรรษา เราก็จะนึกว่าเราได้ตักบาตรพระ เป็นร้อยๆ รูป แต่เราลืมไปว่าเบื้องหลังของประเพณีนี้คือ โอกาสที่พระพุทธเจ้าได้ขึ้นไปแสดงความกตัญญูแล้วกลับลงมา

เพราะฉะนั้นวันเทโวโรหณะที่แท้จริงเราควรจะเรียกว่า เป็นวันตอบแทนพระคุณแม่มากกว่า ไม่ใช่วันตักบาตร ธรรมดา วันแม่ที่แท้จริงควรจะเริ่มต้นจากตรงนั้น คือวันที่ พระพุทธเจ้าชดใช้หนี้ศักดิ์สิทธิ์ เสร็จแล้วจึงกลับมายังโลกมนุษย์

ความข้อนี้อะไรให้เห็นอย่างหนึ่งว่ามหาบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายไม่ว่าท่านจะทำประโยชน์ให้กับคนทั้งโลก ขนาดไหน สุดท้ายถ้าท่านยังไม่ได้ทำประโยชน์ให้พ่อแม่ ของตัวเอง ความเป็นมหาบุรุษของท่านก็ไม่สมบูรณ์

พระพุทธองค์ก็คงถือหลักเช่นนี้ ด้วยเหตุนี้จึงเสด็จไปโปรดพระพุทธมารดา เมื่อเสร็จสิ้นนี้ศกดิ์สิทธิ์แล้ว พระองค์ก็ยังเหลือหนึ่งอีกหนึ่งหนึ่ง นั่นคือพระนางมหาปชาบดีโคตมีผู้เป็นพระมาตุจฉาหรือพระมารดาเลี้ยงอีกพระองค์หนึ่งซึ่งจะต้องใช้หนี้ศกดิ์สิทธิ์

หลังจากพระนางสิริมหามายาเสด็จทิวงคตแล้ว พระนางมหาปชาบดีโคตมีทรงทำหน้าที่เป็นพระแม่นำนางถนนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูพระโพธิสัตว์สิทธัตถะต่อมา

พระองค์ทรงรำลึกถึงข้อเท็จจริงตรงนี้อยู่เสมอ ดังนั้นเมื่อมีโอกาสก็ทรงหาวิธีที่จะทดใช้หนี้ศกดิ์สิทธิ์นี้ตลอดมา กระทั่งอยู่มาวันหนึ่งในช่วงต้นพุทธกาล เสด็จนิวัตพระนครพระนางมหาปชาบดีโคตมีก็บรารถนาจะทำบุญกับพระลูกชาย ผู้หญิงคนไหนก็ตามที่มีพระ หรือมีลูกชายได้บวชแล้วทันได้อยู่เห็นความสำเร็จของพระลูกชายน่าจะเป็นผู้หญิงที่มีความสุขมากที่สุดในโลกคนหนึ่ง อาตมภาพเชื่ออย่างนั้น

โยมแม่ของอาตมภาพก่อนที่จะเสียท่านฝากคำพูดไว้คำหนึ่ง ท่านบอกว่า ทุกวันนี้ในหมู่บ้านของเราไม่มีใครมีความสุขเท่าโยมแม่ พูดประโยคนี้ไม่ถึงปีท่านก็สิ้น ดังนั้นเวลา

อาตมภาพนึกถึงท่าน ประโยคนี้ก็่องอยู่ในหูเสมอมา แล้วทำให้เรารู้สึกว่าเราไม่เสียชาติเกิดที่ได้มาบวชเป็นพระแล้ว ทำให้โยมแม่มีความสุข ถึงไม่ได้เลี้ยงกาย แต่เราก็หล่อเลี้ยงใจของท่าน พระพุทธรองค์ก็นึกอย่างนี้แหละ

✻ พระนางนางถวายผ้าจีวร ✻

ตั้งแต่วันหนึ่งเมื่อพระนางมหาปชาบดีโคตมีปรารถนาจะทำบุญกับพระลูกชาย พระนางทรงแสวงหาผ้ามาถักมาทอมาเย็บมาย้อมด้วยฝีพระหัตถ์ของพระองค์เอง แล้วทำเป็นจีวรน้อมไปถวายพระลูกชาย แต่พระพุทธเจ้าไม่รับ

พระนางทรงเสียพระทัยมากกว่าแม่อยากทำบุญกับลูกทำไม่ลูกไม่รับทานของแม่

พระพุทธองค์แนะนำให้ไปถวายกับท่านสารีบุตร พระนางก็น้อมจีวรผืนนั้นที่ทำด้วยมือของพระนางไปถวายพระสารีบุตร อัครสาวกเบื้องขวา พระสารีบุตรก็ไม่รับ ไปถวายพระมหาโมคคัลลานะ อัครสาวกเบื้องซ้ายท่านก็ไม่รับถวายพระกัสสปะท่านก็ไม่รับ พระนางน้อยใจน้ำตาไหลสุดท้ายก็ไปถวายกับพระบวชใหม่รูปหนึ่ง พระรูปนั้นรับคณะสงฆ์ก็อนุโมทนาสาธุการ พระพุทธรองค์ก็อนุโมทนาสาธุการ

พระนางก็แปลกใจว่าเอ๊ะ ทำไมถวายแก่พระพุทธรเจ้า
พระพุทธรเจ้าไม่รับ ถวายแก่พระผู้ใหญ่ ท่านก็ไม่รับ แต่พอ
ถวายแก่พระบวชใหม่รูปหนึ่ง คณะสงฆ์ทั้งปวงจึงยินดีปรีดานัก

พระพุทธรองค์ทรงเฉลยว่าถ้าตัวของอาตมาภพรับ บุญที่
จะเกิดขึ้นก็เป็นบุญชนิดที่ว่าจำเพาะเจาะจง ไม่ใช่บุญที่ยิ่ง
ใหญ่อะไร ก็เพราะว่าเราเป็นแม่ลูกกัน ถ้าถวายแก่พระ
ผู้ใหญ่ก็เป็นธรรมดาอยู่แล้ว เพราะว่าพระผู้ใหญ่อีกก็ต้องได้รับความ
เคารพนับถือจากคนนั้นคนนี่จึงไม่แปลก แต่พอไปถวาย
กับพระหนุ่มบวชใหม่ ถ้าพระนางทำอย่างนั้นได้แสดงว่าจะ
ต้องมีพระหทัยที่กว้างขวางมากๆ

คนไม่มีจิตใจกว้างขวางคงไม่กล้าถวายทานให้พระบวช
ใหม่ เพราะพระบวชใหม่อาจจะยังไม่มีคุณงามความดีอะไร
มากมาย แต่เราก็กล้าที่จะถวาย กล้าที่จะไว้ใจท่าน

ประเพณีตรงนี้เองเป็นต้นเหตุให้เกิดการถวายสังฆทาน
มาจนทุกวันนี้ ความหมายระหว่างบรรทัดของพระพุทธรเจ้าก็
คือถ้าพระนางถวายผ้าแก่พระองค์แล้วพระองค์ทรงรับ เมื่อ
พระองค์ปรินิพพานไป พุทธจริยาตรงนี้ก็หายไป แต่ถ้า
พระนางถวายแก่พระสงฆ์ที่บวชใหม่ นี่กลายเป็นการถวาย
สังฆทาน ก็เท่ากับว่าพระนางได้ให้ความสำคัญแก่พระสงฆ์

คนส่วนใหญ่คิดว่า การถวายสังฆทานแก่พระสงฆ์มีบุญ
มาก ตั้งแต่บัดนั้นมาคนจึงนิยมถวายสังฆทานแก่พระสงฆ์มาจน
บัดนี้

✘ ข้อดีของการถวายสังฆทาน ✘

ข้อดีก็คือ หนึ่ง ทำให้คนที่ถวายสังฆทานต้องฝึกใจ
ให้กว้างขวางจริงๆ คือเวลาเราจะถวายทานดีๆ เราจะนึกถึง
พระที่เราเคารพ ถวายเฉพาะเจาะจง

การถวายเฉพาะเจาะจงทำให้เราเป็นคนใจแคบ แต่
ถวายสังฆทานทำให้เราเป็นคนใจกว้าง เป็นการฝึกละกิเลส
จริงๆ นี่เป็นข้อดีข้อที่หนึ่ง

ข้อดีข้อที่สองคือ ทำให้พระสงฆ์ทั่วทั้งโลกไม่ถูกมอง
ข้าม ได้รับความอุปถัมภ์ค้าชูอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบัน

ข้อที่สาม เมื่อพระสงฆ์ได้รับการอุปถัมภ์บำรุง พระ
สงฆ์ก็จะไม่ขัดสนด้วยจตุปัจจัย เมื่อพระสงฆ์อยู่อย่างมี
ความสุขก็มีกำลังในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา กลายเป็น
ว่าการถวายสังฆทานทำให้พระสงฆ์มีความสุข มีความมั่นคง

เมื่อพระสงฆ์อยู่คู่กับโลก พระธรรมก็อยู่คู่กับโลก
สันติสุขของโลกก็มีอยู่ตลอดเวลา

นี่แหละคือวัตถุประสงค์ในการที่ทรงปรารถนาให้พระ
แม่ให้นางถวายสังฆทาน แทนที่แท้จริงก็คือสังฆทานเพื่อสงฆ์
สงฆ์อยู่ธรรมอยู่ ธรรมอยู่สันติสุขของโลกก็อยู่ และเกียรติ
คุณอันงดงามของพระนางก็จะอยู่ชั่วฟ้าดินสลาย เพราะว่า
เป็นต้นแบบของการถวายสังฆทานนี้ครั้งที่หนึ่ง

ต่อมาในพรรษาที่ ๕ พระนางปชาบดีโคตมีปรารถนา
จะผนวช พอพระพุทธรองค์เสด็จมาก็เสด็จไปขอผนวช แต่ว่า
พระพุทธรองค์ไม่ทรงอนุญาต ที่ไม่ทรงอนุญาตเพราะสังคมใน
สมัยนั้นยังไม่พร้อมที่จะเปิดรับในเรื่องของสิทธิสตรี

สตรีอื่นเดี๋ยวนี้อาภัพมาก มีฐานะเป็นแค่วัตถุของผู้ชาย
ถ้าสามีตายผู้หญิงที่ยังเหลืออยู่จะต้องแสดงความจงรักภักดี
ต่อสามีด้วยการกระโดดเข้ากองเพลิงด้วย หรือไม่เช่นนั้นก็
ต้องยอมเป็นหม้ายไปจนตลอดชีวิต เวลาจะแต่งงานก็ไม่ให้
ผู้ชายมาขอ ผู้หญิงต้องเป็นฝ่ายไปขอผู้ชาย กว่าที่จะได้ผู้ชาย
มาทำสามีสักคนนี่ยาก เล่นตัวจริง ให้ผู้หญิงบากหน้าไปขอ

เห็นใหม่ว่าลำบาก แล้วถ้าเกิดสามีตายก็ต้องตายตามด้วย ถ้าไม่ตายตามก็ถูกตราหน้าว่าเป็นหญิงกาลิอีก เพราะฉะนั้นผู้หญิงในสังคมอินเดียเป็นแค่วัตถุของผู้ชาย

✳ พระนางปช่าปตีทูลขอ ✳

ดังนั้นเมื่อพระพุทธเจ้าจะให้ผู้หญิงสักคนหนึ่งบวชจะต้องเดินผ่านกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากของสังคม พระแม่น้านางมาขอบวช พระองค์จึงไม่ให้บวช

อย่างไรก็ตามเมื่อพระองค์เสด็จกลับไป พระแม่น้านางทรงตัดสินพระทัยโกนพระเกศาด้วยพระองค์เอง ชวนข้าราชการบริพารเสด็จดำเนินยาตราไปตามพระพุทธองค์จนกระทั่งตามไปทันพระพุทธองค์ ณ สถานที่แห่งหนึ่งจึงเข้าไปกราบทูลขอบวช

ท่านทั้งหลายลองคิดดูเถอะว่าสตรีที่อยู่ในรั้วในวังไม่เคยลำบาก แต่พอปรารถนาจะบวชขึ้นมาก็ตัดสินพระทัยปลงผมนุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์คือจีวร เดินทางเป็นร้อยๆ กิโลเมตรเพื่อพิสูจน์ความตั้งใจจริงของตนเอง ในระหว่างนั้นก็เดินระหกระเหินเหนื่อยหนักหนาสาหัสเท่าระบมหมด อดอยาก

หิวโหย ทั้งฝุ่นทั้งลมทั้งแดดแผดเผา กว่าจะไปถึงวัดที่
พระองค์เสด็จประทับจำพรรษา เรียกว่าระโหยโรยแรงกัน
ถึงที่สุด

เท่านี้ยังไม่เท่าไร พอเข้าไปกราบทูลพระพุทธองค์ว่า
ขอบวช แต่ทรงปฏิเสธ พระนางมหาปชาบดีโคตมีไม่รู้จะทำ
อย่างไร กลับออกมาทรงกันแสงด้วยความน้อยเนื้อต่ำ
พระทัยว่า ลูกชายไม่รักแม่ แม่พิสูจนต์จนถึงขนาดนี้ก็ยังไม่ให้
โอกาส ทรงเสด็จดำเนินมาร้องให้อยู่ที่ซุ้มประตูวัด

พระอานนท์ พุทธอนุชาซึ่งเป็นพระนัดดาของพระนาง
เห็นแล้วสงสารมาก บอกว่า พระมาตุจฉาหยุดกันแสงเกิด
อาตมภาพจะไปกราบทูลพระพุทธองค์แทน พระอานนท์นั้น
เห็นใจสตรีเพศมาก เพราะฉะนั้นในบรรดานักสิทธิสตรีหรือ
เฟมินิสต์ทั้งหลายเคารพพระอานนท์มาก เพราะถ้าไม่มีท่าน
สตรีไม่ได้บวช พระอานนท์ก็เข้าไปเฝ้าพระพุทธองค์ แต่ก็ถูก
ปฏิเสธเช่นเดียวกัน

พระอานนท์ก็ไปกราบทูลขอให้ผู้หญิงได้บวชเกิด
แล้วผู้หญิงที่จะมาขอบวชก็ไม่ใช่ใครอื่นไกล ก็เป็นพระ
มาตุจฉาของพระองค์ แต่พระพุทธองค์ก็ปฏิเสธ ครั้งหนึ่ง

ปฏิเสธ พระอานนทกราบทูลขอครั้งที่สอง พระพุทธองค์ก็
ส่ายพระเศียรปฏิเสธ ทรงตรัสว่าให้ผู้หญิงบวชไม่ได้ นี่เป็น
เรื่องใหญ่ถึงขนาดพลิกประวัติศาสตร์

พระอานนทก็คิดว่าเมื่อขอบวชตรงๆ ไม่ได้ แสดงว่าถ้า
ใช้โจทย์เดิม คำตอบก็คงจะเป็นไม่ ไม่ ไม่ พระอานนทก็
ฉุกคิดขึ้นมาว่าน่าจะลองเปลี่ยนโจทย์ดู

ท่านทั้งหลายซึ่งกำลังทำงานลองคิดดู บางครั้งปัญหา
ต่างๆ ที่เราแก้ไม่ได้แล้ว มันติดอยู่ในใจ อาจจะเป็นเพราะว่า
ไม่ใช่ปัญหาที่ยากเย็น แต่เป็นเพราะเราตั้งโจทย์ผิด ลองตั้ง
โจทย์ใหม่ดู

อาตมภาพเคยไปบรรยายหลายที่ มีอยู่ที่หนึ่งเขาเขียน
ป้ายปักไว้ที่สนาม ป้ายนั้นมีข้อความว่าขอบคุณที่ไม่เดินลัด
สนาม น่ารักมาก ทำให้ไม่มีใครกล้าเดินลัดสนาม แต่บางที่
เขียนไว้ว่าห้ามเดินลัดสนาม แต่เห็นคนเดินเป็นทางเลย

ธรรมชาติของมนุษย์ถ้าถูกทำทายเป็นนั้นมนุษย์จะ
ฝ่าฝืนหรือที่พูดกันว่ากฏมีไว้ให้แหก แต่ถ้าบอกว่าขอบคุณที่
ไม่เดินลัดสนาม ฟังแล้วไพเราะหู คนก็ไม่กล้าฝ่า

พระอานนท์เปลี่ยนใจหทัย กราบทูลขอให้ผู้หญิงได้บวช
ตรงๆ พระพุทธเจ้าไม่อนุญาต ท่านก็เปลี่ยนใหม่บอกว่า ข้า
แต่พระพุทธองค์ กระหม่อมขอทูลถามว่า ถ้าสตรีมาบวชใน
พระพุทธศาสนา สตรีมีศักยภาพที่จะบรรลุธรรมเหมือนบุรุษไหม

พระพุทธองค์ตรัสว่าบรรลุธรรมได้ ผู้หญิงผู้ชายมี
ศักยภาพเท่ากันที่จะบรรลุธรรมตามที่เราสอน

เมื่อพระพุทธองค์ตรัสอย่างนี้ พระอานนท์ไม่รอช้าเดิน
รุกคืบ ถ้าอย่างนั้นทำไมพระองค์จึงไม่อนุญาตให้สตรีได้บวช
เล่า พระพุทธองค์จำเป็นต้องรับเงื่อนไขเมื่อพระอานนท์ท่าน
ชี้แจงประกอบว่า ในเมื่อสตรีเพศมีศักยภาพทางสติปัญญา
เท่ากับบุรุษเพศ ถ้าเช่นนั้นแล้วก็แสดงว่าไม่มีอุปสรรคใน
เรื่องของการบวชสำหรับสตรี

เมื่อเป็นเช่นนี้ทำไมไม่ทรงอนุญาตให้พระแม่น้านางได้
ผนวชเล่า พระพุทธองค์ก็ยอมจำนนต่อเหตุผลของพระ
อานนท์

สุดท้ายทรงเรียกพระนางมหาปชาบดีโคตมีเข้ามาแล้วก็
ทรงมอบครุธรรมซึ่งเป็นเหมือนกฎเหล็ก ๘ ประการให้

พระนางรับไปถือปฏิบัติ กฎนี้ถือเป็นกฎเหล็กจริงๆ เช่นบอกว่าถึงแม้ผู้หญิงจะบวชมา ๑๐๐ ปีถ้ามีสามเณรหรือมีพระบวชใหม่ในวันนั้น ภิกษุณีก็ต้องยอมพร้อมที่จะไหว้พระที่บวชใหม่ภายในวันนั้น ทำได้ไหม พระนางมหาปชาบดีโคตมีบอกว่าทำได้ กฎที่หนักกว่านี้หม่อมฉันก็ยินดีจะรับไว้ด้วยเศียรเกล้า

พระองค์จึงทรงวางกฎอีก ๗ ข้อ เป็น ๘ ข้อซึ่งเป็นกฎที่หนักมากๆ เรียกว่าเป็นการลิดรอนสิทธิสตรีเลยก็ว่าได้ พระนางมหาปชาบดีก็ออกพระโอษฐ์ว่า กฎนั้นจะหนักหนาปานเหล็กไหลหรือปานหินผาอย่างไรก็ตาม หม่อมฉันยินดีที่จะรับกฎนั้นไว้ปฏิบัติด้วยชีวิต

พอยินยอมพร้อมใจอย่างนี้ก็เท่ากับว่าพระนางได้รับบรมพุทธานุญาตให้บวช กลายเป็นสตรีคนแรกที่ได้บวชในพระบวรพุทธศาสนา และนับแต่นั้นมาสตรีอินเดียก็หลังไหลกันเข้ามาบวชมากมาย

ไม่มีศาสนาไหนในโลกที่เปิดกว้างเท่ากับพระพุทธศาสนา ด้วยเหตุนี้ นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีทั่วทั้งโลกจึงยกย่องพระพุทธเจ้ากันมาก เพราะว่าพระองค์เป็นมหาบุรุษ

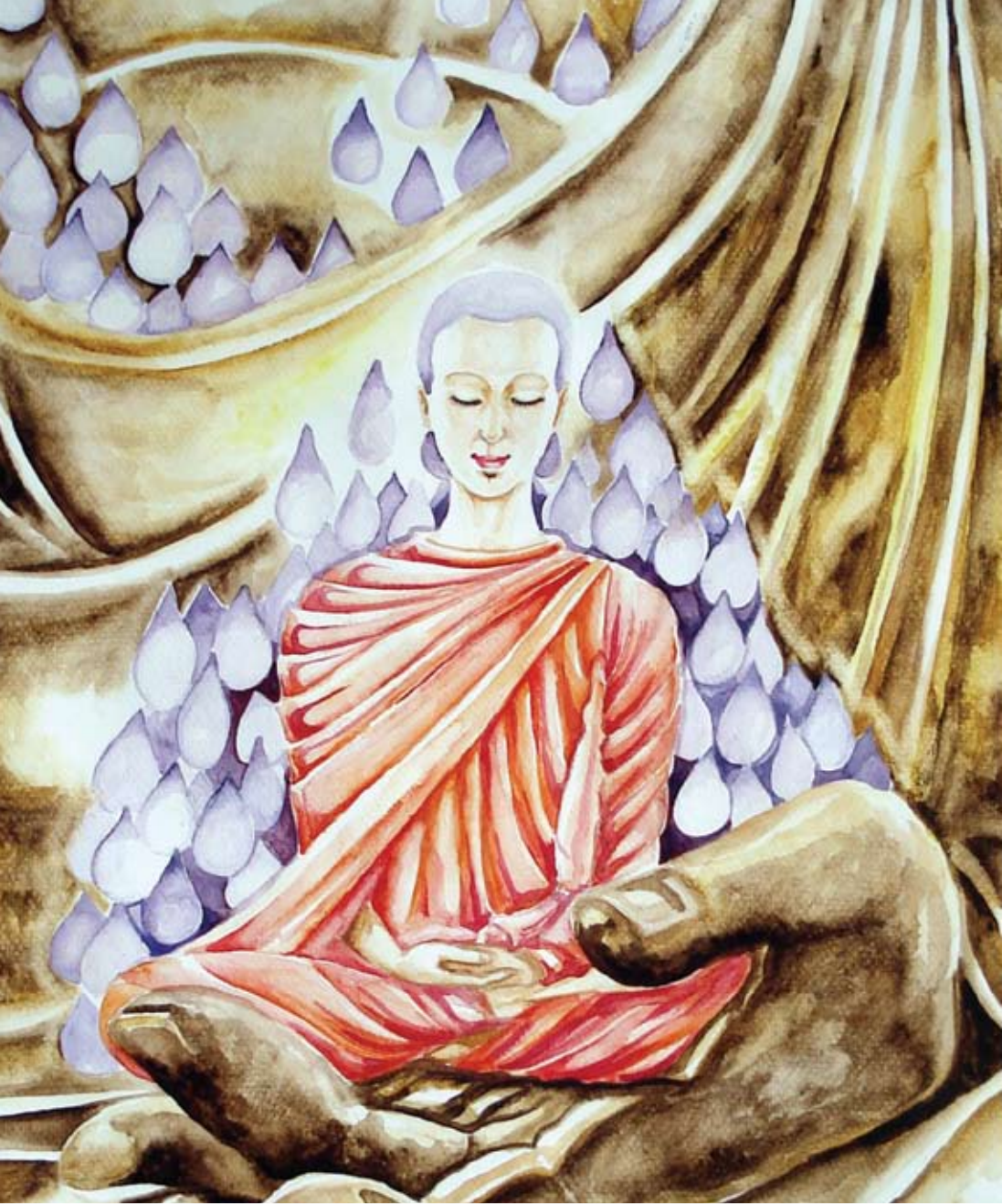
คนแรกที่มีพระทัยอันกว้างขวางเปิดที่ทางให้กับสตรีทั้งโลกได้
หยัดเยียนอย่างทัดเทียมผู้ชายในสังคม

พอพระนางมหาปชาบดีโคตมีได้บวชเป็นภิกษุณีแล้วก็
ตั้งใจปฏิบัติธรรม ในที่สุดก็บรรลุพระอรหัตผล กลายเป็น
พระอรหันต์พระองค์หนึ่ง ถ้าพระองค์สามารถสอนให้สมเด็จพระ
แม่เป็นพระอรหันต์ได้ ก็เท่ากับว่าได้ชดใช้หนี้ศกดิ์สิทธิ์เบ็ด
เสร็จเด็ดขาดสมบูรณ์

เมื่อพระองค์ได้ใช้หนี้ศกดิ์สิทธิ์แล้ว อยู่มาวันหนึ่งพระ
นางมหาปชาบดีโคตมีเถรีก็พิจารณาสังขารว่าจะอยู่อีกไม่นาน
จึงไปทูลลาปรินิพพาน

ในวันที่ไปทูลลาปรินิพพานนั้น พระนางได้ออก
พระโอษฐ์ซึ่งน่าประทับใจมากๆ นั่นคือ พระแม่นำนางได้
ตรัสบทกวีขึ้นมา ๓-๔ บท เป็นบทกวีที่ร้อยเรียงไว้อย่าง
ไพเราะทั้งคำและความ

พระนางออกพระโอษฐ์ว่า เมื่อยังทรงพระเยาว์ หม่อม
ฉันได้เป็นพระมารดาของพระองค์ ได้เฝ้าเพียรถวาย
กษีรธारा คือน้ำนมแต่พระองค์ หล่อเลี้ยงพระรูปกายของ

ต่อมาเมื่อหม่อมฉันได้เข้ามาบวชในพระธรรมวินัยของพระองค์
พระองค์เองก็ได้ถวายกษัตริธรราคือน้ำนมแห่งธรรมะหล่อเลี้ยง
ธรรมกายของหม่อมฉันให้เติบโตใหญ่

พระองค์จนเติบโตใหญ่ ต่อมาเมื่อหม่อมฉันได้เข้ามาบวชใน
พระธรรมวินัยของพระองค์ พระองค์เองก็ได้ถวายกษีรธारा
คือน้ำนมแห่งธรรมะหล่อเลี้ยงธรรมกายของหม่อมฉันให้เติบโต
ใหญ่

ครั้งที่ยังครองชราวาสวิสัย หม่อมฉันเป็นพระมารดา
ของพระองค์ แต่เมื่อหม่อมฉันได้เข้ามาสู่ร่มเงาของพระวินัย
พระองค์ได้เป็นพระบิดาของหม่อมฉัน

เราลองคิดดูเถิดว่าวินิพนธ์บทนี้ไพเราะเพียงไร ครั้ง
หนึ่งผู้หนึ่งเคยให้น้ำนมตอนเป็นคฤหัสถ์ อีกครั้งหนึ่งผู้หนึ่งก็
ให้น้ำนมตอบแทนไปเป็นน้ำนมแห่งธรรมะ น้ำนมที่กลั่นมา
จากสายเลือดถูกชดใช้แทนด้วยน้ำนมแห่งธรรมะ เรียกว่าใน
ฐานะที่เป็นลูก พระพุทธองค์ได้ทรงตอบแทนพระคุณของ
พระมารดาอย่างสมบูรณ์แบบที่สุด

เมื่อพระองค์ตรัสอย่างนี้เสร็จแล้วก็ทูลลาปรีนิพพาน
พระพุทธองค์ได้จัดงานปลงพระบรมศพให้เสร็จแล้วก็นำ
พระอัฐินี้มาก่อบรรจุเป็นพระเจดีย์สำหรับสักการบูชาต่อไป

คือพุทธจริยาของพระพุทธองค์ที่ทรงมีต่อพระพุทธ
มารดาทั้งสองพระองค์ ต่อพระมารดาพระองค์ที่หนึ่งนั้นมี

ข้อคิดที่ดีมากๆ นิสิตคนหนึ่งเคยถามอาตมภาพว่า พระพุทธองค์เสด็จขึ้นไปบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ สวรรค์มีจริงหรือ อาตมภาพถามว่า เธอไปตั้งใจในความมีหรือไม่มีของสวรรค์ทำไม ทำไมเธอไม่ตีความหมายระหว่างบรรทัดว่าทำไมทรงขึ้นไปโปรดพระพุทธมารดาบนสวรรค์

✻ ห่างกันแค่ฝาห้อง ✻

พระพุทธมารดา กับ พระพุทธองค์นั้นอยู่คนละโลก เสด็จแม่อยู่โลกสวรรค์ ลูกอยู่ในโลกมนุษย์ แต่ความต่างแห่งโลกความต่างแห่งภพเป็นอุปสรรคต่อการที่ลูกกตัญญูคนหนึ่งจะทดแทนพระคุณแม่ใหม่ ไม่เป็นอุปสรรค

แล้วเธอล่ะ เธออยู่ในโลกมนุษย์ นอนบ้านหลังเดียวกับแม่ ห่างจากพ่อกับแม่แค่ฝาห้องกัน เธอเคยคิดที่จะไปกอดพอกอดแม่ใหม่ มีอะไรดีๆ ไปให้คุณพ่อคุณแม่ เหมือนที่พระพุทธองค์ดั้นด้นจากโลกมนุษย์ทะลุถึงโลกสวรรค์ใหม่ ห่างกันแค่ชั่วฝาห้องกันเคยคุยกันอย่างที่อบอุ่นใหม่ เคยกราบแทบตักท่านใหม่ เคยมองหน้าของแม่เราตรงๆ ใหม่ เคยดูใหม่ว่าวันแต่ละวัน คุณพ่อคุณแม่เรามีหน้าตาผิวพรรณเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เคยตักน้ำให้ท่านอาบหรือเปล้า ทำกับข้าวให้ท่านทานบ้างหรือเปล้า

ห่างกันแค่ชั่วฟ้าห่างกันเธอทำอะไรที่สู้พระพุทธรองค์ได้บ้าง ห่างกันแค่ช่วงยกหูโทรศัพท์ถึง เคยโทรไปคุยกับท่านไหม อยู่ในบ้านเดียวกัน ตำบลอำเภอจังหวัดเดียวกัน โลกเดียวกัน ประเทศเดียวกัน เราเคยให้เวลากับคุณพ่อคุณแม่ของเราเหมือนที่พระพุทธรองค์เสด็จตั้งต้นไปโปรดพระพุทธรมารดาบนสวรรค์หรือเปล่า อันนี้คือความหมายระหว่างบรรทัดที่เราควรจะคิด

ต่อพระพุทธรมารดาคนที่สองมีความหมายระหว่างบรรทัดให้ตีความได้ว่า ในการตอบแทนพระคุณมารดาบิดาของเรานั้น เราเคยให้สิ่งที่ดีที่สุดกับท่านแล้วหรือยัง

ถึงแม้การตอบแทนพระคุณมารดาจะเป็นสิ่งที่ยากเย็นแสนเข็ญเพียงไรก็ตาม พระพุทธรองค์ก็ทำ จะฝ่าฝืนกระแสน้ำสงคมยิ่งใหญ่ขนาดไหนก็ตาม แต่พระองค์ก็ทรงเอาพระเกียรติยศของพระพุทธรเจ้า กล้าแหวกประเพณีให้โยมแม่ได้เข้ามาบวชในพระพุทธรศาสนา ใครจะด่าเรามาด่า ขออย่างเดียวให้โยมแม่มีโอกาสลิ้มรสธรรมเหมือนกับที่เราได้ลิ้มบ้าง

มีลูกคนไหนบ้างที่ยอมลำบากเพื่อแม่เทียบเท่ากับพระพุทธรองค์ ลูกส่วนใหญ่เพียรที่จะเรียกร้องต้องการจาก

พ่อจากแม่ บางทีโทรศัพท์ไปขอสตางค์ แทนที่จะขอดีๆ โทรศัพท์ไปกรรโชกท่าน เป็นการกรรโชกความรักความห่วงใยจากท่าน บางคนโทรเลขไปหาแข่งให้ตัวเองตายเพื่อพ่อแม่จะได้ให้เงินมาเร็วๆ บอกว่าลูกอยู่โรงพยาบาล ค่าโรงพยาบาลเป็นหมื่น เห็นไหมว่าเราแสดงความรักต่อพ่อต่อแม่ของเราอย่างไร

นี่คือพุทธคติซึ่งเราควรจะได้เรียนรู้และน้อมมาปรับประยุกต์ใช้กับตัวของเราเอง อย่าให้น้อยหน้าพระพุทธองค์

✽ มารดาของพระสารีบุตร ✽

มารดาของมหาบุรุษอีกท่านหนึ่งซึ่งน่ารักมากก็คือพระสารีบุตร พระสารีบุตรเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวา มีบทบาทรองจากพระพุทธเจ้า พระสารีบุตรนั้นขึ้นชื่อมากว่าเป็นคนกตัญญู ท่านกตัญญูทั้งต่อครูบาอาจารย์และต่อโยมมารดาของท่าน ครั้งหนึ่งเมื่อท่านยังเป็นคฤหัสถ์ออกแสวงหาโมกขธรรมหรือพระนิพพาน รู้ว่าชมพู่ทวีปไหนไปหมด

มีอยู่วันหนึ่งระหว่างการแสวงหาทางจิตวิญญาณท่านได้พบกับพระรูปหนึ่ง เมื่อเห็นก็เกิดเลื่อมใส เป็นความประทับใจ

ใจแรกพบ ท่านเดินตามพระรูปนั้นไปห่างๆ รอให้ท่านฉันเสร็จจึงค่อยเข้าไปสนทนา

พระสารีบุตรเป็นนักปรัชญาซึ่งฉลาดมาก ท่านกราบทถามพระรูปนั้นว่าพระคุณเจ้าครับ ผิวพรรณพระคุณท่าน ผ่องใสนัก พระคุณท่านบวชในศาสนาของใคร พระศาสดาของพระคุณท่านสอนอย่างไร พระมหาเถระรูปนั้นบอกว่า อาตมภาพเพิ่งบวชมาไม่นาน ยังไม่รู้ธรรมะชั้นลิกดอก พระสารีบุตรก็บอกว่ากระผมนี้อยากรู้ธรรมะ แต่ว่าจะมากจะน้อยอย่างไร ลิกไม่ลิกขอนิมนต์พระคุณท่านเล่าให้ฟังบ้างก็แล้วกัน การทำความเข้าใจเป็นเรื่องของกระผมเอง

พระรูปนั้นก็บอกว่าสิ่งใดเกิดแต่เหตุ พระตถาคตทรงแสดงเหตุและความดับของเหตุเหล่านั้นด้วย พระมหาสมณะทรงมีปกติสอนเช่นนี้

คำพูดสั้นๆ สิบบรรทัดนี่ก็คืออริยสัจสี่นั่นเอง นั่นก็คือบอกว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกปรากฏการณ์ทั้งปวงในโลกล้วนมีที่มา การจะแก้ปัญหิต่างๆ เหล่านั้นจะแก้ได้ก็ต้องแก้ที่สาเหตุไม่ใช่แก้ที่ผล นี่ก็คืออริยสัจสี่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

พระสารีบุตรครั้งที่ยังเป็นคฤหัสถ์ได้ฟังอริยสัจสี่บรรทัดสั้นๆแค่นี้ ด้วยความที่เป็นนักปรัชญาชั้นยอด พอท่านกล่าวจบ พระสารีบุตรก็บรรลุนิพพานเป็นพระโสดาบัน

ตั้งแต่นั้นมาหลังจากท่านได้บวช ทุกคืนก่อนนอนท่านจะถามเพื่อนๆ ที่เป็นพระด้วยกันว่าพระอัสสชิเถระซึ่งเป็นพระที่สอนธรรมะท่านครั้งแรกอยู่ทางทิศไหนของบ้านของเมือง ถ้าท่านรู้ข่าวว่าวันนี้ครูของท่านจาริกไปทางทิศตะวันออก ท่านก็จะหันหัวนอนไปทางทิศตะวันออกก้มลงกราบระลึกถึงครูสามครั้งแล้วถึงจำวัด ทำอย่างนี้ทุกวันทุกคืน

มีอยู่วันหนึ่งพระลูกศิษย์เห็นว่า เอ๊ะ ครูบาอาจารย์ของเราเป็นพระอรหันต์แล้วทำไมก่อนนอนยังหันหัวไปยังทิศต่างๆ เป็นพระอรหันต์ไม่น่าจะยึดติด ก็นำเรื่องนี้ไปกราบทูลพระพุทธองค์ พระพุทธองค์ทรงอธิบายว่า สารีบุตร ครูของเธอไม่ได้ยึดติดถือมั่นในลัทธิประเพณีดอกนะ แต่ครูของเธอระลึกถึงบูรพาจารย์คือครูคนแรกด้วยความกตัญญูรู้คุณ เมื่อรำลึกแล้วก็ไม่ลืมเพียรก้มกราบทุกครั้งก่อนนอนด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน คิดว่าหากไม่มีครูวันนั้นก็ไม่มีฉันวันนี้

พระพุทธองค์จึงยกย่องท่านว่าเป็นผู้ยอดกตัญญูในทางพระพุทธศาสนา นอกจากกตัญญูต่อครูแล้วท่านกตัญญูต่อมารดาของท่านมาก พระสารีบุตรมีพี่น้อง ๗ คน ท่านพาพี่น้องมาบวชหมด ส่วนโยมมารดาของท่านโกรธลูกชายมากมาย มีทรัพย์ศฤงคารมากมายมหาศาลแต่ไม่มีใครสืบทอด เพราะเจ้าพี่คนโตพาพี่น้องไปบวชหมด ทิ้งแม่อยู่กับบ้านคนเดียว ใครจะมาดูแลสมบัติ

นึกถึงพระลูกชายแล้วก็แค้นในใจ ขนาดพระลูกชายเป็นพระอัครสาวกแล้ว โยมแม่ไม่เคยเห็นดีเห็นงาม อันนี้เป็นธรรมชาติของคนเป็นพ่อเป็นแม่ บางทีลูกชายอายุ ๕๐ แล้ว พ่อแม่ก็ยังเห็นลูกเป็นเด็กอยู่นั่นเอง

เหมือนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสเล่า ว่า สมเด็จพระย่าเห็นพระองค์เป็นเด็กตลอดเวลา ทรงสอนตลอดจนถึงพระชนมายุ ๖๐ พรรษาสมเด็จพระย่าจึงเลิกสอน นั่นเพราะแสดงว่าทรงเห็นในหลวงเป็นเด็กตั้งแต่เด็กจนถึงอายุ ๖๐ นี่คือธรรมชาติของคนเป็นแม่ จะอย่างไรก็มองลูกว่าเป็นเด็กเล็กอยู่นั่นเอง

มารดาของพระสารีบุตรก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้ลูกชายของตัวเองเป็นพระอัครสาวก แต่ในสายตาของโยมแม่ท่านก็บอกว่าเจ้าตัวเล็ก โกรธเจ้าตัวเล็กมาก ไม่เคยสนใจยกย่องสรรเสริญเหมือนกับที่คนทั้งโลกยกย่องว่าเป็นพระอัครสาวก

พระสารีบุตรท่านรู้ดีว่าโยมมารดาของท่านนั้นจิตใจแข็งกระด้าง เพราะโกรธที่ท่านพาพี่น้องมาบวชหมด ท่านก็หาโอกาสว่าวันไหนก็ตามที่โยมแม่มีจิตใจอ่อนโยน ท่านจะกลับไปชดใช้หนี้ศักดิ์สิทธิ์ทดแทนค่าน้ำนมให้ได้

✻ พระสารีบุตรโปรดมารดา ✻

ท่านก็รื้อรหาโอกาสต่อมาจนกระทั่งล่วงมาถึงสัปดาห์หนึ่งของวาระสุดท้ายแห่งชีวิต พระสารีบุตร อัครสาวกท่านอาพาธด้วยโรคท้องร่วงหรือลำไส้อักเสบ ในช่วงเวลานั้นท่านนึกว่าเราคงจะสิ้นอายุขัยในอีกไม่กี่วัน แต่ภาระอันยิ่งใหญ่ที่สุดซึ่งเป็นเหมือนชื้อคาที่ถูกขัง ถูกตอก ถูกตรึง ถูกพันธนาการอยู่ในใจยังไม่ได้รับการปลดทิ้ง นั่นก็คือท่านยังไม่ได้โปรดโยมแม่ ท่านจึงบอกตัวเองว่ายังนิพพานไม่ได้

ทั้งๆ ที่รูปร่างสงขารอ่อนระหอยโรยแรงอย่างนั้นเอง ก่อนปรีณิพพานไม่กี่วัน ท่านดั้นด้นเดินทางเป็น ๑๐๐ กิโลเมตร กลับไปบ้านเกิด กลับไปหาผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งท่านจากมานาน เหลือเกิน

ท่านสอนคนทั้งโลกให้เป็นพระอรียบุคคลจนนับไม่ไหว แต่ท่านก็ยังติดอยู่ในใจว่าถ้ายังไม่ได้สอนผู้หญิงคนนั้นก็ยิ่งตายไม่ได้ ท่านพารูปร่างสงขารที่อ่อนระหอยโรยแรงกลับไปยังบ้านเกิดเพื่อกลับไปหาโยมแม่

คุณโยมนี้ออกใหม่ พระอรหันต์ผู้ยิ่งใหญ่ตัดกิเลสได้ เต็ดขาดหมดแล้วไม่เหลืออาลัยอาวรณ์สำหรับคนทั้งโลก แต่ในเรื่องของความกตัญญูท่านยังคงคุณสมบัติข้อนี้ไว้ไม่ได้ตัดทิ้ง เพราะฉะนั้นความกตัญญูจึงเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ทั้งโลก

พระพุทธองค์ท่านตรัสไว้ว่า **ภูมิจิ เว สัปปริสานัง กตัญญูกตเวทิตา** ความกตัญญูกตเวที่เป็นรากฐานของการเป็นคนดี จะวัดคนว่าดีหรือไม่ดีนั้น ให้ดูว่าเขาเป็นคนลื้มตัวหรือไม่ ดูแค่นี้เอง ถ้าไม่ลื้มตัวก็จัดว่าเป็นคนดี ถ้าลื้มตัวก็ไม่ใช่คนดี นี่คือนิยามที่แท้จริง

ในวันที่ท่านกลับมาถึงบ้าน โยมแม่เปิดห้องเล็กๆ เป็นห้องซึ่งท่านให้กำเนิดบุตรชายคนโตคนนี้ให้พระลูกชายได้นอนพักรักษาตัว แล้วโยมแม่ก็ต้อนรับอย่างเสียไม่ได้ เพราะยังไม่หายโกรธพระลูกชาย

พอพระลูกชายมานอนป่วยอยู่ที่บ้านตั้งแต่หัวค่ำถึงเที่ยงคืน โยมแม่สังเกตเห็นว่า เอ๊ะทำไมห้องพระลูกชายของฉันมีแสงสว่างวูบวาบตลอดเวลา ท่านจะเห็นแสงเรืองๆ สว่างนวล ไม่ใช่แสงเดือน ไม่ใช่แสงตะวัน ไม่ใช่แสงเทียน ไม่ใช่แสงตะเกียง เพราะแสงนั้นเป็นแสงสว่างเรื่อเรืองนวลดงามเหลือเกิน สว่าง เย็นสบาย ทอดตามองแล้วก็ไม่แสบตา

แสงเหล่านั้นมาวูบวาบแล้วก็หาย มาวูบวาบแล้วก็หาย ท่านก็มองดูว่าเอ๊ะ มีปรากฏการณ์อะไรเกิดขึ้นในห้องของพระลูกชาย จนกระทั่งถึงเที่ยงคืนก็มีแสงดวงใหญ่มากลอยมาแต่เบื้องบูรพาทิศ โยมแม่ก็มองเห็น เอ๊ะ นั่นแสงอะไร ดูช่างสว่างเรืองนวลโยงดงามเหลือเกิน ลูกเข้าไปในห้องพระลูกชายจนอาณาบริเวณบ้านนั้นสว่างเรืองเหมือนกลางวัน แต่ก็เป็นแสงนวลแล้วก็เย็นเหมือนแสงจันทร์ สักพักหนึ่งแสงนั้นก็หายไป

ลูกเข้าไปในห้องพระลูกชาย
จนอาณาบริเวณบ้านนั้นสว่างเรืองเหมือนกลางวัน

โยมแม่ทนความสงสัยไม่ได้ เข้าไปยังห้องพระลูกชาย ซึ่งกำลังนอนป่วย ยิงคำถามว่า ลูกตั้งแต่ลูกมานอนป่วยอยู่ แม่เห็นว่ามีแสงสว่างวูบวาบแวะเวียนเข้ามาห้องลูกตลอดเวลา ถามหน่อยเถิดว่าเป็นแสงอะไร พระลูกชายก็ตอบว่า โยมแม่ แสงต่างๆ ที่โยมแม่เห็นนั้นเป็นประกายรัศมีของ เทวดาอารักษ์ทั่วทั้งสากลโลกมาเยี่ยมลูก

โยมแม่ตาโต เทวดามาเยี่ยมลูกหรือ คือคนอินเดียเขานับถือเทวดา ถือว่ายิ่งใหญ่มาก มนุษย์กะจิริตชนิดเดียว แต่เทพเจ้ามีทุกหนทุกแห่งมากกว่าทรายในแม่น้ำคงคา พอเดินไปทั่วเส้นดินเส้นหญ้ามีเทวดาหมด เทวดามาเยี่ยมลูกชายฉัน เกิดความประทับใจในตัวลูกชายว่ายิ่งใหญ่กว่าเทวดา

แล้วแม่ก็ถามต่อว่าแล้วแสงสุดท้ายที่มาเมื่อเที่ยงคืน ละลูก แสงใหญ่ๆ เรื่องเรื่องจนบ้านเราสว่างไปหมดเป็นแสงของใคร พระลูกชายก็บอกว่า อ้อ แสงสุดท้ายที่เพิ่งมาเมื่อครุ่นนี้เพิ่งกลับไปเป็นแสงสว่างแห่งประกายรัศมีของท้าวมหาพรหม

โยมแม่อ้าปากค้าง ท้าวมหาพรหมที่แม่นับถือมาเยี่ยมลูกด้วยหรือ เจริญพร ใช่แล้ว

โยมแม่ตกใจมาก เพราะอะไร คนอินเดียมีเทพเจ้าที่ยิ่งใหญ่มากคือท้าวมหาพรหม พระอิศวรหรือพระศิวะ และพระนารายณ์ เทพสามเทพนี้เป็นตรีมูรตียิ่งใหญ่ เป็นเจ้าแห่งดิน เจ้าแห่งฟ้ากำหนดวิถีชีวิต โดยเฉพาะพระพรหมกำหนดวิถีชีวิตของมนุษย์ถึงขนาดเชื่อกันว่าเป็นพรหมลิขิต เราเกิดมาชีวิตจะเป็นอย่างไรอยู่ใต้อุ้งหัตถ์ของพระพรหม แต่พระพรหมมาเยี่ยมลูกชายฉัน เช่นนั้นลูกก็ใหญ่กว่าพระพรหมหรือ พระสารีบุตรตอบว่า ไม่รู้ คิดเองเกิดแม่

โยมแม่ประทับใจมาก จิตใจอ่อนโยน ฉันมีลูกประเสริฐถึงขนาดว่าเวลาป่วยมีท้าวมหาพรหมมาเยี่ยมไข้ด้วย อู้อยตาย ทำไมฉันมองไม่เห็นคุณค่าของลูก ก็เริ่มประทับใจในตัวลูกชาย

พระสารีบุตรเฝ้ามองวาระจิตของโยมแม่ เอาละทีนี้โยมแม่จิตใจอ่อนโยน ถึงเวลาย่อมผ้ากันเสียดี นี้เรียกว่าพอกจนจิตใจโยมแม่อ่อนโยน เพราะฉะนั้นคนเราเวลาจะต่อรองอะไร เขาบอกว่าต้องเลือกเวลา อยากรู้ได้อะไรต้องรอเวลา สตรีที่พระมหากษัตริย์โปรดมากๆ จะขออะไรก็ต้องขอตอนที่กำลังหลง นั่นแหละจิตใจกำลังอ่อนโยน พระสารีบุตรก็ถือหลักนี้ทรงหาวิธีมานานแล้วที่จะโปรดโยมแม่ แต่โยมแม่จิตใจแข็งแกร่งต่างตลอด

คุณโยมลองคิดว่าในโลกของความเป็นจริง ถ้าเราปลูกกุหลาบต้นหนึ่งแล้วดินใต้ต้นกุหลาบนี้เป็นดินร่วนซุย เรารดน้ำ น้ำก็ทะลุทะลวงลงไปถึงราก รากก็รับน้ำได้ ส่งไปเลี้ยงลำต้น แต่ถ้าเราเอากุหลาบลงหลุมเสร็จแล้วเราโบกซีเมนต์ทับหน้าดิน เอาน้ำมารด ถามว่าน้ำซึมถึงรากไหม ไม่ซึมหรือซึมไม่ได้เพราะหน้าดินมันแข็ง

เช่นเดียวกันในการที่พระสารีบุตรจะแสดงธรรมท่านก็ต้องถือหลักว่าต้องรอให้หน้าดินอ่อน เมื่อน้ำดินอ่อนแล้วเอาน้ำแห่งพระธรรมรดลงไป ในจิตใจของโยมแม่ก็จะซึมได้ง่าย พอจิตใจของโยมแม่อ่อนโยนท่านก็แสดงธรรม พอแสดงธรรมจบ โยมแม่ของท่านเป็นผู้หญิงชาวบ้านแท้ๆ ไม่เคยแว่วเสียงธรรม ไม่เคยฟังธรรมะ ไม่รู้จักภาษาธรรมะเลย แต่ได้ฟังพระลูกชายเทศน์จบแล้วบรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน

ที่นี้พอทำให้โยมแม่เป็นพระอริยบุคคลได้ถือว่าสิ้นสุดภารกิจของพระลูกชายแล้ว หนีศกดิ์สิทธิ์ที่ติดค้างกันมาทั้งชาติจบแล้ว เพราะอะไร ก็เพราะว่าคนที่เป็นพระโสดาบันจะได้เป็นพระอรหันต์ภายใน ๗ ชาตಿಯ่างแน่นอน ผู้ที่เป็นพระโสดาบันมีหลักประกันแน่นอนว่าใน ๗ ชาตินี้จะไม่ไปเกิดในทุคติ ไม่ไปเกิดเป็นสัตว์เป็นเปรตเป็นอะไรอีกแล้ว มีแต่ขึ้นสู่ที่สูงอย่างเดียว แล้วก็จะได้เป็นพระอรหันต์ใน ๗ ชาติ

พอท่านทำภารกิจของพระลูกชายสำเร็จเสร็จสิ้น เข้า
ตรู่ของวันนั้นท่านก็นิพพานท่ามกลางการเฝ้าของโยมแม่
นั่นเอง เรียกว่าพอโปรดชดใช้ค่าน้ำนมเสร็จท่านก็นอนตาย
ตาหลับ

✽ ข้อคิดเตือนใจลูก ✽

จากเรื่องนี้อาตมภาพได้คิดมาข้อหนึ่งว่า เราผู้เป็นลูก
ทั้งหลาย ถึงแม้จะทำประโยชน์ให้กับคนทั้งโลก แต่ถ้าไม่
เคยทำประโยชน์ให้กับคนที่ดีที่สุดในชีวิตของเราคือคุณ
พ่อคุณแม่ของเรา สิ่งที่เราทำมาทั้งหมดก็นับเป็นความดีที่
ว่างเปล่า อีกข้อหนึ่งคือเรากราบพระมาหมื่นองค์แสนองค์
แต่ถ้าไม่เคยกราบพ่อกราบแม่ก็เท่ากับว่าสิ่งที่ทำมาทั้งหมด
เป็นความว่างเปล่า

นี่คือพระมหาบุรุษของเราทั้งหลายได้วางแบบอย่างที่ดี
งามไว้ให้

เรามองดูแล้วก็เปรียบเทียบกับตัวเราเถิดว่าผู้ยิ่งใหญ่ทั้ง
สองท่านปฏิบัติต่อมารดาบิดาของท่านอย่างไร อันนี้เป็นเรื่อง
ในอดีต โยงมาถึงเรื่องปัจจุบัน ดุ้มหาบุรุษในเมืองไทยบ้าง

✕ โยมมารดาของท่านพุทธทาส ✕

ท่านพุทธทาสภิกขุ ตอนที่ท่านยังบวชอยู่เป็นพระเล็กๆ อายุแค่เบญจเพส ทุกวันโยมแม่ของท่านจะให้คนเอาอาหารใส่ปิ่นโตไปส่งที่สวนโมกข์ ท่านพุทธทาสเขียนเล่าถึงโยมแม่ของท่านเอาไว้ว่าประทับใจมาก ๆ

ท่านบอกว่า ตอนที่อาตมายังบวชเป็นพระเด็กๆ มีความรู้ไม่มาก แต่ถึงกระนั้นก็คิดอยู่เสมอว่าอยากตอบแทนพระคุณแม่ วันไหนโยมแม่ให้คนนำอาหารใส่ปิ่นโตมาส่งที่สวนโมกข์ก็ได้เฟียร์เขียนข้อธรรมะสั้น ๆ ใส่ในกระดาษเป็นโน้ตเล็กๆ ผากคนไปให้โยมแม่ทุกวัน โยมแม่เอาอาหารกายใส่ปิ่นโตมาเลี้ยงพระลูกชาย ลูกชายเขียนข้อธรรมะเล็กๆ ผากไปให้โยมแม่เป็นการหล่อเลี้ยงจิตใจ คนหนึ่งให้อาหารกาย คนหนึ่งให้อาหารใจ

ทำอยู่อย่างนี้มาตลอดจนกระทั่งวันหนึ่งโยมแม่ของท่านสิ้นไป ท่านพุทธทาสก็เล่าต่อว่า ตอนที่ท่านยังเป็นพระเด็กๆ มีความรู้ธรรมะขั้นเด็กๆ ก็เฟียร์เหลือเกินที่จะเขียนธรรมะอย่างเล็กๆ ส่งไปให้โยมแม่วันละข้อสองข้อ เสียตายโยมแม่มาซึ่งตายไปเสียก่อน อยากจะทำดีกับท่าน อยากจะสอน

โยมแม่เอาอาหารกายใส่ปิ่นโตมาเลี้ยงพระลูกชาย
ลูกชายเขียนข้อธรรมะเล็กๆ ผ่ากไปให้โยมแม่
เป็นการหล่อเลี้ยงจิตใจ คนหนึ่งให้อาหารกาย คนหนึ่งให้อาหารใจ

ท่านด้วยธรรมะชั้นลึกก็ทำไม่ได้ นี่ก็แล้วยังคงคาราคาซังไม่หาย

ท่านลองคิดดู ท่านทำดีต่อโยมมารดาของท่านถึงขนาดนั้นท่านก็ยังบอกว่ายังคาราคาซัง แล้วเราท่านทั้งหลายเล่า โยมพ่อโยมแม่ของเราอยู่เราเคยทำอะไรบ้างที่จะไปสู้กับท่านพุทธทาสได้

✽ มหาราชายอดกตัญญู ✽

มาถึงมหาบุรุษอีกพระองค์หนึ่ง คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา อาตมภาพได้อ่านข้อเขียนของพันเอกทองคำ ศรีโยธิน ท่านเล่าไว้ดีมากๆ ตอนนี่จัดพิมพ์เป็นหนังสือเล่มเล็กๆ ว่า “มหาราชายอดกตัญญู” เล่าถึงพระราชจริยวัตรในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อสมเด็จพระย่า

ท่านเล่าว่า ในบั้นปลายพระชนมชีพของสมเด็จพระย่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงอุทิศเวลา ๕ วันในหนึ่งสัปดาห์สำหรับสมเด็จพระย่า โดยเสด็จไปเสวยร่วมกับสมเด็จพระย่า คือสมเด็จพระแม่ของพระองค์ หนึ่งวันซึ่งเป็นวันพระ พระองค์

ทรงสมาทานอุโบสถศีลคือศีลแปด ทรงงดข้าวเย็น จึงไป
เสวยร่วมกับสมเด็จพระแม่ไม่ได้ อีกหนึ่งวันสำหรับสมเด็จพระ
ราชินีและพระบรมวงศานุวงศ์

ลองมาถามตัวเรา ว่าอาทิตย์หนึ่งเรามีเวลาให้แม่กี่วัน
บางคนบอกลืมไปแล้ว วันเกิดแม่อังลืม แม่อุตสาห์โทรมหา
ล่องหน้าสามวัน ปกติแม่ก็ไม่โทรมากวนลูก ที่โทรมาคู่กับ
ลูกเพื่อให้ลูกระลึกได้ว่าใกล้วันแม่แล้ว เดียวนี้ต้องให้แม่ทวง
เพราะลำพังลูกจำไม่ได้ แต่ลูกจะจำได้แม่นว่านัดกับแฟน
เมื่อไร นัดประชุมวันไหน อันนี้แม่นมาก แต่วันแม่ วันเกิด
แม่อังลืม

ลูกศิษย์อาตมภาพคนหนึ่งเล่าให้ฟัง เล่าแล้วก็ขำ บอก
ว่าปีนี้ตั้งใจมากกว่าจะโทรศัพท์ไปหาแม่ แล้ววันหนึ่งเธอก็ตื่น
ตะลึงตะลึงโทรศัพท์ไป “แม่ สุขสันต์วันเกิดนะคะ” แม่ไม่ดู
ตื่นเต้นตกใจเลย เอ๊ะ ทำไม แม่บอกว่าฉันเกิดตั้งแต่เดือนที่
แล้ว ลูกก็หน้าแตก

คุณเถอะอุตสาห์จะตั้งตัวเป็นคนดีกับเขาสักปีหนึ่ง วัน
แม่อังลืมอุตสาห์ข้ามมาตั้งเดือนหนึ่ง

นี่แหละคุณลูกทั้งหลาย เราสู้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราได้ไหม ทรงใช้เวลาสมเด็จพระองค์ตั้ง ๕ วันใน ๑ สัปดาห์ แล้วผู้เขียนหรือพันเอกทองคำ ศรีโยธิน ก็เล่าว่าทุกวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปเสวยร่วมกับสมเด็จพระองค์ สมเด็จย่าทรงเสวยได้มาก ทรงตักข้าวบ้วนน้ำทำสารพัดให้ เป็นพระกระยาหารที่อร่อยทุกมื้อ เพราะอะไร ความอร่อยไม่ได้มาจากอาหาร แต่ความอร่อยนั้นมาจากน้ำใจไมตรีจากลูกสู่มแม่ จากแม่สู่อลูก ทรงใช้เวลาแม่ตั้ง ๕ วันใน ๑ สัปดาห์

เราท่านทั้งหลายใช้เวลาแม่กี่วัน วันนี้ขอฝากเป็นการบ้านกลับไปถามตัวเอง

มีอยู่ช่วงหนึ่งที่สมเด็จพระย่าทรงพระประชวร เสด็จพำนักอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช วันหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงพระประชวรเช่นเดียวกัน เช้าวันหนึ่งทหารราชองครักษ์ก็พาทั้งสองพระองค์ออกไปพักผ่อนตากอากาศที่ตึกชั้นบนสุด ฝากหนึ่งราชองครักษ์ก็เข็นพระเก้าอี้ของสมเด็จพระย่าออกมา อีกฝากหนึ่งราชองครักษ์ก็เข็นรถเข็นสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวออกมาทั้งสองพระองค์มาเจอ

กัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระดำเนินลุกจากเก้าอี้วิลแชร์ไปประคองสมเด็จพระย่า ราชองครักษ์ก็บอกว่าไม่ได้ๆ เป็นหน้าที่ของข้าพระพุทธเจ้า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสมาคำหนึ่งว่า ไม่ต้อง นี่แม่ฉันให้ฉันประคองเอง ข้าราชบริพารที่ยืนอยู่ใกล้ๆ ได้ยินแล้วก็น้ำตาริน อันนี้คือพระราชจริยวัตรที่มีต่อสมเด็จพระแม่ของพระองค์

เราท่านทั้งหลายที่ได้ดูภาพข่าวพระราชสำนักก็คงจะเคยเห็น หลายครั้งในหลวงทรงประคองพระหัตถ์ของสมเด็จพระย่าแล้วทรงพระดำเนินไปด้วยกัน ว่ากันว่าหลายครั้งที่ราชองครักษ์ทัดทาน แต่พระองค์บอกว่าไม่ต้อง นี่แม่ฉัน ฉันประคองเอง

ข้อที่น่าสังเกตคือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเทิดสมเด็จพระย่าไว้สูงมาก ถึงแม้พระมารดาของพระองค์จะมาจากสามัญชน ขณะที่พระองค์เป็นเจ้า แต่พระองค์ไม่เคยนำข้อด้อยตรงนี้มาเป็นที่รังเกียจเด็ดฉันทน์ ไม่ว่าจะวาระไหน หรือโอกาสไหนก็ตามทรงยกย่องสมเด็จพระแม่ทุกครั้ง

แต่เราทิ้งหลายเวลาไปออกงานสโมสร บางทีไม่กล้าพาแม่ไป กลัวคนอื่นจะเห็น ลูกออกจะไฮโซ แต่แม่เขยจนไม่กล้าพาไปไหน บ้างอ้างว่าแม่ไม่ต้องไปนะงานนี้ วัลย์รุ่นเยอะให้พวกเราไปเถอะ จริงๆไม่กล้าพาแม่ไปปรากฏตัวต่อสาธารณชน อายที่จะเปิดเผยแม่ แต่แม่ไม่เคยอายที่จะบอกคนอื่นว่าแม่รักลูก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่เคยทรงอายที่จะยกย่องสมเด็จพระเจ้าต่อหน้ามหาชนในทุกๆ โอกาส เราลองดูเถอะว่าพระราชจริยวัตรตรงนี้มาเปรียบเทียบกับพวกเรา เราสู้พระองค์ท่านได้ไหม

ว่ากันว่าในวาระสุดท้ายแห่งพระชนมชีพ วันหนึ่งในหลวงเสด็จมาเยี่ยมสมเด็จพระเจ้าที่โรงพยาบาลศิริราช กลับถึงวังสวนจิตรฯ มีเจ้าหน้าที่โทรศัพท์ไปกราบทูลว่าสมเด็จพระเจ้าสิ้นแล้ว ทรงรีบเสด็จกลับมาที่โรงพยาบาล พยาบาลกำลังหิวผมสมเด็จพระเจ้าอยู่ ในหลวงทรงตรงเข้าไปหยิบหิวมาแล้วทรงหิวให้สมเด็จพระเจ้าด้วยพระองค์เอง หิวเสร็จแล้วทรงช่วยแต่งพระองค์ จากนั้นทรงก้มลงหอมที่พระปราง และทรงก้มลงกราบ

ผู้ชายซึ่งในแผ่นดินนี้จะไม่ก้มพระเศียรให้ใคร นอกจาก พระสงฆ์กับพระมารดาพระบิดาเท่านั้นก้มลงกราบอย่าง สุดจิตสุดใจให้กับผู้หญิงที่พระองค์ทรงเทิดทูนมากที่สุดในโลก ทรงบรรจงหวีพระเกศาอย่างดีที่สุดแล้วก็ทรงก้มลง กราบ

นั่นเป็นครั้งแรกที่ข้าราชการทั้งหลายได้เห็นน้ำ พระเนตรไหลนอง เป็นกราบครั้งสุดท้ายของพระองค์ เป็น พระอัสสฤษดิ์ที่คนทั่วไปไม่เคยได้เห็นแล้วก็ได้เห็น ข้าราชการ บริหารทุกคนประทับใจมาก ไม่มีใครพูดอะไรออก ทุกคน นึกถึงแม่ของตัวเอง

ดูเถอะ ว่าพระองค์รักแม่ของพระองค์ขนาดนั้น

✧ อย่าลืมพระอรหันต์ในบ้าน ✧

หลายคนนึกกินแหนงแคลงใจว่าทั้งที่อยู่กับแม่ไม่เคย ถามแม่ว่าอาบน้ำหรือยัง วันนี้จะใส่ชุดไหน จะไหว้แม่ยังรอร ตอนท่านเผลอ ตอนท่านไม่เห็นแล้วค่อยไหว้ข้างหลัง ทำ อย่างประดักประเดิด แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของ

เราทรงทำทุกสิ่งทุกอย่างต่อสมเด็จพระเจ้า สมเด็จพระแม่ของพระองค์อย่างประณีตบรรจง แม้กระทั่งวาระสุดท้าย

อันนี้ก็คือพระจริยวัตรของมหาบุรุษของเราซึ่งยังทรงพระชนม์อยู่ เราท่านทั้งหลายได้ยินได้ฟังแล้วอย่าให้ความดีนั้นเป็นความดีของพระองค์เพียงพระองค์เดียว แต่เราทั้งหลายจะต้องอัญเชิญความดีงามของพระองค์ท่านมาเป็นแบบอย่างให้ชีวิตของเรา แล้วช่วยกันกระตุ้นเตือนให้เจริญรอยตามพระองค์ หากแม่ยังอยู่ก็ติดต่อแม่ให้ถึงที่สุด หรือท่านสิ้นไปแล้วก็ทำตัวเป็นคนดีให้ถึงที่สุด

เพราะอะไร เพราะว่าตัวของลูกๆ ก็คืออนุสาวรีย์ที่มีชีวิตของพ่อของแม่ ถ้าเราเป็นคนดี คนก็นึกว่าพ่อแม่สั่งสอนมา แต่ถ้าเราเป็นคนเลว คนก็จะนึกตำหนิไปถึงพ่อถึงแม่ว่าไม่สั่งไม่สอนลูก ทีนี้การจะตอบแทนพระคุณพ่อพระคุณแม่ นั้นควรจะทำอย่างไร พระพุทธองค์ท่านตรัสว่า ต่อให้ลูกชายลูกสาวของพ่อของแม่เอาคุณแม่มานั่งบนบ่าซ้าย เอาคุณแม่มานั่งบนบ่าขวา ให้ท่านอุจจาระ ปัสสาวะราดอยู่บนบ่าตั้ง ๑๐๐ ปี ก็ไม่สามารถจะตอบแทนพระคุณได้

ทำอย่างไรเราจึงจะตอบแทนพระคุณท่านได้ พระพุทธองค์ตรัสว่าลูกๆ หลานๆ ที่ปรารถนาจะตอบแทนพระคุณพ่อพระคุณแม่ วิธีที่ดีที่สุดไม่ใช่ให้เงินให้ทอง หากแต่เป็นการชกชวนพ่อแม่ที่ไม่มีศรัทธาให้มีศรัทธา ชกชวนพ่อแม่ที่ไม่มีศีลให้มีศีล ชกชวนพ่อแม่ที่มีความตระหนี่ถี่เหนียวให้มีจิตใจเลื่อมใสในการบุญการกุศล และชกชวนพ่อแม่ที่ไม่มีปัญญาให้มีปัญญา

กล่าวอย่างสั้นที่สุด การตอบแทนพระคุณแม่ที่ถือว่าดีที่สุดก็คือการชกชวนพ่อแม่ให้หันเข้ามาสู่เส้นทางแห่งธรรม ใครก็ตามที่ชกชวนพ่อแม่ให้หันหน้าเข้ามาสู่วิถีแห่งธรรมได้นั้นก็คือท่านทั้งหลายได้ตอบแทนพระคุณพ่อแม่อย่างดีที่สุดแล้วตามแนวทางพระพุทธศาสนา

บางคนตอบแทนพระคุณพ่อแม่ด้วยการโอนเงินให้ทุกสัปดาห์ บ้างด้วยการให้วัตถุสิ่งของ บ้างด้วยเสื้อผ้าอาหาร แต่บางทีสิ่งเหล่านั้นเข้าไม่ถึงจิตไม่ถึงใจของท่าน เพราะวัตถุต่างๆ เหล่านั้นบางที่ท่านก็ไม่มีโอกาสได้ใช้ เนื่องจากของเดิมมีอยู่แล้ว บางทีวัตถุต่างๆ เหล่านั้นเมื่อให้ไปแล้วก็ไปหลงลืมอยู่ในตู้ อยู่ในชอกในหลืบ

แต่ถ้าเราซักชวนพ่อแม่ของเราเข้ามาลืมนรสพระธรรม ธรรมะนั้นสิ่งสถิตอยู่ในใจของท่านตราบจนวางวายทำลาย ษันธ์ แล้วธรรมะนั้นๆ ติดตามท่านไปทุกภพทุกชาติ ไม่ว่าจะ ชาตินี้หรือชาติหน้า

การตอบแทนพระคุณบิดามารดาที่สูงที่สุดก็คือ ตอบแทนด้วยพระธรรมอย่างที่พระพุทธเจ้า พระอัครสาวก ท่านพุทธทาส หรือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรง วางแบบอย่างอันดีงามไว้ให้

✧ บทสรุป ✧

ในท้ายที่สุดนี้ อาตมภาพขอสรุปเรื่องมารดาของมหา บุรุษสั้นๆ ด้วยคำคมที่กล่าวมาข้างต้นว่าถ้าเราดีต่อคนทั้งโลก แต่ยังไม่เคยดีต่อพ่อแม่ของตัวเอง นับเป็นความดีที่ว่างเปล่า กราบพระหมื่นองค์แสนองค์ แต่หากไม่เคยกราบพระในบ้าน คือพ่อแม่ของเรา ก็นับว่าเป็นการกราบพระที่ว่างเปล่า

ท้ายที่สุดนี้อาตมภาพขอให้เราท่านทั้งหลายได้หลับตา รำลึกนึกถึงดวงหน้าแห่งพ่อแม่ของเราทุกคน นี่จกนมองเห็น หน้าของคนสำคัญที่สุดในชีวิตของเรา เมื่อเห็นท่านชัดแล้วก็

กระซิบบอกท่านในใจว่าวันนี้ลูกชายของพ่อ ลูกสาวของแม่ พาตัวเองมาฟังธรรมะที่ภัทราวดีเธียเตอร์ ลูกทั้งหลายขอน้อมเอาคุณงามความดีนี้ต่างพวงมาลัยมะลิ ต่างรูปหอมเทียนแพ มากกราบสักการะบูชาเพื่อทอใช้ค่าน้ำนม ให้กับคุณพ่อคุณแม่

หากลูกทั้งหลายได้เคยก้าวล้าล่วงเกินคุณพ่อคุณแม่ ด้วยกาย วาจา ใจ ลูกก็ขอเอาธรรมะนี้ต่างน้ำอบน้ำหอมมาหลังรดลงที่แทบเท้าของคุณพ่อคุณแม่ ขอพ่อแม่ได้โปรดให้อภัยแก่ลูก ขอให้เราท่านทั้งหลายน้อมรำลึกอย่างนี้ ถ้าเคยผิดพลาดก็ขออภัยท่าน ถ้าดีอยู่แล้วก็ขอแบ่งบุญแบ่งกุศลนี้ให้คุณพ่อคุณแม่ของเรา ขอเชิญเราทั้งหลายหลับตาลงชั่วคราวแล้วแบ่งบุญแบ่งกุศลพร้อมๆ กัน

จากนี้เชิญท่านทั้งหลายได้ลืมตาขึ้น นอกจากเราจะแบ่งบุญกุศลให้พ่อแม่ของเราแล้ว วันนี้เราแผ่แผ่ให้กว้างออกไปถึงสรรพสัตว์ทั้งโลกด้วย ขอให้ท่านทั้งหลายประนมมือแล้วแผ่เมตตา ว่าตามอาตมภาพ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ขอพระองค์ผู้ทรง

พระคุณอันประเสริฐจงสถิตเสถียรในพระสิริราชสมบัติของ
พระองค์ ทรงมีพระชนมายุยืนนาน ทุกทิพาราตรีกาล

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่
เจ็บตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลาย ที่มีทุกข์จงดพ้นจากทุกข์ ที่
มีสุขอยู่แล้ว จงสุขยิ่งๆขึ้นไป

สัพเพ สัตตา สุขีอัตตานัง परिหะรันตุ ขอสัตว์ทั้งหลาย
จงมีสติ รักษาตน รักษาใจ ให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้น เทอญ

อาตมภาพได้ใช้เวลาแสดงธรรมบรรยายมาคิดว่าพอ
สมควรแก่เวลา ในท้ายที่สุดนี้ก็ขออ้างอิงคุณพระศรีรัตนตรัย
จงมารวมกันเป็นตบะ เดชะ พะละวะปัจฉัย อำนวยอวยชัย
ให้เราท่านทั้งหลาย ตั้งแต่เจ้าของบ้านคือครูเล็ก ภัทราวดี
มีชูธน ซึ่งเป็นสตรีผู้นำกองสงฆ์สรรเสริญคนหนึ่งที่ได้ทำงาน
เพื่อสังคมจนประสบความสำเร็จมากมาย แล้วก็เพียรเคลื่อน
ย้ายความสำเร็จนั้นมาเอื้อกับพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า
ด้วยการเปลี่ยนโรงละครเป็นโรงธรรม แล้วก็เพียรดำเนิน
กิจกรรมนี้มาต่อเนื่องยาวนาน ขอให้เจ้าของบ้าน ตลอดจน

ศิษยานุศิษย์มีส่วนแห่งคุณงามความดีที่เราท่านทั้งหลายได้
มาร่วมกันบำเพ็ญในวันนี้เป็นเบื้องต้น

นอกจากนั้นขอเราท่านทั้งหลายทุกผู้ทุกคนซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งแห่งกิจกรรมที่ทรงคุณค่าต่อสังคมเช่นนี้ อยู่ก็จงมีชัย ไป
ก็จงมีโชค ปราศจากสรรพทุกข์ สรรพโศก สรรพโรค สรรพ
ภัย สรรพเสียดจัญไรทั้งหลายอย่าได้มากล้ำกรายท่านทั้ง
หลาย คิดหวังสิ่งหนึ่งประการใดที่เป็นไปด้วยชอบ แล้ว
ประกอบไปด้วยธรรมแล้วไซ้ไร ขอความคิดความปรารถนา
นั้นๆ จงทำสำเร็จ จงพลันสำเร็จ และจงพลันสำเร็จด้วย
กันทุกท่านทุกคน เทอญ

ประวัติพระมหาอุตม์ชัย วชิรเมธี

ว.วชิรเมธี เป็นนามปากกาของ พระมหาอุตม์ชัย วชิรเมธี ภูมิ

ลำเนาของท่านอยู่ที่บ้านศรีวังใต้ ตำบลศรีวัง อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

จังหวัดเชียงใหม่ ท่านเป็นคนที่รักการอ่านมาตั้งแต่เด็ก

อ่านทุกอย่างที่ขวางหน้า จึงทำให้ท่านซึมซับความรู้ทุกรูป

แบบ เมื่อยังเด็ก มารดาได้พาท่านไปทำบุญที่วัดบ่อยๆ

ทุกวันพระ ซึ่งผลจากการติดตามมารดาไปทำบุญบ่อยๆ นี้

เอง ต่อมาได้กลายเป็นแรงบันดาลใจให้ท่านสนใจหลักธรรมคำ

สอนในพระพุทธศาสนา และทำให้หนังสือที่ท่านอ่านไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงหนังสือความรู้หรือ

หนังสือบันเทิงทั่วไปเท่านั้น แต่หนังสือธรรมะก็เป็นหนังสือที่ท่านสนใจด้วยเช่นกัน

หลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ท่านก็ได้ขออนุญาตมารดาบวชเป็นสามเณรที่วัด

ศรีวังใต้ แตกต่างจากเพื่อนๆ ในวัยเดียวกันที่มุ่งเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาเพื่อบวชเป็นสามเณร

แล้ว ท่านตั้งใจศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรมจนจบนักธรรมชั้นเอก แล้วย้ายมา

พำนักอยู่ที่วัดพระสิงห์ อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจน

สำเร็จการศึกษาเปรียญธรรม ๖ ประโยค ต่อมาเมื่ออายุครบ ๒๑ ปีจึงอุปสมบทเป็นภิกษุที่วัด

บ้านเกิด และย้ายมาพำนักที่วัดเบญจมบพิตรฯ ในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรม

แผนกบาลีต่อจนสำเร็จเป็นเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งถือเป็นการศึกษาขั้นสูงสุดของคณะสงฆ์

ไทย ด้านการศึกษาทางโลกนั้น ท่านสำเร็จการศึกษาเป็น “ศึกษาศาสตรบัณฑิต” จาก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมวิราช และ “พุทธศาสตรมหาบัณฑิต” จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย ปัจจุบันท่านได้รับเชิญให้เป็นอาจารย์สอนนักศึกษาระดับปริญญาโทที่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัย

ศรีปทุม นอกจากนี้ก็ยังรับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายวิชาการทางพระพุทธศาสนาให้กับหน่วย

งานต่างๆ อีกมากมาย ในแง่จริยวัตรส่วนตัวนั้น นอกจากท่านจะเป็นพระนักวิชาการ พระนักคิด

นักเขียนแล้ว ท่านก็ยังสนใจฝึกสมาธิภาวนาอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่าสิบปี

รายนามผู้ร่วมศรัทธาพิมพ์หนังสือเรื่อง "หนึ่งในร้อย"

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน	ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
1	คุณปู่หอม เพชรชู	32,000	37	คุณโชคชัย-คุณวิลาวัลย์ อิงคชัยกุลรัตน์	1,000
2	ชมรมรักษาศรัทธา ปตท.สผ. และพนักงานบริษัท	22,070	38	คุณอรนุช ลีวีระพันธุ์	1,000
3	คุณวีรินทร์ โกวิท	20,100	39	คุณศุภสิริ อริยกุลยากรและครอบครัว	1,000
4	คุณสรารัตน์ สาหาร่ายทอง	10,000	40	คุณเพียรศักดิ์ ประทีป ณ ถลาง	1,000
5	ร.อ.สุวิทย์-คุณแม่อำไพ ทัดพิทักษ์กุล	10,000	41	คุณวัชรย์ อิทธอว์ชากุล	1,000
6	พระเอกชัย สิริญาโน	5,000	42	คุณธัญญา เมธีรัตนเพชร	1,000
7	คุณพรพลภัส เสถียรวงศา	5,000	43	คุณเกษณีย์ ศิริโชคธนทรัพย์	1,000
8	คุณพ่อวัชร-คุณแม่แพงทองสุข โลหารักษ์พงษ์	5,000	44	คุณวีระดา วงศ์อนุสรณ์	1,000
9	คุณพัชรา อิงอรวิจิตร	4,200	45	คุณพรชัย-คุณสุวรรณี มงคลศิริรัตน์	1,000
10	คุณพรพรรณ บุญธรรม	4,120	46	คุณวันชื่น ธรรมาไพโรจน์	1,000
11	คุณศิริธร โพหาวิจิตรนุช	3,750	47	คุณอนิวัรรต-คุณวรรณทนา สีลาภักดิ์	1,000
12	คุณศิริวรรณ ชินอิสระยศ	3,050	48	คุณวันพันธ์ เกียรติศิริพันธ์	1,000
13	คุณสมศักดิ์ ศรีสุทัศน์กุล	3,000	49	คุณวันเพ็ญ เกตุสกุล	1,000
14	คุณรสลิน วิริยะพันธุ์	3,000	50	คุณพัชรา ธรรมลิขิตชัย	1,000
15	พระครูธรรมธาดาโรจน์	2,500	51	คุณสรภักดิ์ ลิมสกุล	1,000
16	ร้านทองเพ็ญพรรณ	2,500	52	คุณสรภักดิ์ ลิมสกุล	1,000
17	คุณปราณปฐา ชำยเมือง, คุณอุฬารีน สมสุวรรณ, คุณณโม ชำยเมือง	2,500	53	คุณศุภธีร์ชัย ไจนะที	1,000
18	คุณบุญศรี สนธยากุล	2,000	54	คุณบุศรินทร์ ต่ายเพชร,	
19	คุณเอื้องฟ้า โดลททรัพย์	2,000	55	คุณอรณิชา ฉายะบุระกุล	1,000
20	คุณวรรณดี ทัดปัญญา	2,000	56	คุณสุพิชชา เจริญยิ่ง	1,000
21	คุณนันทพร สมเจตน์และครอบครัว	2,000	57	คุณวนิดา นามอภิชาติจร	960
22	คุณมีนา-คุณประยุทธ เสตภาภิรมย์	2,000	58	พ.ญ.อุษณีย์ ปอยสูงเนิน	900
23	คุณจินตนา สีทวิสมบูรณ์	1,500	59	คุณอาภรณ์พรรณ	870
24	คุณรมิตา วรวิรุฑ	1,960	60	คุณอ้อยใจ สกุลรัตน์	620
25	คุณอ้อยใจ	1,760	61	คุณเสกอนันต์ หิรัญสิริารมย์	610
26	คุณมาลินี พินประพาส	1,650	62	คุณสุจินต์ วงศ์ผูกพัน	600
27	คุณสิจินต์ วงศ์ผูกพัน	1,650	63	อ.จินตนา เกษเกษยสิทธิ์	600
28	คุณอันชนก พุ่มจันทร์	1,620	64	คณะบุคคลผู้ช่วยพยาบาล	
29	ร้านบ้านปันสุข	1,300	65	ฝ่ายประกันสังคม รพ.ลำไทร	600
30	คุณจิระวัฒน์ จรัสสุริยงค์	1,260	66	คุณวีรวรรณ เหมทานนท์	580
31	คุณทักษิณา เพิ่มผล	1,200	67	คุณประเสริฐ ชัยประสิทธิ์	530
32	คุณปานจิต	1,200	68	พ.ศ.อ.ประจักษ์-คุณดวงกลม นาคศรีสุข	500
33	คุณณัฐรัตน์ ธรรมโรจน์	1,180	69	คุณจักรกฤษณ์ ศรีม	500
34	คุณญาณินันท์ เลิศประสิทธิ์วงษ์	1,050	70	คุณอักษรา ชูติมาวพันธ์	500
35	คุณอรทัย ไทยผลัดเจริญ	1,040	71	คุณน้ำทิพย์ ทวีคุณ	500
36	คุณเรวัต-คุณวัลยา แสงนิล	1,000	72	คุณภูมิสิทธิ์ ปลั่งททธิสิทธิ์	500
			73	คุณณัฐ อนุรักษ์พัฒน์	500
			74	คุณเชมณีจ นันทาวิมลศรี	500

รายนามผู้ร่วมศรัทธาพิมพ์หนังสือเรื่อง "หนึ่งในร้อย"

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน	ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
73	คุณณัฐวดี เทียนสวัสดิ์	500	109	คุณนงเยาว์ เสือโต	100
74	คุณณานนถ์ อวารณ์	500	110	คุณประเทือง นาคบัว	200
75	คุณนิยม จิราพงษ์	500	111	คุณกุลชนที แสนมาก	200
76	คุณมรกต จงไพศาล	500	112	คุณชัชพงค์ เตชะธราภักดิ์	190
77	คุณสุพัตรา กิตติเจริญเกียรติ	500	113	คุณพงศเดช มานะกุล	190
78	คุณแม่ทัศนีย์ สิทธิสมบูรณ์	500	114	คุณสุวรรณี พงกษจิตดา	100
79	คุณไพฑูรย์ สาขล	480	115	นาวาตรีชัชชัย-คุณรัชชิกา ทองชื่น	100
80	คุณทอศรี หุรสกุล	480	116	คุณโอภาส กุริวรรณ	100
81	คุณนันทกร-คุณวาสนี สักกะพลางกูร	480	117	คุณศรัววรรณ สุขแสนไกรสร	100
82	คุณลาวัณย์ เตียงหงษากุล	450	118	คุณณิชาดา ร.สมุทพรภากร	100
83	คุณศุภรีย์ กุลดิลกชัย	430	119	คุณเวธกา สุขแสนไกรสร	100
84	คุณจรรยา มงคลลาภกิจ	400	120	ครอบครัวสังข์ขันธ์รักษ์	100
85	คุณสมพงษ์ มณีรัตนเพชร	400	121	น.ต.สมุห์ แก้วจินดา	100
86	คุณสะอาด พิมพ์กันต์	400	122	คุณเขาวริน ภัทรโชคชัย	100
87	คุณวัชรจักร อธิปัญญา	370	123	คุณนงนุช เสือโต	100
88	คุณเสรี โลหิตตจริยา	320	124	คุณแม่เสียบ แซ่เคียว	100
89	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	300	125	คุณจิรภัทร วงศ์พรกุล	100
90	คุณอนุช ตียะสดีย์กุลโกวิท	300	126	คุณชัยภัทร-คุณธนัท วงศ์พรกุล	100
91	คุณชัยพร ย่งเฮง	300	127	คุณปัญญา-คุณจริยา ปิยะจันทร์จิตรดี และครอบครัว	100
92	คุณสริน กิตติวัฒน์	300	128	คุณเพิ่มศักดิ์-คุณศิริรัตน์-ด.ช.จิวัฒน์-ด.ช.ธีรภัทร สวีระเทวิน	100
93	คุณฐานิตา-คุณมาลี-คุณพิชัย-คุณพิสุทธิจันทร์วัฒน์กุล	300	129	คุณดลยา อัญญาศิริ	100
94	คุณนภาพร หอมจันทร์	300	130	คุณภาวินี เพชรภาวิรัชต์	100
95	คุณวิภา จรูญธรรมโชติ	270	131	คุณเสาวนีย์ ทุ่งวงศ์ธรรม	100
96	คุณสุรศักดิ์	250	132	คุณวิสกกร ศรีพา	100
97	คุณสุวรรณ ทองอินทร์	250	133	คุณรัชชิกา ทองชื่น	100
98	คุณจารุพัฒน์ อัญรัตนมงคล	220	134	บริษัทันนยาง	90
99	คุณวัชร พิทักษ์โชติ	200	135	คุณประเสริฐ ชัยประสิทธิ์	90
100	คุณคำรณ เต่าทองและครอบครัว	200	136	ร.ต.ท.หญิงวิษฐพร ตีลังจิตร	80
101	คุณเกษมณี ศิริมงคลโล	200	137	คุณตะวัน จันทราสลาแก้ววงศ์	60
102	คุณพูลชัย-คุณวันเพ็ญ ศรีวะรมย์	200	138	คุณวัชร มานะสิทธิ์	60
103	คุณอิทธิพล-คุณประวีณา อาจศิริ	200	139	คุณประเสริฐ ชัยประสิทธิ์	50
104	คุณฝน ทหารไทย สุขขาภิบาล 1	200	140	คุณนงลักษณ์ วัฒนรุ่งศรี	30
105	คุณบุศรา แซ่ไชว	200	141	คุณวาราลักษณ์ ฤกษ์ศิริพงษ์	30
106	คุณแก้ววัน ยอดรัตนชัย	200	142	คุณลำไย เสือโต	20
107	ด.ต.ชาญศักดิ์ คงหัว	200	143	คุณเพิ่มพงศ์-ด.ช.เอกสิทธิ์ ธนพิพัฒน์สังจา	20
108	คุณอภิชา กมลรัตนชัย	200			
				รวม	211,940

ชมรมกัลยาณธรรม

www.kanlayanatam.com